National Library
Bibliothèque Nationale
FEB 3 1981

B103 | d | 19/4

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief A. **Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor V. **Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor V. **Jaunkalnietis**, 1305 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 5 | SESTDIENA, 1981. GADA 31. JANVĀRIS | 31. GADS

SATURDAY, JANUARY 31, 1981

SECOND CLASS MAIL | REGISTRATION NUMBER 2249 | CENA 75 centu

Vašingtonas varas gaiteņos

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Vašingtonas varas gaiteņos kopš 20. janvāŗa nenoliedzami sadzirdams jaunu soļu ritums. Šie soļi sākumā ir varbūt negaidīti lēni un piesardzīgi, bet tajā pašā laikā arī noteikti, mērķtiecīgi un droši. Laipošana uz pirkstgaliem, nedroša svaidīšanās un grīļošanās samulsumā tagad, šķiet, pieder pagātnei. Prezidenta Ronalda Rēgena padomdevēju ģenerālstābā mobilizēti amerikāņu tautas vislabākie dažādo nozaŗu lietpratēji. Rēgens pratis izvairīties no Kārtera lielākās kļūdas, pulcināt Baltajā namā ap sevi tikai politiski lojālos agrāko dienu provinciālos draugus. Varbūt ka tā dēvētā Džordžijas mafija un piedevām vēl Kārtera dīvainā palaišanās uz paša ģimenes padomies bija pamatā viņa politiskai katastrofai pagājušā gada 4. novembŗa vēlēšanās.

Arī Rēgena administrācijā — ministru kabinetā piemērotība un pieredze bijusi mēraukla atbildīgo resoru vadītāju izvēlē. Ar katru dienu izteiktāk iezīmējas arī paša prezidenta nosvērtā izvairīšanās no politiskām galējībām. Tas nebūt nenozīmē konservātīvā un labā spārna politisko principu noraidīšanu, bet gan mērķtiecīgu prezidenta krēsla iebīdīšanu politisku pretšķību izlīdzinātājā centra pozicijā. Rēgens acīm redzot grib būt visas tautas prezidents. Tikai ar visas tautas atbalstu viņš spēs īstenot sarežģītās iekšpolitiskās problēmas atgūt amerikāņu zaudēto prestižu starptautiskā forumā un sekmīgi pildīt tik atbildīgo visas rietumu pasaules politiskā vadoņa lomu.

Protams, ka jauno soļu ritms Vašingtonas varas gaiteņos atbalsojas arī visās pasaules metropolēs. Tieši pirmās Rēgena prezidentūras dienas un nedēļas iezīmēs vadlīnijas ASV tālākam ceļam nākamos četros gados. Jau tuvākās dienās uz Vašingtonu dosies Kanadas ārlietu ministrs Mekvigens, lai tiktos ar Rēgena valdības ārlietu ministru Aleksandru Heigu. Nav nekāds noslēpums, ka Vašingtonai zināmas bažas radījusi tagadējā Kanadas premjēra Trudo savdabīgā politika. Kanada nevar meklēt politisku neitrālitāti ar pretsvaru Vašingtonas ietekmei bīstamos līgumos un apšaubāmā draudzībā ar Maskavu.

Tāpat Trudo negaidītā nostāja Polijas arodbiedrību problēmās ir vairāk nekā īpatnēja. Pārsteidzīgais Otavas deklarējums par tūlītēju normālu diplomātisku sakaru atjaunošanu ar Irānu tagad gan nobremzēts. Protams, ka Heigam ar Mekgigenu būs jāpārrunā Kanadas negribīgā loma NATO aliansē, bet neiztirzātas nevarēs palikt daudzās saimnieciskās problēmas, kas skaŗ abu valstu eksporta un importa, kā arī enerģijas, zvejniecības un citu nozaŗu laukos radušās domstarpības.

Nav šaubu, ka Vašingtonas un Otavas sarunu rezultātā tradicionālās amerikāņu un kanadiešu draudzīgās attiecības tiks saglabātas un droši vien pat padziļinātas. Te jāpatur prātā prezidenta Rēgena iecerētā Ziemeļamerikas kontinenta koptirgus un politiskās sadarbības ideja, kuŗā bez Vašingtonas un Otavas aicināta piedalīties arī Meksika.

Strādnieki Polijā jaunā streiku konfrontācijā cīnās par savām tiesībām.

Bijušo Teherānas ķīlnieku atgriešanās mājās radīja pamatotu saviļņojumu visā amerikāņu tautā. Varbūt tas bija tieši Rēgena nopelns, ka viņš šo drāmatisko notikumu nepārvērta par politisku cirku. 444 gūstā pavadītās dienas nav tik viegli izdzēšamas no 52 ķīlnieku atmiņas, bet nav šaubu, ka viņiem pakāpeniski izdosies atgriezties normālās dzīves sliedēs un darbā. Ļaunais murgs tagad ir aiz muguras. Irāniešu terroristu nehumānā apiešanās ar daudziem ķīlniekiem dod pamatu Vašingtonai reaģēt arī pēc Kristofera parakstītā nolīguma. Nav šaubu, ka iekšpolitiskas Irānas krīzes gadījumā, kas jau tagad sāk materiālizēties, Rēgens neatbalstīs tagadējo reliģisko fanātiķu grupu, bet nostāsies demokratisko mērenā virziena politiķu pusē.

Tagad pamazām atklājas Kārtera administrācijas gūstekņu atbrīvošanas mēģinājuma aizkulises. Prezidenta Kenedija bijušais preses sekretārs Pjērs Salindžers pārsteidza televīzijas raidījumā miljoniem skatītājus ar neticamu slepenās diplomātijas manevru dokumentāciju. Šajā nelaimīgajā pasākumā lielu lomu spēlējis Kārtera kancelejas šefs Hamiltons Džordāns. Diemžēl, Džordāna slepenās misijas divos kontinentos — satikšanās ar dažādiem starpniekiem, to vidū franču marksistu advokātu, Argentīnas baņķieri un pašas Irānas politiķiem — nav devusi nekādus pozitīvus rezultātus. Arī Šveices, Zviedrijas un Austrijas diplomātu palīdzība nav attaisnojusi liktās cerības. Lielāko vilšanos tomēr sagādājis Apvienoto Nāciju ģenerālsekretārs Kurts Valdheims, kas Teherānā uz savu galvu pārrediģējis Kārtera piedāvājumu un vēlāk, pūļa nobaidīts, panikā aizbēdzis. Vienīgo pozitīvo pagriezienu sagādājis Bonnas kanclers Šmits, kas, kā zināms, nebūt nav uzskatāms par Kārtera draugu. Tie bija vācieši, kas pavēra ceļu uz Alžīrijas diplomātu starpniecību un reizē arī atrada pareizos kontaktus pašā Teherānā. Vairāku stundu ilgais Salindžera stāstījums līdzinājās intriģējošam slepenā dienesta dēku romānam. Starpība ir tā, ka viņš runāja par patiesiem vēl nesenās pagātnes notikumiem. Mēs varam jautāt, kādēļ Salindžera dokumentārais vēstījums pēc tam ir tikpat kā noklusēts, kaut par tā ticamību nevarētu būt šaubu. Kārtera lielākā kļūda bijusi tā, ka viņš nav izpratis islāma varasvīru mentālitāti. Starptautiskās tiesības rietumu interpretācijā ir viena lieta, bet islāma pasaulē, kur vēl joprojām valda gluži citāda pieeja kā sabiedriskās, tā arī juridiskās tradīcijas, ir pavisam cita. Vēl nelaimīgāka bijusi Kārtera kontaktu izvēle Teherānā. Irānas ārlietu ministram Gotbzadē, tāpat kā prezidentam Bani Sadram, kas vēlējās ķīlnieku problēmu atrisināt, nebūt nepiederēja pēdējā vārda tiesības. Tikai tad, kad Alžīrijas diplomāti nodibināja

(turpinājums 20. lp.)

Kanadas DV teātris atskatījās uz 30 gadu ilgu un sekmīgu darbību ar atceres aktu DV namā. Uzņēmumā teātŗa klātesošie vecākie teātŗa darbinieki. No kreisās — A. Memenis, T. Krūka, I. Purva, R. Purvs, R. Miglāns un administrātors E. Krūka. Foto: V. Plampe

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1981. GADA 31. JANVĀRIS 5. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdē — E. Treilons, K. Bencons, E. Krūka. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1805 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redaktors Austrālijā Ed. Smugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 35 dol., 6 mēnešiem — 18. dol., 3. mēnešiem — 9 dol. Atsevišķa numura cena 75 centi.

Sludinājumu maksa sludinājuma daļā $4.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

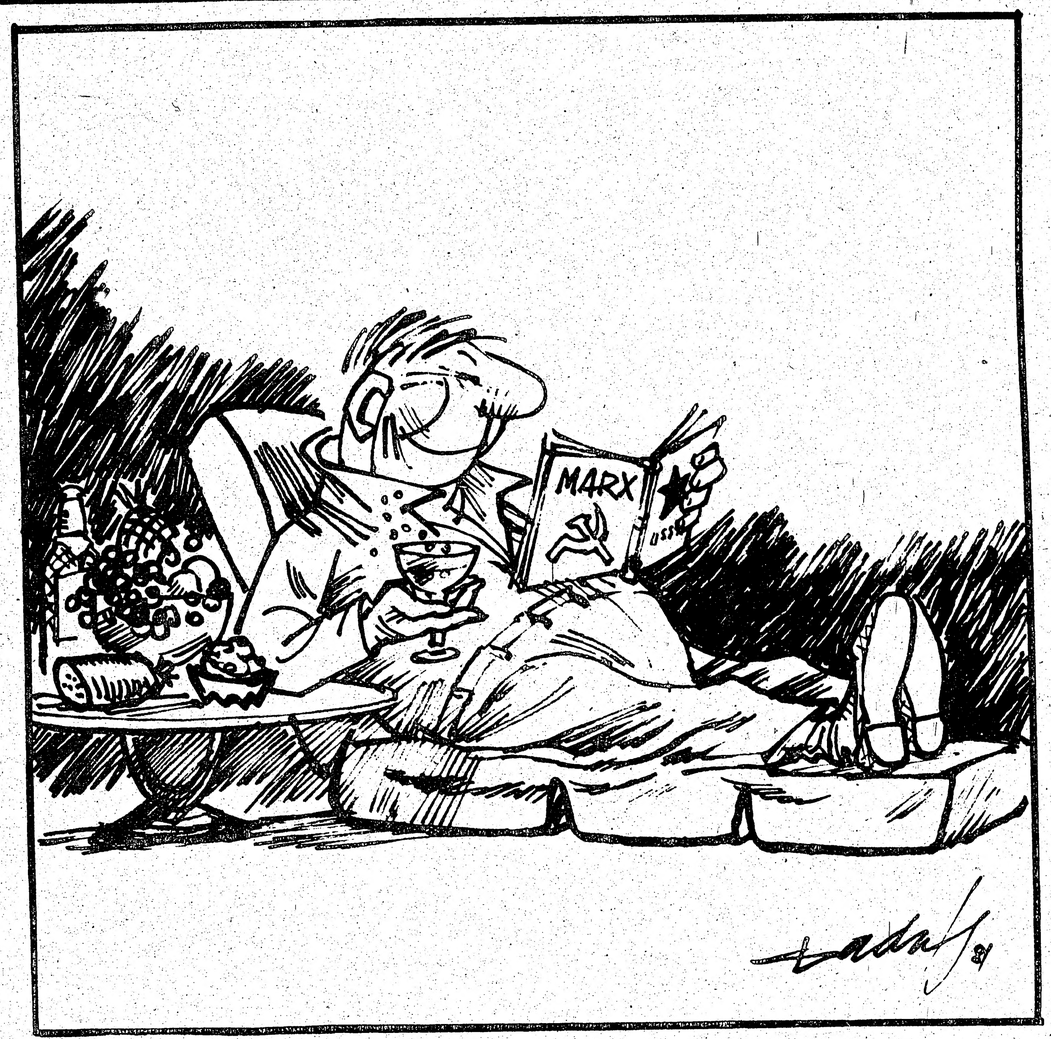

Progresīvais intelektuālis: ,,Kādēļ gan grāmatā nav nekas par sakaru komitejas sūtītiem ciemiņiem ?''

Julijs Kadelis

Režīms, kam nevar uzticēties

Madridē no jauna 27. janvārī sanāk 35 valstu delegācijas, lai turpinātu debates par Helsinku nolīgumiem. Konferences otrā daļā paredzēts runāt par atbrunošanos un t.s. uzticību radošiem pasākumiem. Zinot, ka Helsinku konferences nobeiguma dokumentam nav nekādas nozīmes starptautisko tiesību izpratnē un ka ne Helsinku, ne Belgradas dokumentu neievērošana neparedz to pārkāpēju valstu nosodīšanu, Pad. savienība mēģinās konferences otru posmu izmantot savai propagandai.

Acīm redzot tieši šīs propagandas dēļ padomju vara ļāva pasaulei piecas nedēļas noklausīties kā NATO, tā arī t.s. neitrālo valstu delegāciju pārmetums par gandrīz visu desmit Helsinku noslēguma dokumenta principu pārkāpumiem. Ar biezu ādu bija izvēlēts padomju delegācijas sastāvs, izraugot par delegācijas vadītāju Staļina līdzgaitnieku un tā laika Pravdas izdevēju Iļičinu un kā nemaldīgu ekspertu cilvēka tiesību jautājumos KGB ģenerāli Kondraševu. Paliek atklāts jautājums, vai Kremlis ar propagandu par atbrunošanos un atslābumu cer cilvēkiem ārvalstīs apmiglot acis vai arī radīt nedrošību savā imperijā. Liekas, ka partijas un čekas diktātoriem arvien mazāk sāk ticēt abās pusēs. Lai tā notiktu — par to gādā paši Kremļa funkcionāri ar savu terroristisko un imperiālistisko politiku. Pat tādā iestādījumā kā AN.

Madrides konferences laikā pag. gada novembrī ģenerālasambleja nobalsoja ar 111 pret 22 balsīm, ka Pad. savienībai jāizvacās no Afganistānas. Madridē savukārt padomju delegācijai ne tikai bija jāievēro cilvēka tiesību un citu organizāciju aktīvitātes ārpus kongresa telpām, kuŗās visdažādākā veidā ar iespaidīgiem pierādījumiem apsūdzēja nediplomātiskā veidā komūnistu režīma noziegumu autorus, bet arī sēžu zālē tiem bija jānoklausās visu nekomūnistisko valstu delegāciju pārmetumi par Helsinku dokumentu neievērošanu. Jāatceras, ka padomju iebrukumu Afganistānā neaizstāvēja pat komūnistiskās rumāņu un poļu delegācijas.

No mūsu viedokļa īpaši svarīgas bija ASV un Kanadas delegātu teiktās runas. Par to bija gādājušas baltiešu, it sevišķi latviešu, centrālās organizācijas ASV un Kanadā — ALA un LNAK — kā arī PBLA delegācijas Ženēvā, Helsinkos, Belgradā un tagad Madridē, veicot mērķtiecīgu un ilgu darbu. 24. novembrī ASV delegāts Žeroms Šestaks (Jerome J. Shestack) savā runā pieminēja arī gadījumus, kuŗos liegta ģimeņu apvienošana igauņiem, latviešiem un lietuviešiem un ka šīs personas vajā un diskriminē.

4. decembrī Kanadas delegācijas vadītājs Roberts Luis Rodžers (Robert Louis Rogers) deklarēja, ka Kanadai nav pieņemama kādas tautas kultūras, valodas un politiskās identitātes apspiešana, par piemēru minot pārkrievināšanu Baltijas valstīs un Ukrainā. Nākošajā dienā ASV delegācijas vadītāja vietnieks Spensers Olivers (Spencer Oliver) savā runā par Helsinku nobeiguma dokumenta 7. principu — cilvēka tiesībām un brīvību — īpaši pieminēja katoļu baznīcas un ,,Helsinku komitejas'' locekļu vajāšanas Lietuvā, kā arī nacionālās kultūras un valodas apspiešanu Igaunijā, Latvija un Lietuvā.

(noslēgums 20. lp.)

Lasītāju Vēstules

GODS OLAFAM BRŪVERIM

Olafs Brūveris aicināja visas pasaules latviešu jaunatnes organizācijas brīvajā pasaulē izteikt stingru nostāju pret čekas filiāli un tās vadītājiem, nepiedaloties šais kursos 1981. g. vasarā. Viņš aicina trimdas jaunatni solidārizēties ar cīnītājiem dzimtenē, kas pavada savu dzīvi, smagi vergojot koncentrācijas nometnēs un Sibirijas taigās.

O. Brūveris kritizējis trimdas organizāciju vadītājus: neesot saskaņotu mērķu, bet savstarpēja apkaŗošanās. Neesot uzticības pret vadītājiem, neesot politisku mērķu ne PBLA, ne ALA, tāpat jaunatnes organizācijās visi vadītāji svaidoties kā niedres vējā, tāpēc sabiedrība šauboties. To viņš uzskata par lielu trūkumu mūsu cīņā.

Slavējams Minsteres latviešu ģimnazijas 5. studiju semināra jauniešu aicinājums visām latviešu jaunatnes apvienībām sekot O. Brūveŗa aicinājumam boikotēt čekas rīkotos kursus.

O. Brūveris ir izteicis dziļu patiesību. Viņš runā tieši uz paaudzi, no kuŗas viņš pats nāk, viņš ir pelnījis visu mūsu atzinību. Viņam piešķirtā 1000 dol. stipendija ir pelnīta un liels gandarījums, tāpēc jāsaka sirsnīgs paldies Ziemeļkalifornijas draudzei par piešķirto A. un V. Zariņu stipendiju.

Aleksandrs Zaube

MALKS UN MALKA

Pēdējā laikā mēs uzvārdu sievietēm rakstām ar sieviešu galotni. Ja vīrs ir Jānis Malks (ūdens malks), vai tad viņa sieva būtu Anna Malka (kurināmā malka)?

Nereti valodnieki izvairās atbildēt uz jautājumiem. Es domāju, ka šoreiz tas tā nenotiks.

Voldemārs Augusts

AIZMIRSTI SIRDSAPZIŅAS UPURI

Teherānas amerikāņu ķīlnieki nu atbrīvoti. Pasaule diemžēl piemirsusi tos 7 krievu kristiešus, kuŗi, meklēdami iespēju izceļot uz Ameriku, kur tiem būtu brīva un netraucēta iespēja kopt savu ticību, 1978. gada 27. jūnijā iebēga ASV vēstniecības namā Maskavā. Kopš tā laika viņi — pieci Vaščenko ģimenes locekļi un divi viņu kaimiņi Čmeikhalovi — mitinās vēstniecības pagraba telpās neapskaužamos apstākļos, bez kāda darba (vēstniecība, kas no ārienes nodarbina apm. 200 krievus, atsakās šos bēgļus nodarbināt, lai nesakaitinātu padomju ārlietu ministriju). Komūnisti stūrgalvīgi atsakās dot viņiem izceļošanas atļaujas, bet amerikāņi savukārt nemitīgi lūdz tos labprātīgi atstāt vēstniecības namu. Izdot komūnistu varai cilvēku grupu, kas reliģisku iemeslu dēļ meklējusi patvērumu, amerikāņi, labi zinādami, kas tos sagaida, morālu iemeslu un cilvēku tiesību dēļ arī nevar. Amerikāņu ziņu dienesta darbinieku centienus panākt kādu filmētu interviju ar ,,vēstniecības pagraba bēgļiem'', kuŗu nenosakāmais liktenis jau ilgst turpat trīs gadus, ASV ārlietu resora vadība līdz šim noraidījusi.

K. V.

KOMŪNISTI DRAUD AR ATOMBUMBU

Mūsu pieaugošās pretkomūnisma aktīvitātes starptautiskā forumā, kas atgādina maskaviešu nelietības neatkarīgajās Baltijas valstīs un brīdina pasaules sabiedrisko domu no Kremļa liekulības, viltībām un meliem, tik sāpīgi jau skaŗ komūnistu varasvīrus, ka tie jau sāk zaudēt pašsavaldīšanos un līdzšinējās ,,disidentu'' nomelnošanas taktikas vietā (ka mēs esot fašisti, savas tautas nodevēji, kaŗa noziedznieki) sāk paust neapvaldītus draudus.

Visi, kas tagad ,,sit antikomūnisma un antisovjetisko vilni'' tiek brīdināti, ka Rietumeiropa ,,pašreiz balansējas uz četru minūšu robežas, kas to šķiŗ no atomnāves'', bet Amerikā cilvēki atrodas ,,tikai nedaudz lielākā — 20 minūšu attālumā no padomju kodolieroču nāves''! To vajagot ,,ņemt vērā tiem ārzemēs dzīvojošiem latviešu izcelsmes runas vīriem, kas savā apmātībā, aklajā naidā pret citādi domājošiem esot zaudējuši spēju reāli izvērtēt pašreizējās norises starptautiskā arēnā, mēģinot aizraut sev līdz draudošajā bezdibenī arī citus!''

Augšminēto draudu izvirdumi spilgti apliecina, ka sarkanajiem biedrīšiem jau laupīts sirdsmiers, jo apzinās, ka var pienākt diena, kad viņus ,,nokronēs''.

Vanagu Kārlis ASV

Elmārs Dambergs

Jānis Rozentāls laikmeta perspektīvā

(Nobeigums)

Drīz tiek uzbūvēta jauna darbnīca. Rozentāls piedalās vietējā sabiedriskā dzīvē: spēlē teātri, glezno dekorācijas. Dažas gleznas tiek pārdotas vietējā grāmatu veikalā, taču ,,augstākai sabiedrībai'' piemīt cita gaume. 1901. g. viņš spiests pārcelties uz Rīgu, Āgenskalnā pie drauga B. Borherta, kam sava darbnīca. Drīz Rozentāls spēj izstādīt ap piecdesmit darbu, bet panākumu maz. Viņam kļūst skaidrs, ka miegainība jāizkliedē, jākāpina sabiedrības interese par mākslu. Kā kritiķis viņš raksta žurnālā ,,Vērotājs'', zīmē ilustrācijas. Viņu atzīst par erudītu vērtētāju. Pirmo reizi latviešu valodā var lasīt kvalificētas apceres par nozīmīgām mākslas vēstures problēmām. Parādās raksti par Purvīti, krievu un somu mākslu. Kopā ar J. Madernieku, G. Šķilteru un T. Zaļkalnu Jānis Rozentāls nu ir profesionāls mākslas kritiķis.

Īsi orbitējot pasaules mākslas scēnu, mēs novērojam šinī laikā gleznotājos tieksmi un drosmi eksperimentēt, meklēt jaunus virzienus. Dzirkst intellektuālas debates. Runā par internacionālu mākslu, pa piemēram, impresionismu, kas nav nedz franču, nedz latviešu. Daži no populārajiem Rozentāla laika biedriem ir franči Renuā, Cezāns, Monē, Pizarro, Sizlejs, Degā. Cik daudz kāds no viņiem ietekmējis Rozentālu, grūti spriest. Jāņa Rozentāla gleznas šķiet saules pielietas, kas norāda uz impresionistu ietekmi. Vai tā ir latvietim piemītošā priecīgā daba, kuŗu vēlāk Purvītis iemūžināja savās ainavās? Interereses dēļ — impresionisms uznirst jau ap 1890. gadu; pirmā abstrakcija, Kandinska gleznojums — 1911. g...

Rozentāls jo bagātīgi demonstrē savu vispusību. Viņš glezno eļļā, temperā, pastelī, akvarelī. Izceļas grafikā; zīmē ilustrācijas, daudzkrāsu litografijas, kā arī mēbeļu, dzīvokļu metus, diplomus, plakātus un t.t... Viņš pierādās vienlīdz spējīgs kā figurālās kompozicijās, tā portretos un ainavās.

1903. gadā Jānis Rozentāls Helsinkos apprec somu dziedātāju Elli Forseli, kuŗas figūra un vaibsti vairākkārt parādās viņa gleznojumos, mātes un bērna motīvā. Rīgā viņš izbūvē jaunu darbnīcu, kas pārvēršas par iecienītu sapulcēšanās centru. Nostabilizējas sirsnīga draudzība ar rakstnieku Rūdolfu Blaumani. Rozentāls pievēršas skološanai, atveŗot savu zīmēšanas un gleznošanas studiju. Pēdējā ilgst līdz 1910. g. Tur mācās pazīstami latviešu mākslinieki — O. Skulme, K. Baltgailis, A. Kronenbergs, I. Zeberiņš, J. Jaunsudrabiņš.

Jānis Rozentāls piedalās vai visās Rīgas mākslas izstādēs. Viņa darbus sāk atzīt, uzlabojas materiālais stāvoklis. Tad pienāk 1905. g. revolūcija. Kā mākslinieks viņš vēlas stāvēt pāri polītiskiem viļņojumiem. Viens no nedaudzajiem gleznojumiem, kas skaŗ šo tematiku, jāpiemin ,,Veļu upe''. Manuprāt, lai ko domātu citi kritiķi, šī kompozicija atgādina kaut ko Turneriski radikālu — turpat vai lēcienu ekspresionismā! Šinī gleznojumā pilnīgi pairušas viņa parasti rūpīgi reālistiskās formas, kas aizstātas ar masām, krāsu laukumiem. Figūras bez sejas vaibstiem — grūti ticēt, ka Rozentāls var būt spējīgs uz šādu salto — šedevru!? Tas nav tas pats Jānis Rozentāls, kādu pazīstam gleznojumā ,,No baznīcas''! Līdzīgu brīvu traktējumu saredzam arī gleznā ,,Arkādija 1'' (ap 1901. g.) un vairākus gadus vēlāk ,,Arkādija 2'' (1916. g.). Vēl jāpiemin līdzīgā manierē darinātā ,,Parīzes kafejnīca'' (1908. g.). Pēdējai ir patīkama krāsu gamma, brīvi impasto triepieni. Vai te parādās iekšējās pasaules izteikšana? Reālisms un impresionisms reģistrē tikai ārējo...

Revolūcija tomēr atstāj pēdas mākslinieka psīchē. Viņa pesimistiskās izjūtas ieved simbolismā; dažās gleznās parādās vācu romantiķa Bēklina ietekme. Vērojams poētisks noskaņojums, tieksme pēc skaistuma. Progresīvie kritiķi izsakās negātīvi par Rozentāla atkāpšanos no reālisma. Tie domā, ka gleznotājs ir apsicis, pazaudējis dziņu uz ko dižāku. Kad 1910. g. Rozentāls sarīko savu darbu izstādi, kritiķis Jūlijs Madernieks nekavējas rakstīt, ka mākslinieks ir ,,zelta vidusceļa gājējs, kas pievienojas visam un visiem''. Kādi trāpīgi un ironiski vārdi, tik bieži attiecināmi uz daudzu mākslas kalpotāju karjērām.

Taču patiesībā šie gadi no 1903. līdz 1913. jāuzskata par lēniem augšanas un veidošanās gadiem. Līdzīgi citiem radošiem gariem, Rozentāls turpināja sevis meklēšanu, jutās neapmierināts ar sasniegto, lūkojās pēc jauniem apvāršņiem.

Analizējot Rozentāla daudzās ainavas, skaidri viežam, ka tās nav nekādas dabas kopijas. Tur valda noskaņa, gaisīgums, krāsu harmonijas. Pa laikam tur saskatāmas izteiksmīgas figūras, kā ,,Saules meitas'', vai ,,Vasara pie upes'', kas saista mani personiski.

Ievērojama maiņa Rozentāla dzīvē notika 1912. gadā, kad tas kopā ar sievu devās ceļojumā uz Vāciju, Franciju un Italiju. Kaut viņa stilā neredz drāmatiska pagrieziena, šinī laikā darinātām gleznām ir neparasti priecīga krāsainība. Izceļas vairākas Kapri ainas ar varenām klintīm, azūra ūdeņiem un saulgozīgām peldētājām.

Atgriezies no ceļojuma, Rozentāls sarīko kaut ko līdzīgu retrospektīvai izstādei, ar paveiktiem darbiem līdz 1913. gadam. Viņa 82 gleznojumi saviļņo Rīgas mākslas aprindas. Šinī laikā latviešu mākslā sāk operēt modernistu grupa. Interesanti citēt kritiķa Rozentāla domas par neoimpresionistiem: ,,Vismaz tā nav liela māksla atzīmēt neskaidros, pussaprotamos tēlos savas domas un jūtas... Šādi tipi nemaz nav jauna vai izcila parādība, tie dzīvojuši vienmēr un bijuši vienmēr, bet tos skaitīja vienkārši par slimiem.'' (Vai J.R. būtu aizmirsis savu Veļu upe?) Kā cilvēce mērī diženumu? Mēs augam caur pašu kļūdām. Arī Rozentālam bija vāji, neizdevušies darbi — varbūt pasūtinājumi, kādus viņš bija spiests darināt, lai nopelnītu iztiku...

Neņemos apstrīdēt domas, ka Jānis Rozentāls ir ievērojamākais latviešu portretists. Brīnos tikai, kā viņu varētu salīdzināt ar J. R. Tillbergu? Manā uztverē Jānis Rozentāls sevišķi izceļas ar saviem sieviešu portretiem. Maigi, smalkjūtīgi, dvēselīgi attēlojumi.

Pirmais Pasaules kaŗš iedragā gleznotāju kā garīgi, tā fiziski. 1916. g. martā Rozentāls kopā ar citiem latviešu māksliniekiem izstādās Maskavā. Te viņš smagi saslimst ar plaušu karsoni. Nedaudz atveseļojies, viņš ceļo uz Somiju un turpina ainavu un portretu gleznojumus. Viņš darina, izrādās, savu pēdējo gleznojumu — ,,Laila Brendā''. Brenda ir kāda ezera sala, netālu no Helsinkiem. Attēlā jauna meitene — studente, atspiedusies pret kādas sarkani tonētas vasarnīcas reliņiem, lūkojas lejup uz ezeru. Ir rudens; un tikai dažus mēnešus vēlāk stāj pukstēt dižā meistara sirds. Tas notiek 1916. gada 26. decembrī — tautai ir nolauzts daiļrades zieds nelaikā — piecdesmit gadu vecumā. Nākošā gadā somu mākslinieki un draugi sarīko Rozentāla pēcnāves izstādi, kas tiek plaši atzīmēta. Seko arī vēl citas turpat Helsinkos. Kaŗam beidzoties, 1920. g. Jāņa Rozentāla pīšļus pārved uz Rīgu un gulda Meža kapos.

Šodien daudzas viņa gleznas skatāmas Rīgā, Valsts mākslas mūzejā. Jānis Rozentāls ir nopelnījis daudz ievērojamāku, paliekamu vietu — un tā atrodama latviešu mākslas mīļotāju sirdīs. Varam droši spriest, ka līdzīga kalibra mākslinieks ir retums, tāds var uzdzirkstīt tikai reizi gadu simtenī... Viņam nebija lemts pieredzēt latviešu mākslas ziedu laikus. Viņa lauztie celmi, pašķīruši vietu sēklai, kas aug un nes bagātīgu ražu.

Nākošajā apcerē apskatīsim Jāņa Rozentāla laika un studiju biedru Vilhelmu Purvīti, pēdējās saites ar impresionismu un viņu izcilo devumu latviešu mākslas kultūras pūram.

P.S. — Uzaicinu lasītājus izteikt savas domas vai minēt personiskus piedzīvojumus attieksmē pret kādu no aprakstītiem māksliniekiem. Pie iespējas šādas piezīmes publicēsim.

Elmārs Dambergs

Veļu upe. J. Rozentāla glezna.

Starp tuksnesi un Nīlu

ĒĢIPTES CEĻOJUMA PIEZĪMES

INDRA GUBIŅA

(11. turpinājums)

Nu viņš smaidīdams stāsta, ka viņa krusttēvam piederot fabrika, tajā es dabūšot eļļas lētāk nekā veikalos, lai nākot viņam līdz. Eju arī. Viņš soļo lielā steigā te gar vienu stūri, te otru, viena maza ieliņa, otra. Viss manām acīm vienāds. Veikaliņi kļūst pelēcīgāki, apkārtne netīrāka, un citi arabi kaut ko sauc mums pakaļ. Mani pārņem neomulīga sajūta. Vai es zinu, kur viņš mani ved? Un kā tikšu atpakaļ? Saku, ka man nav laika nekur tālu iet un ka gribu vēl apskatīt bazāru, nevis tikai drāzties tam cauri. Neesot vairs tālu, tepat, tepat! Paeju vēl gabaliņu, bet tad redzu, ka te vairs nav veikaliņu, saku, ka tālāk gan vairs neeju. Svešais mani sakļeŗ pie rokas un velk: vēl mazu gabaliņu, pāri laukumam! Paraujos sānis, taču viņš mani neatlaiž.

Bet nu man bail pa īstam! Par laimi brauc ēzelītis ar saviem ratiem. Pasitos vēlreiz sānis, un roka atbrīvojas. Apgriežos un soļoju atpakaļ. Mans vedējs dara to pašu. Ieliņa šaura, ratiem blakām nemaz nevar paiet, un uzreiz, kur gadījušies kur ne, priekšā četri arabi. Mans vedējs tiem kaut ko uzsauc. Šie stāv, iela pilna. Viņu pozēs ir kaut kas izaicinošs. Madam, madam — tikai piecas minūtes līdz fabrikai, sauc neatlaidīgais puisis.

Diezgan nikni atsaku: Man nav laika! Spraucos stāvētājiem gaŗām. Neviens jau mani tieši pie sienas nespiež, bet neviens arī ceļa nepagriež. Tomēr esmu atkal dzīvākā vietā, esmu ļaudīs, meklēju kādu no mūsu grupas. Ieliņas ir nebruģētas, uz tām putekļi, mēsli, atkritumi. Citi savas veikaliņu priekšas apslauka, citi visu met tieši ielā!

Kad kaut cik orientējos, dodos uz tējnīcu, kuŗā Randa mums ieteica pusdienot. Saskrienos ar Veru un Litu! Visas kopā ejam ēst. Te var dabūt pankūkas un tēju. Daži mūsgrupas ļaudis jau mielojas. Arī mēs apsēžamies pie vienkārša koka galdiņa. Tas kādreiz bijis krāsots, tagad tikai aplipis ar ievārījumu, medus un tauku paliekām.

Apkalpotājs prasa — ko mēs vēlētos? Vispirms saku — lai kāds noslaucītu galdu un tad — tēju ar pankūkām. Kaut ko noburkšķēdams, viņš paietas dažus soļus aiz letes, kur tiek pankūkas ceptas, tad atnāk atpakaļ un ar vienu vēzienu un ļoti apšaubāma izskata lupatu pārbrauc galdam. Drīz atnes pankūkas uz viena šķīvja, otru burtiski pamet, tāpat kā pamet vienu dakšiņu. Bet mēs esam trīs! Kad apkalpotājs atnes tēju, prasām šķīvi, dakšiņas un nazi. No blakus galda igaunietes izmisīgi lūdzas pēc dakšiņām. Viņām arī pasviež vienu. Laikam te tā dara — katram galdam viena dakšiņa un punkts. Brīdi vēl gaidām, bet pankūkas dziest. Eh, ņemam tāpat ar pirkstiem un ēdam. Igaunietes iesmejas un dara tāpat!

Izejam atkal ārā bazāra raibumā. Runājos ar Veru par smaržu pirkšanu, jo man tomēr gribētos īsto lotusu puķu eļļu. Verai esot tā piedāvāta par 6 dolariem uncē.

Viņa mani ved uz to vietu, bet nekur tālu neesam vēl pagājušas, kad pajauns zēns piedāvā smaržas, viņa krusttēvam esot liels veikals. Kur? Tepat, neesot tālu. Bet es nu jau esmu aizdomīga un saku, ka tālāk par desmit soļiem negribu iet. Tepat ap stūri esot. Mēs abas ar Veru dodamies zēnam līdz ap stūri. Jā, veikals. Bet viņš tam ved mūs cauri pa vecmodīgām divviru durvīm ar krāsaina stikla augšdaļu, ieved atsevišķā telpā, kur mūs sagaida sirms, slaids arabs. Zēns iziedams durvis aizveŗ, un Vera jau sāk bažīties, vai tik neesam ievestas tādās kā lamatās. Sirmais kungs mūs laipni sveicina, liek apsēsties un sāk stāstīt par smaržām. Viņš atkorķē vairākas eļļas pudeles un mēs nu ostām gan jasmīnu, gan lotusu, gan rozes! Lotusa smarža man sveša, tomēr patīkama, un saku, ka vēlētos to. Ļoti graciozi slaidais vīrs paveŗ mazu skapīti, izņem pamatīgu pudeli un lies tajā eļļu. Nē, nē, saku, tik lielu ne, tikai 2 unces. Tikai? No Ēģiptes vest uz Kanadu tikai 2 unces? Taisni tāpēc, ka jāved! Un kāda cena? Tikai 6 dolāri uncē!

Tā kā Randa mums teica, lai nekad nemaksājam to, ko prasa, es papurinu galvu, bet sirmais kungs mierīgi nosaka, ka viņš savu dārgo smaržu eļļu nevarot nevienam lētāk pārdot. Un es tikpat mierīgi paraustu plecus: nu tad nekā darīt! Mēs iesīm atpakaļ pie tā vīra, kuŗš solīja par 3 dolariem unci. Kuŗš tas bijis? Vai es varu vārdu pateikt, atceros — kāds izskatās!

Vera jau stāv pie durvīm, viņai nepatīk šī ieslēgtība. Vai viņa arī gribot eļļu? Jā, par 3 dolariem uncē!

Ne vārda neteikdams, vecais vīrs lej mums eļļu — par 3 dolariem uncē. Esam priecīgas abas ar Veru, tikušas no veikala ārā. Varbūt viņi nekā ļauna nedomā, bet šīs aizvērtās durvis un dzirdētie nostāsti rada neomulību.

Dodamies uz vietu, kur mūs gaida autobuss. Tas atkal ved mūs tālāk garām veikaliem, nabadzīgiem rajoniem, dažāda lieluma mošejām, ved uz Andersona kunga māju, kuŗā iekārtots sultānu laika mūzejs.

Tā ir cita laika pasaule ar strūklakām zālē, ar Damaskas griestu greznojumiem, senām mēbelēm, gleznām, zeltu un dārgakmeņiem. Kādas godības atliekas! Istaba istabas galā, pa kuŗām izslīdam līdz zālei. Sēžam uz spilveniem un sultāns mums par prieku dejo. Mani šī veclaicīgā greznība nospiež. Šaurie logi ar saviem krāsainajiem stiklu rakstiem aiztur saules spožumu, viss liekas drūms un nemīlīgs. Man vajag saules!

Tikuši no krēslainās sultānības ārā, labu gabalu ejam kājām. Pārsteidz un satriec nekārtība, netīrība. Liekas, visas mājas drīz gāzīsies, ja ne visa māja, tad durvis vai logi noteikti izkritīs! Bet nekrīt! Ļautiņi mierīgi tup, pie sienām piespiedušies, citi darbojas veclaicīgās smēdēs, kurpnieku darbnīcās, noliktavās, pamezdami uz nebruģētās ielas atkritumus vai izgāzdami kādu nevajadzīgu ūdeni. Kratīdamies un skaļi taurēdami pa ieliņām brauc auto, kājnieki iet kā pagadās, vairīdamies no mēsliem, kuŗus atstāj ēzelīši, mierīgi tipinādami.

Esmu pagurusi no dienas karstuma, putekļiem, no raibuma, no visām šīm smakām un trokšņiem. Man pietiek. Apturu taksametru un kopā ar Mirdzu atgriežos viesnīcā. Pārējie grupas ļaudis dodas un nacionālo daiļamatniecības veikalu, kur ādas un kapara izstrādājumi esot augstas kvalitātes.

Kad esmu atpūtusies, vēl kāda stunda laika līdz vakarā paredzētai braukšanai uz Gīzu. Stāvu pie viesnīcas loga, skatīdamās uz Nīlas pusi, kur saule sārti violeta laižas aiz namiem. Pēc dienas burzmas, raibuma un kņadas gribas dabas miera. Nolemju doties līdz Nīlai, lai tur redzētu saulrietu.

Izeju viena pati. Vieglā violetā gaisma Kairo ielas dara mīlīgākas, pelēkumam vairs nav drūmuma, un košās automašīnu straumes liekas kā raibi dzīpari vijamies nenoteiktā rakstā.

Vienmēr, ja kādā svešā vietā eju viena, mani pārņem tāda īpata brīvības sajūta: sak' ej kur gribi, nekas tevi te nesien, neviens tevi nepazīst! Bet ir arī tādas kā bailes no nezināmā.

Es taču zinu, ka Nīla no viesnīcas nav tālu, ka jātiek aiz Nacionālā mūzeja un tad jau redzēs. Pēc pāris soļiem klāt pārdevēji ar krellēm, gredzeniem, pastkartītēm. Paldies, man nevajag!

Bet kad no viena esmu vaļā, pēc pāris soļiem nākamais klāt. Mēģinu viņus neievērot, eju pāri laukumam uz mūzeja pusi. Rāmajā vakara gaismā redzu vēl skaidrāk, cik ļoti noplucis un nekopts tas ir. Žēl, tiešām skaista celtne, varēja būt ne tikai ēģiptiešu lepnums, bet arī greznums!

Te visās malās, tūristus gaidīdami, stāv taksametri. Madam, madam — es jūs varu aizvest! Paldies, es varu aiziet kājām!

Nākamais piedāvā to pašu. Purinu galvu un eju, kur priekšā jau var redzēt Nīlas otra krasta palmas, kas pret saulrietu iezīmējas kā melni silueti.

Uz ielas stūŗa milzu koks, pilns sīkiem putniņiem. Tie ņemas skaļās balsīs. Nekā tamlīdzīga neesmu redzējusi, tāpēc apstājos un skatos kokā un putniņos. Man piedāvā taksametrus, viens, otrs, trešais.

Lai putniņi dzied savu vakara dziesmu! Man jātiek pāri platajai ielai, un tad būšu Nīlas malā! Auto straume plūst no abām pusēm. Satiksmes uguņu tuvumā nav.

(turpinājums sekos)

Jānis Dēliņš studēja humanitārās zinības Latroba universitātē, Melburnā, iegūstot B.A. gradu. Izglītības turpināšanai viņš devās uz Franciju, kur studēja Kanas (Caen) universitātē, iegūstot Diplome des Etudes Francaises. Latroba universitāte viņam piešķira diplomu izglītībā (Dip. Ed.). Pašlaik viņš strādā par franču valodas skolotāju privātskolā Melburnā. Viņš pieder pie stud. korp. Selonija saimei.

Jauna gleznotāja

Upsalas laikrakstā „Upsala Nya Tidning" ievietota Alfa Līdholma (Liedholm) recenzija par trim Upsalas gleznotāju izstādēm Stokholmā. Viena no šī trio ir jaunā latviete Māra Zvaigzne, kas pēc Austrijas tagad apmetusies Zviedrijā. Viņa izstādījusi savus darbus Stokholmas galerijā Lilla My.

Recenzijā norādīts:

„Māra Zvaigzne sākusi ar aistētikas studijām pie prof. Tedi Bruniusa Upsalā. Izstādes katalogā viņš slavē jauno gleznotāju par izpratni un izcilajām zināšanām, kādas viņa parādījusi pārbaudījumos. Gleznošanas techniku viņa turpretim apguvusi pašmācībā, jo ir bijusi vēl par jaunu, lai saņemtu materiālu pabalstu studijām. Tā nu viņa kādu gadu ir pamācījusies zīmēšanu, lai gan īstā vēlēšanās bijusi — gleznot. Īstas skolas trūkums liek sevi manīt. Spēcīga pārdzīvojuma Mārai Zvaigznei netrūkst, un viņai ir vizija par to, ko grib rādīt, bet reizēm varēšana neatbilst sajūsmai. Tā nu viņas gleznās dažkārt var manīt zināmu neskaidrību un grubuļainību struktūrā. Līdz ar to izstādes līmenis kļuvis nevienmērīgs. Ja viņa vēl rūpīgi paskolotos, tad ar savu gleznošanas veidu, kas pats par sevi ir interesants, gūtu lielākus panākumus."

„L„

Saņemta stipendija

Zviedru akadēmijas gada svētkos, 20. decembrī, kā parasti tika paziņots, kam šogad piešķirtas Zviedrijas karaļa, Zviedru akadēmijas, Belmaņa un citu fondu godalgas un stipendijas. Zviedru akadēmijas stipendiju (7500 kronas) saņēma dzejnieks un tulkotājs Juris Kronbergs.

RAIBĀ NEDĒĻA

JAUNAIS SĀKUMS

Ar prezidenta Ronalda Rēgena spožajām amatā stāšanās svinībām, kas risinājās drāmatiskā Teherānas ķīlnieku atbrīvošanas fonā, šķiet, modernā

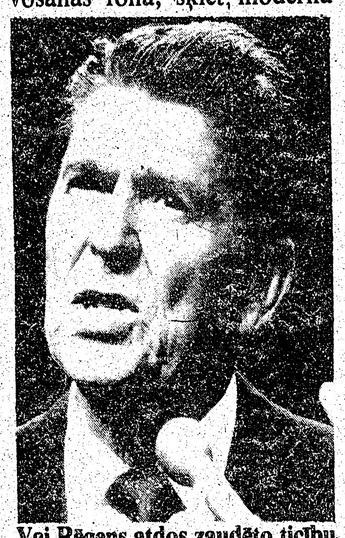

Vai Rēgens atdos zaudēto ticību un spēku ?

amerikāņu vēsturē patiesi ir atšķirta jauna lappuse. Jaunais sākums, ko prezidents deklarēja savā pirmajā runā, iezīmējas ar ticības un cerības atjaunošanos, amerikāņu tautas lepnumu un apņemšanās manifestāciju, kas savu kulmināciju varbūt sasniedza svinību parādes beigās. Daudziem neaizmirstamā piemiņā paliks brīdis, kad Rēgena tribīnes priekšā apstājās slavenais mormoņu koris ar vēsturisko kaujas himnu Slava, slava, alelujā. Korim drīz vien pievienojās arī neskaitāmie skatītāju tūkstoši. Tās bija lepnu-

1977.

Džimijs Kārters

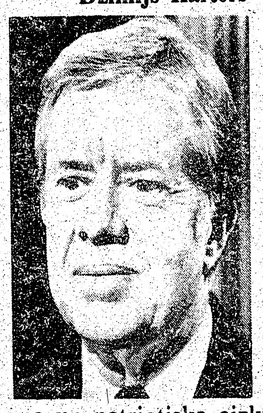

1981.

ma un patriotiska aizkustinājuma asaras, kas šajā jūtu kāpinājumā iezagās jaunu un vecu amerikāņu acīs. Prezidenta aicinājums atgriezties pie lieliem sapņiem, ticības apliecinājums varoņu garam un spēkam patiesi dziļi atbalsojās visu amerikāņu sirdīs. Varbūt ka 1981. g. 20. janvāris iezvanīja vēsturisku jaunu sākumu.

Jau nākamā dienā prezidenta priekšā zvērestu nodeva Baltā nama jaunā atbildīgo darbinieku maiņa. Tajā pašā dienā Rēgens arī parakstīja pirmos rīkojumus viņa jaunās saimnieciskās politikas ietvaros. Prezidentūras pārmaiņa noritējusi apbrīnojami gludi, un tautai radies iespaids, ka tagad patiesi prezidenta krēslā iesēdināts īstais vīrs īstā laikā. Galu galā prezidents taču ir simbolisks visas tautas apslēpto vēlējumu iemiesojums. Rēgens jaunajam amatam neapšaubāmi ir labi sagatavots. Viņa vienkāršībai un atturībai iet līdz augstajam amatam nepieciešamā cieņa un personības pozitīvais iespaids.

ĶĪLNIEKU ATGRIEŠANĀS

Tumšākās 444 dienas aizvadīto divu gadu laikā tagad pieder pagātnei. Tā bija likteņa ironija, ka tikai pēc tam,

Kristofers parakstīja ķīlnieku izpirkšanas dokumentu.

kad savu zvērestu bija nodevis jaunais prezidents, lidmašīna ar amerikāņu ķīlniekiem pacēlās no Teherānas lidlauka. Vašingtonas un Teherānas parakstītā vienošanās droši vien radīs vēl daudz domstarpību, jo būtībā Kristofera parakstītais dokuments ir tikpat kā pilnīga kapitulācija Teherānai. Džimija Kārtera pūliņi beigt savu prezidentūru ar gūstekņu atbrīvošanas triumfu nepiepildījās, bet jaunais prezidents viņam tomēr deva iespēju kā īpašam sūtnim Vīsbādenē apsveikt brīvībā nokļuvušos 52 amerikāņu sūtniecības darbiniekus.

Aizvadītajā nedēļā, protams, uzmanības centrā bija neskaitāmie televīzijas raidījumi, reportāžas par pašiem ķīlniekiem un sarunas ar viņu tuviniekiem mājās. Vairāku ķīlnieku stāsti par Teherānā piedzīvotām fiziskām un morālām spīdzināšanām, protams, radījuši atbalsi amerikāņu mentālitātē, un tā līdzās atbrīvošanas priekam piemaisīts arī sarūgtinājums un pat dusmas.

Kad Rēgens šī mēneša sākumā irāniešus nosauca par barbariem un izspiedējiem, liberālā prese tūlīt sāka vaimanāt par to, ka jaunais prezidents lietojot neattaisnojami krasu un nediplomātisku valodu. Pēc Vīsbādenes apmeklējuma arī bijušais prezidents Kārters irāniešu apiešanos ar gūstekņiem nodēvēja par barbarisku. Rēgens Kārtera sūtņa Kristo-

Beidzot brīvībā.

fera parakstīto Vašingtonas un Teherānas ķīlnieku atbrīvošanas dokumentu varētu ignorēt. Tas nozīmētu atteikšanos no ASV saistību pildīšanas, un šādam solim būtu arī attaisnojums, jo prezidenta rīcībā vēl nebija liecības par irāniešu terroristu absolūtu starptautisko tiesību ignorēšanu. Domājams, ka Rēgens Kristofera parakstīto līgumu ar zināmiem iebildumiem tomēr respektēs. Ja tas tā, tad tikai tādēļ, lai amerikāņu dotajam vārdam arī turpmāk varētu ticēt starptautiskā forumā. Irāna vēl ilgi būs uzmanības degpunktā, jo Irakas un Irānas militārās konfrontācijas aizsegā pēc Irānas savu roku jau izstiepusi Maskava. Izšķirīga iekšpolitiska krize iespējama vēl šovasar, un nemaz nav neiespējams, ka varu tādā gadījumā no mullām savā rokā pārņem komūnistu pagrīdnieki.

NĀVES SODS AR NOGAIDĪŠANU

Pekingā beidzot pasludināts spriedums Četru bandas prāvā. Tiesa piespriedusi Mao atraitnei Jangai un tās galvenam palīgam Zangam nāves sodu ar juridiski interesantu piemetinājumu — tas būtu izpildāms tikai pēc diviem ga-

Jangai mūža cietums.

diem. Faktiskā vara Ķīnā patlaban atrodas vicepremjēra Denga rokās. Lai notiesātos galvenos vainīgos tautas acīs nepārvērstu par mocekļiem, tad Dengs droši vien ieteicis šo nāves sodu ar nogaidīšanu. Ja pieminēto divu gadu laikā Janga un Zangs savus nodarījumus pārdomās un grēkus nožēlos, tad nāves sodu tiem pārvērtīs mūža ieslodzījumā. Bargi sodīti arī pārējie apsūdzētie.

Labi informēti ārzemju diplomāti Pekingā runā, ka vēl šopavasar, domājams, līdz aprīlim, notikšot lielas pārmaiņas sarkano mandarīnu galmā. Pekingā sanāks Ķīnas kompartijas kongress, kas bez saimnieciskām un citām iekšpolitiskām reformām spriedīs par jaunā politbiroja sastāvu. Starplaikā Dengs aizkulisēs jau bīda dekorācijas un sagatavo jauno vadoņu uznākšanu uz skatuves.

Vara Denga rokās.

SASPĪLĒJUMS POLIJĀ

Poļu kompartija pēc Maskavas norādījuma nevēlas turēt Dancigas līgumā doto solījumu Solidāritātes arodbiedrībām — piecas darba dienas nedēļā. Valesa gan mēģināja atrast kompromisu, bet pagājušā nedēļā miljoniem poļu strādnieku spontānā demonstrācijas streikā atkal atkārtoja savas prasības pēc brīvām sestdienām. Protams, tas viss nevarēja palikt bez atbalss Maskavā. Oficiālā TASS aģentūra brīdināja poļus ar visnopietnākām konsekvencēm — streiki jau otru reizi mēneša laikā pārtraucot rūpniecības un saimnieciskās dzīves ritumu. Solidāritātes arodbiedrības brīvo sestdienu prasību izmantojot par aizsegu likumīgās varas apstrīdēšanai. Te jāatzīmē, ka Valesas arodbiedrībām Polijā ir trīs reizes vairāk biedru nekā Kanias vadītai komūnistu partijai.

Ziņas par kopīgiem sarkanarmijas un Polijas bruņoto spēku manevriem, kās varētu liecināt par Polijas okupācijas iesākšanu, pagaidām vēl nav apstiprinājušās. Brežņevs savam sūtnim Vašingtonā Dobrīņinam uzdevis ziņot par prezidenta Rēgena iespējamiem pretsoļiem, ja Kremlis „paklausot brālīgam aicinājumam," nāktu talkā Kaniam Varšavā nodibināt sociālistisku kārtību. Pretestība pret komūnistu režīmu visā Polijā arvien pieaug, un pastāv bažas, ka Valesa nespēs izšķirīgā brīdī lietot savu taktiku, kas aizkavētu Maskavas iejaukšanos ar tālu ejošām konsekvencēm.

KĀDĒĻ VIŅI SMAIDA ?

Hamiltonas dienas laikraksts The Spectator nupat savus lasītājus iepriecināja ar divām smaidošām sejām. Izrādās, ka Hamiltonā ciemojies Ļeņina prēmijas laureāts 51 g.v. mākslinieks Indulis Zariņš un viņa pavadone okupētās Latvijas mākslas mūzeju pārzine Ināra Tefedova. Satikšanos ar Padomju savienības sūtītiem kultūras reprezentantiem notikusi hamiltonieša T. Ķikaukas mājā. Pēdējais ar savu dzīvesbiedreni Mariju arī laipni uzņēmušies tulku pienākumus. Intervijā Zariņš cita starpā apgalvo, ka no 2000 latviešiem vismaz 3000 esot ar mākslinieciskū nosliecī. Viņu pašu latvieši uzskatot par varoni, jo viņš saņēmis Ļeņina prēmiju. Šī prēmija esot tik liels gods, ka līdz šim ar to varot lepoties tikai 167 citi Padomju savienības mākslinieki. Intervija ar okupētās Latvijas sūtītiem propagandistiem The Spectator slejās aptver gandrīz vienu lappusi. Tajā reproducēta arī liela Zariņa glezna, kurā redzams sarkanarmietis ar šauteni.

Mēs varam jautāt, par ko īsti Zariņš un viņa pavadone tik laimīgi smaida — vai par viesmīlīgo uzņemšanu Hamiltonā,vai par labi paveikto propagandas darbu rietumu pasaules piemuļķošanā?

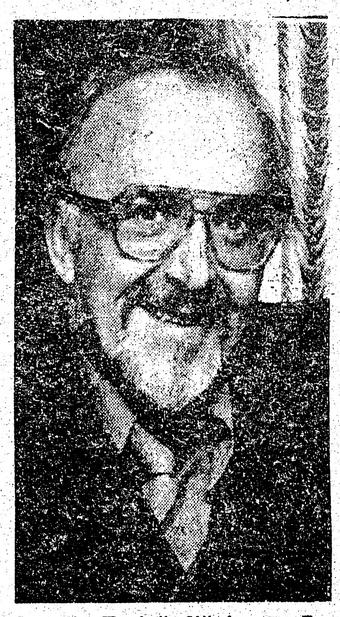

Indulis Zariņš dižojas ar Ļeņina premiju.

Par sarkanā kvislinga Latvijas laika komūnistu pagrīdnieka Tabaka meitas turneju kanadiešu prese neko neziņoja. Tāpat svešatnes latviešu reakcionārie mākslinieki tālajiem ciemiņiem ar atplestām rokām pretī neskrēja.

Ināra Tefedova Kremļa propagandas misijā.

Kādēļ čeka vajā brāļus Tilgaļus

Puskilometru no Kuldīgas un Kandavas lielceļa (apmēram 4 km no Kuldīgas pilsētas) meža vidū, ļoti skaistā vietā, atrodas mājas Vaivari. Dzīvojamā ēka ir samērā veca. Saimniecībā vēl ietelp kūts, malkas šķūnis un liels ābeļu dārzs. 1978. gada vasaras beigās šeit norisinājās traģiski notikumi, kas satrauca vietējos — apcietināja divi jaunmiešus, Māri un Jāni Tilgaļus.

Jānis Tilgalis (dz. 1959. g.) iesaukts dienēt padomju armijā pie Maskavas. Vēstulēs rakstījis, ka ar dienestu esot apmierināts, bet apmēram pēc pusgada nezināmu iemeslu dēļ no armijas dezertējis... Varam domāt, ka par iemeslu būs bijušas vecāko zaldātu dažādās represijas un pat vardarbība pret jaunajiem. Kādu laiku nodienējušie liek jaunākajiem izpildīt pazemojošus darbus, kā tīrīt kartupeļus viņu vietā, saklāt viņu gultas, notīrīt apavus un pat iztīrīt tueletes telpas ar zobu birstīti...

Un tā Jānis dezertēja. Gandrīz kājām viņš atnāca uz savu dzimto pusi no Maskavas. Protams, Jāni jau bija Vaivaros meklējis Kaŗa komisariāts. Jānis sāka dzīvot apkārtējā mežā īpašā paslēptuvē un uzturēja kontaktus ar savu brāli Māri, kā arī ar vairākiem citiem saviem vienaudžiem no apkārtnes. Šie jaunieši ar apzagtās Kuldīgas tipografijas iespiešanas ierīcēm izgatavoja dažāda satura skrejlapas. Viņi nodibināja savu grupu — LSDP (Latvijas Sociāldemokrātisko partiju), kā arī katra skrejlapa tika parakstīta. Šīs skrejlapas tika izmētātas galvenokārt Rīgā un Jurmalā pa dzīvokļu pastkastītēm, kā arī tieši uz ielas. Jaunieši paši pēc tam noskatījušies, kā nākošajā dienā pa attiecīgajiem rajoniem skraidījuši milici un čekisti, meklējot vainīgos. Jānis un Māris bija savākuši lielu daudzumu Latvijas brīvvalsts laika literātūras, kuŗu viņi izmantoja, sastādot skrejlapu saturu. Visa šī literātūra tika konfiscēta vairākkārtīgajās Vaivaru mājas kratīšanās. Skrejlapas arī tieši tika pavairotas Vaivaros.

Jādomā, ka skrejlapu parādīšanās un Jāņa dezertēšana bija iemesls čekai un milicijai īpašu uzmanību pievērst klusajiem Vaivariem.

Pirmos čekā sāka pratināt Jāņa un Māŗa draugus, tad Māri. Žēl, ka šie Māŗa draugi gāja nodevības ceļu, pratinātājiem izstāstot visu un pat vēl piedzejojot klāt no tā, ko zinājuši. Tā pirmais tika apcietināts Māris Tilgalis.

Jānis turpināja dzīvi pagrīdē, uzturēja sakarus ar savu māti un tēvu. Jāpiezīmē, ka Jānis bija apbruņots ar mašīnpistoli, bet viņa prāts uz slepkavību nenesās (mašīnpistole tika paņemta līdz no dienesta vietas). Un tā ap Vaivaru mājām tika izvietoti novērošanas posteņi. Kādi pat dzīvoja Vaivaru mājās, bet Jānis šajā ziņā bija nepārspējams. Viņš visiem novērotājiem un čekistiem varēja parādīt „gaŗu degunu". Lūk, viens gadījums:

Kārtējie novērotāji ziņo, ka Jānis atrodas Vaivaros. Mežā un apkārt Vaivaru mājām atrodas miliču un čekistu posteņi, bet viņi neuzdrošinās tuvoties Vaivariem. No Rīgas tiek izsaukti 50 apbruņoti kareivji un Latvijas labākais pēdu dzinējs suns, ko bieži kareivji rāda televīzijā. Un tad no visām pusēm sākās Vaivaru ielenkšana un ieņemšana. Armija darbojusies ļoti saskanīgi. Bet tajā pašā laikā šo skatu noskatījušies Jāņa tēvs un māte, kas redzējuši, ka pret viņu dēlu tika vērsti vismaz 50 šauteņu stobri. Par tādiem pārdzīvojumiem domājot, nav jābrīnās, ka abi vecāki ir ļoti slimi ar nerviem, pie tam Tilgaļu māte vairs nedzīvo Vaivaru mājās, bet pārcēlusies pēc drāmatiskajiem notikumiem uz dzīvi Skrundā.

Vaivaru mājas tika pārmeklētas, bet Jāni neatrada... Vai tad tiešām viņš tur nebija? Nē, bija! Nākošajā naktī ap māju tika atstāti sargi, bet Jānis prata no savas slēptuves pa nakti izlīst un cauri puķu dārzam aizlavīties atkal atpakaļ uz mežu. Smieklīga apsardze!

Un vēl! Jāņa māte vienmēr lūdza dēlu padoties. No sākuma Jānis par to negribēja ne dzirdēt, bet beidzot viņš piekrita. Kādā vasaras rītā viņš devās uz Kuldīgu ar savu ieroci. Viņš meklēja Kuldīgas čekā priekšnieku, tas nebija, arī vietnieka nebija. Arī Kuldīgas milicijas priekšnieks nebija, un tikai milicijas priekšnieka vietniekam Jānis varēja nodot savu ieroci un ļāva tam sevi apcietināt... Kur tad atradās šie augstie varas pārstāvji? Izrādījās, ka mežā, nopukojušies meklēja Jāni Tilgali...

Ar abu brāļu lietu nodarbojās Valsts Drošības komitejas izmeklētājs Neilands no Rīgas.

Tagad abi brāļi apcietināti. Jānis notiesāts ar 6 gadiem (vienkam stingrais režīms) — trīs gadi par dezertēšanu un trīs gadi par pretpadomju aģitāciju. Māris ar trim gadiem par pretpadomju aģitāciju.

Redzam, ka Jānim un Mārim trūka pieredze pat viselementārākajos jautājumos. Bet griba izteikt savus uzskatus, savu domu viņiem ir. To redzam no viņu īsās, bet interesentās un drošās cīņas. Arī Māris savā beidzamajā vārdā tiesā teica, ka nožēlo savu rīcības veidu, bet pie saviem uzskatiem paliek.

Tiesa jau sen kā beigusies, bet zīmīgi, ka sprieduma noraksts vēl nav izsniegts ne Jānim, ne Mārim, ne viņu vecākiem. Vecāki, protams, to neprasīs, viņiem pietiek bēdu, bet to vajadzētu prasīt mums, jo tā tam ir jābūt. Tad mēs arī zinātu skaidri un noteikti varas apsūdzības pamatus un pantus, pēc kuŗiem abi brāļi tiesāti. Šo pantu esot daudz, galvenie jau ir pēc LPSR Kriminālkoleksa 65. un 67. pantiem.

Jānis strādā kādā pulksteņu rūpnīcā, Māris par virpotāju. Abi brāļi ar apstākļiem esot samērā apmierināti.

Tilgaļiem un viņu radiem ir ļoti stingri piekodināts nevienam par šīm tiesas lietām nestāstīt, īpaši radiem Rietumberlīnē un Norvēģijā. Čeka kratījusi vairākus Tilgaļu radus Rīgā un Jāņa brāļi, kas precējies un dzīvo Kuldīgā. Tilgaļu ģimenē pavisam ir 5 bērni — četri dēli un viena meita. Tilgaļu ģimene saņem stiprinājuma vārdus un sveicienus arī no latviešiem ārzemēs.

(jk)

Redakcijas piezīme:

No autoritātīviem avotiem esam saņēmuši informāciju, ka Māris Tilgalis pārvietots uz citu soda nometni. Viņa jaunā adrese:

Maskava
uč. 5/ JA 5110 / 1
V. S. Māris Tilgalis
U.S.S.R.

Brāļa Jāņa Tilgaļa adrese:

Jānis Tilgalis
Mordowskaja SSR
st. Potma, p/o Lesnoj
SCHCH — 385/ 19 — 3
USSR

Tilgaļu vecāku adrese:

Alberts Tilgalis
Pasta kaste 64
Kuldiga 229500
L A T V I A
USSR

Trimdas saime varētu izteikt savu atbalstu, turpinot rakstīt, sevišķi stiprinot vecākus viņu pārbaudījuma laikā.

1. rindā no kreisās: Astrīda Kaņķe, Kārlis Pavasars, Elmārs Tannis, Pēteris Grauds, Ernests Skujiņš sr., un LSAK priekšsēdis Jānis Vilmanis, 2. r. no kr.: Ronalds Krūze, Modris Baumeisters un Arturs Antmanis.

LSAK APBALVO SPORTISTUS

1980. gada 6. decembrī Latviešu Sporta Apvienība Kanadā rīkoja balli un sportistu apbalvošanas vakaru Toronto Latviešu namā, pulcinot pāri par 100 apmeklētāju.

1980. gads bijis ļoti nozīmīgs latviešu sporta dzīvē, jo latvieši ne tikai piedalījās brīvā olimpiadā, bet arī ieguva vislabākos rezultātus uz sporta laukuma.

Par panākumiem 1980. gada sporta gaitās apbalvoja Arturu Siksnu (volejbolā), Andreju Lapiņu (basketbolā), Ronaldu Krūzi (basketbolā), Astrīdu Kaņķi (vieglatlētikā), Kārli Pavasari (vieglatlētikā), Māri Zeltkalnu (vieglatlētikā), Modri Baumeisteru (novusā), Artūru Antmani (golfā), Pēteri Graudu (šaušanā), Elmāru Tanni (futbolā), Dainu Vāgneri (peldēšanā) un Ernestu Skujiņu Sr., kas saņēma Tīruma Balvu par pašaizliedzīgu darbu Sidrabenes sporta laukuma uzturēšanai.

SAVIENOTAS VALSTIS

GRAND RAPIDI

● 20. decembrī latviešu draudzes baznīcā koncertēja tenors Pēteris Lielzuika, pie ērģelēm Linda Richtere. Programma bija veltīta Ziemsvētku dziesmām, izpildījums rūpīgi sagatavots, klausītāji pateicās abiem māksliniekiem par jauki sagādāto Ziemsvētku ieskaņu koncertu. Apmeklētāju skaits nebija visai liels, ņemot vērā, ka šinī nedēļas nogalē notika vairāki sarīkojumi ..

● 25. janvārī Latviešu biedrībā atzīmēja Draudzīgo aicinājumu, kuŗā runāja ALJA vicepriekšsēdis Māris Graudiņš un atcerējās pašu māju dzejnieku Kārli Tālbergu, kuŗa piemiņai nesen iznāca viņa dzejoļu grāmata Dziesma dzīvībai. K. Tālbergs bija rosīgs šīs kolonijas tautietis, darbojās draudzē, latviešu biedrībā, teātŗa kopā un citās organizācijās. Viņa dzejoļus lasīja Arnolds Štams, Terēze Valdmane, Artūrs Kazlovskis, Laura Puriņa un Rūta Puriņa, dziedāja Kārlis Mateus, Anita Sarma, Elizabete Mukāne. Dāmas rūpējās par siltām pusdienām un kafiju.

SIETLA

● Virsltn. Austris Ķirsis, DV apvienības Ziemeļrietumos sekretārs 30. decembrī pievienojās 65-gadniekiem.

Austris dzimis Tallinā. Vecāki bēgļu gaitās nonākuši Krievijā, Saratovā, kur tēvs 1918. g. apcietināts un pazudis bez vēsts. Māte ar dēlu atgriezās Latvijā 1920. g. un dzīvoja Saldū, kur Austris gāja skolā un vēlāk technikumā, ko beidza 1933. g. 1935. g. uzņemts kaŗa skolas flotes nodaļā, ko beidzis 1939. g. un komandēts uz zemūdeni Ronis par kaŗa flotes virsnieku. Komūnistu laikā no armijas atvaļināts. Līdz 2. pas. kaŗa sākumam strādā par techniķi Rīgā, kā arī studē Latvijas universitātē.

Austris Ķirsis

1943. gada sākumā iestājies Latviešu leģionā un ar savu rotu ierodas frontē Volchovā. 1944. g. janv. kaujās pie Volchovas smagi ievainots un visu pārējo kaŗa laiku pavada dažādās slimnīcās un beidzot Italijā, kur arī saņemts gustā. 1945. g. pārvests uz Vāciju. Atlaists no gūsta 1946. g. jūlijā, kad pievienojas ģimenei Vācijā. ASV dzīvojis un strādājis Ņujorkas pavalstī un no 1951. g. Sietlā. Abi dēli beiguši Vašingtonā universitāti.

Lai Dievs dod jubilāram veselību un izturību.

Arnolds Pļaviņš

Romas pagrabiņš

Apkārt zemes lodei

DV namā 125 Broadview Ave.

1981. g. 31. janvārī pulk. 19.30

Diletantiski pārsteigumi
Dr. Ausekļa Pērkona vadībā

BUFETE —
Speciāli kokteiļi un uzkodas
jauniešu gādībā

Deja Laimesti

Ieeja $6.00, jauniešiem $4.00 visi laipni ielūgti

DV Toronto nodaļas valde un jaunieši

Atraitne vēlas

iepazīties ar latviešu kungu, apmēram 53 līdz 63 gadu vecumā. Ofertes šīs avīzes kantorī. Lilija.

Meklē

IZPALIDZI

mājas darbiem 2 reizes nedēļā, Toronto pilsētas centrā ,Avenue Rd. un St. Clair rajonā. Lūdzu zvanīt vakarā starp pl. 7 un 9. Tet. 929-3995.

Ieceres un aprēķini

10. Anglijas latviešu dziesmu dienu rīcības komitejas oktobŗa sēdes atreferējumā bija ziņots, ka budžeta izdevumi aplēsti £18 500. Lielākie izdevumi: maktsmītnes un uzturs dalībniekiem 8 000 märc., telpu īre 2 800 märciņas iespiedumdarbi un sludinājumi £2 000. Vesela rinda citu izdevumu posteņu sastāda pārējo summu ar rīcības komitejas izdevumiem pašā pēdējā vietā, kas izmaksājami tikai pēc Dziesmu dienām, ja ir atlikums.

Ņemot par pamatu agrāko Dziesmu dienu apmeklētāju skaitu, biļešu cenu projekta uzmetumā iecerētajos ienākumos pagaidām var tikai saskaitīt £14 000. Paredzētās cenas tikpat kā neatšķiŗas no cenām, kas maksājamas par šīs zemes koncertu un teātŗu izrādēm ārpus Londonas. Ja rīcības komiteja nākošajā sēdē apstiprinās projekta cenas, tad apmeklējot visus astoņus sarīkojumus un maksājot augstākās likmes, biļešu cenu kopsumma vienam apmeklētājam būs £27, bet maksājot lētākās £21. Tāpat kā iepriekšējos svētkos, pensionāriem paredzētas pazemināta cenas, £15 par visu sarīkojumu apmeklēšanu.

Rcības komiteja mēģina dabūt pabalstus no dažādiem angļu fondiem, bet maz cerību kaut ko saņemt. Parasti atbildes pieprasījuma vēstulēm sākas ar atzinības vārdiem pr to, ka latvieši rīko tik interesantus svētkus, un tad nāk piebilde: „Bet šajos grūtajos laikos mums nav līdzekļu..."

Ienā kprātā gaišas domas — ja Dziesmu dienas apmeklētu 2 000 latviešu un katrs nopirktu biļetes par £9, tad, loterijas un citiem ienākumiem piepalīdzot, nebūtu nekādu bažu, ka varētu rasties iztrūkums budžetā. Šogad ir jubilejaş svētki, un jubilejas svinot parasti ierodas vairāk viesu nekā parastos gadījumos. Jubilejas svešumā var būt prieka pilnas tāpēc, ka tik daudz sasniegts un izturēts, bet reizē arī skumjas tāpēc, ka iecere atgriezties Latvijā vēl nav piepildījušās. Atliek tikai gaidīt. Gaidot domas jāvirza citā gultnē, atceroties, vismaz daļu, tautas dziesmas vārdus: „Bēdu liku zem akmeņa, pāri gāju dziedādama." Galvas nevar noliekt un nedrīkst padoties izmisumam tāpēc vien, ka Dziesmu dienās piedalīsies daudz jauniešu. Līdz šim katrās Dziesmu dienās ir nākuši klāt jauni dalībnieki, kas iepriekšējās vēl bijuši par jauniem, lai piedalītos. Tiem, kas dzimuši Latvijā, daudzkārt lielāks pienākums vismaz būt par apmeklētājiem un tādējādi ar labi apmeklētiem sarīkojumiem stipronāt jaunās paaudzes apziņu, ka piedalīšanās latviešu sarīkojumos ir nozīmīga.

Kā jau agrāk ziņots, rīcības komiteja kārto plašu programmu Dziesmu dienām. Ne visas ieceres bijis iespējams piepildīt. Neparedzētu apstākļu dēļ ir notikušas dažas maiņas sarunāto izpildītāju sastāvā. Sarīkojumu programma ir palikusi nemainīta un paredzēta šāda: ceturtdien, 23. jūlijā, pulkst. 20.00 Mazais teātris Sanfrancisko izrāde. Piektdien, 24. jūlijā, pulkst. 16.00 „Mazais teātris Sanfrancisko" izrāde, pulkst. 20.00 Jaunatnes koncerts. Sestdien, 25. jūlijā, pulkst. 10.30 Latviešu deju uzvedums, pulkst. 14.00 Rakstnieku pēcpusdiena, pulkst. 16.30 Latviešu mūzikas koncerts, pulkstens 20.00 balle.

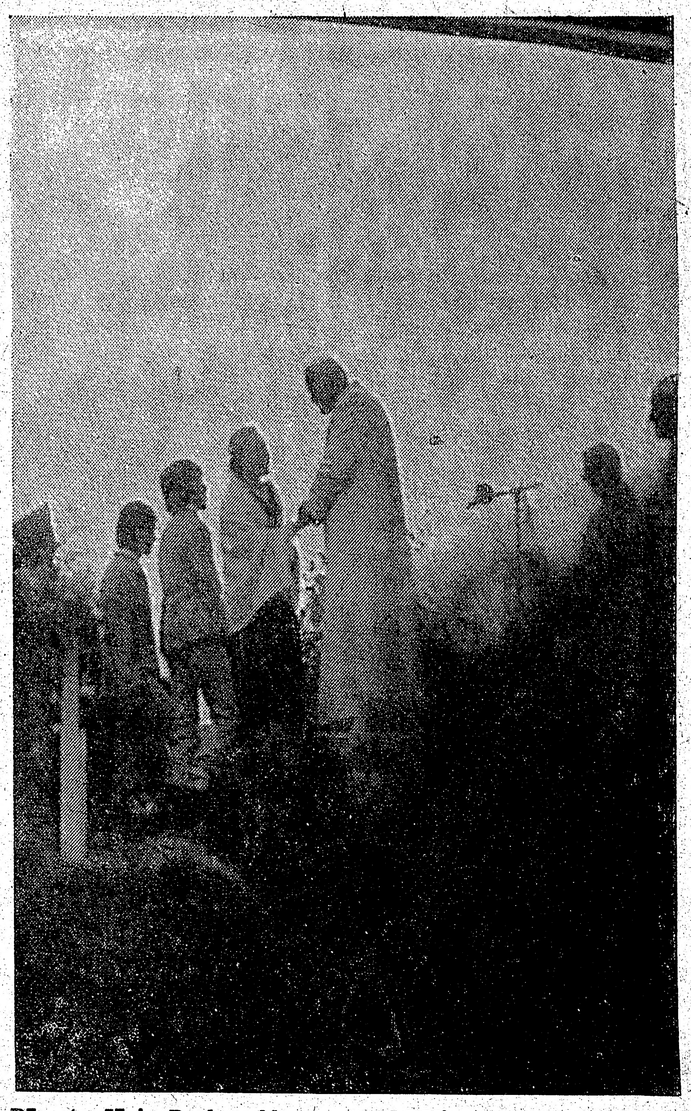

Pāvests Jānis Pauls uzklausa un svētī Minsteres latviešu ģimnazijas audzēkņus Ingrīdu Balodi, Daini Ujartu un Gregoru Spoģi.

Svētdien, 26. jūlijā, pulkst 10.00 „Mazais teātris Sanfrancisko" izrāde, pulkst. 14.00 dievkalpojums, pulkst. 16.00 Kopkoŗa koncerts, pulkst. 20.00 Nobeiguma balle.

Lai tuvi un tāli apmeklētāji varētu sastādīt savus Dziesmu dienu apmeklēšanas plānus, pieminēšu, ka naktsmītnes (ar brokastīm) atkal būs dabūjamas Lesteras universitātes studentu mītnēs, kas pagājušā reizē pārsteidza daudzus ar ērto iekārtojumu. Galīgās cenas šim gadam vēl nav noteiktas, bet zināms, ka tās nepārsniegs £8 par nakti katram apmeklētājam .Tie apmeklētāji (ne dalībnieki), kas vēlas rezervēt istabas lūgti nosūtīt iemaksas, £2 par nakti, skaidri pasakot, uz kuŗu no sekojošiem datumiem, 23., 24., 25., 26. jūlijs, attiecas iemaksa. Pieteikumi nosūtāmi Rūtai Bonner, 8 Ashton Close, Oadby, Leicester LE2 5WH England. Ja lietas kārto jau laikus, tad aiztaupītā pēdējā brīža neziņa par pārgulēšanas iespējām. Tie, kas vēlas pārgulēt viesnīcās, atsūtot Rūtai Bonner apmeksātu un sev adresētu aploksni, saņems viesnīcu sarakstu, no kuŗām viegli tikt uz sarīkojumu vietām. Rīcības komitejai nav iespējams aizrunāt vietas viesnīcās.

Andrejs Ozoliņš,
Rīcības komitejas sekretārs.

Čekisti vajā bēgļus

Nesen no padomju ūdens tankkuģa Sigulda Spānijas Vidusjūras salā Tenerifā nobēgušā latviete Ilga Roznere—Sietinsone PBLA informācijas birojam liecina par bēdīgo stāvokli okupētajā Latvijā.

Pēc padomju iebrukuma Afganistānā dzīve kļuvusi arvien grūtāka. Čeka un partija pastiprinājusi gan aģitāciju, gan ikdienas dzīvē savstarpējās neuzticības sēšanu. Noklausīšanās piederējusi pie ikdienas parādībām, tauta baidīta ar izdomātiem spiegiem un aģentiem.

Bez parastās dzīves apstākļu pasliktināšanās sevišķi izjūtams bijis pēdējā laikā medikamentu trūkums — acīm redzot tie pastiprinātā kārtā nepieciešami Afganistānā. Uz kuģa apstākļi bijuši labāki nekā krastā, kādēļ Sietinsone izšķīrusies par darbu uz jūras. Arī kuģa apkalpes locekļi padoti ierobežojumiem. Pretruna bijusi uzraugu rīkojumā, ka sarunās ar ārzemniekiem jāslavē Pad. savienība un tās sasniegumi, bet, no otras puses, aizliegts vispār ar sveštautiešiem runāt. Sarunāšanās bijusi bīstama, jo dažkārt pēc tam persona uzskatīta par neuzticamu, pat par nodevēju, un pastāvējusi iespēja, ka zaudēs vīzu turpmākiem braucieniem.

Tankkuga Sigulda apkalpē bijušas 29 personas, to starpā gan tikai 5 latvieši, vairums pārējo krievi un ukraiņi. Kuģis galvenokārt piestājies Afrikas ostās. Amerikas kontinentā gan bija paredzētas pieturas vietas, bet pēc ASV un Kanadas daļējā tirdzniecības boikota pret PSRS, kuģis iegriezies tikai Perū. Pēc latviešu jūrnieka Jura Kalniņa izbēgšanas 1979. gadā Gotlandes dziesmu dienu laikā, padomju kuģu apkalpēm ārzemēs aizliegts pirkt gumijas laiviņas. Kalniņš toreiz atstāja kuģi netālu no Zviedrijas krasta piepūšamā gumijas laiviņā.

Paredzams, ka Ilga Roznere—Sietinsone dosies uz ASV. Pašlaik tā atrodas vēl Madridē spāņu iestāžu aizgādībā. Padomju savienības vēstniecības darbinieki vairākkārt mēģinājuši izkārtot tikšanos ar bēgli, bet spāņu iestādes pēc latvietes lūguma to spējušas aizkavēt. Pašlaik Spānijas galvaspilsētā atrodas bariņš līdzīgu bēgļu, kas atstājuši komūnistisko valstu kuģus un gaida uz tālāku izceļošanu. Lielāko tiesu tie ir poļi un rumāņi. Spāņu valdība šo bēgļu nometināšanai pieiet ar lielu piesardzību, jo pirms vairākiem mēnešiem kāds Tenerifā nomucis padomju jūrnieks ceļā uz Madridi nozudis. Iestādes neizslēdz iespēju, ka čekas aģenti to ar varu nolaupījuši un aizveduši atpakaļ uz Padomju savienību. Kā zināms, pirms dažiem gadiem Rietumvācijā nolaupīja lietuviešu slaveno airētāju Vladas Česiūnas.

PBLA

GRAND RAPIDI

● DV apvienības ziedojumu vākšana Ziemsvētku akcijas ietvaros beigusies. Tautiešu atsaucība šinī gadā bijusi nedaudz lielāka nekā iepriekšējā. Pavisam ziedojušas 89 atsevišķas personas vai ģimeņu vienības, piesūtot apvienības kasierim A. Mačam 588 dol. Pa 20 dol. ziedojuši Dr. Z. Zadvinskis, Dr. A. Birzgalis un A. Dzirkalis, 15 dol. H. Vunge. 10 dol. nodevuši 23 ziedotāji, vairāki pa 5 dol. utt. 14. jūnija ziedojumu vākšanas akcija šinī gadā deva neparastu rezultātu — 416 dol., un šī summa ir lielākā, kāda līdz šim bijusi visā apvienības pastāvēšanas laikā. Liekas, ka ziedotāji arī novērtējuši, ka „inflācija" ievērojama, arī nododot ziedojumus, un tādā sakarībā 1 dol. ienāk pavisam reti.

Mūsu mīļais tētis

Andrejs Kadikis

dzimis 1894. g. 22 jūnijā,
miris 1981. g. 8. janvārī.

guldīts dzimtenes smiltājā —
Ziemeļu kapsētā Liepājā 1981. g. 17. janvārī.

Galvas liecam Tavā priekšā,
Atvadvārdus lūpas čukst —
Atmiņā nāk dienas senās
Sēri, sēri sirdis pukst.

Dziļās sērās

dēls Rūdis un vedekla Mirdza Toronto,
dēls Edgars ar ģimeni Liepājā.

TORONTO ZIŅAS

● Latviešu pensionāru apvienības 15. janvāŗa saietā Latviešu namā 150 dalībnieku noklausījās sarīkojumu daļas vadītāja vietnieces Margas Kociņas nolasīto anonīmā autora humoresku par mūsu sabiedriskās dzīves parādībām. 22. janvāŗa saietā Biruta Senkēviča runāja par Draudzīgo aicinājumu un lielo atsaucību tautā savā laikā Latvijā. Runātāja aicināja neaizmirst latviešu skolu arī tagad, atbalstot to ar ziedojumiem, arī ar grāmatām skolu bibliotēkām. Visi kopīgi ar apvienības kori nodziedāja Tev mūžam dzīvot, Latvija, klavieŗpavadījumu spēlējot Dacei Šmitei. Adele Borisa lasīja par Latgales īpatnībām, minot arī lielās svētceļnieku sanāksmes Aglonā, kur sapulcējās līdz 50 000 dalībnieku. Divus dzejoļus par Latgali noskandēja Anete Bencone. Nupat iznācis apvienības biļetena Pensionārs jaunākais numurs, kas sagatavots ar New Horizon atbalstu un piesūtīts visiem apvienības biedriem .

● Mākslinieku vienības Latvis gadskārtējo izstādi, kas notiks Kultūras dienu ietvaros, atklās 27. februārī pl. 19.30 Sv. Jāņa baznīcas telpās. Izstāde būs atvērta 28. februārī no pl. 12 — 20 un 1. martā no pl. 14 — 20.

● Kanadas skulptūras apvienības patstāvīgā kollekcijas (Scupturs Society of Canada Permanent Collection) izstāde no 20. janvāŗa līdz 10. februārim Kofler Arts centrā, 4588 Bathurst St. (Willowdale) piedalās 73 mākslinieki. Latviešus šai izstādē reprezentē Zigfrīds Jurševskis (skulptūra bronzā) un nelaika Augusta Kopmaņa skulptūra bronzā. Izstāde atvērta no pirmd. līdz ceturt., no pl. 10 — 16 un 18 — 21, piektdienās no pl. 9 — 12 un svētdienās no pl. 10 — 16, bet sestdienās izstāde slēgta. Šai izstādei paredzēts ceļojums pa visu Kanadu, iespējams, arī uz Meksiku.

● Vīru ansambļa Kalvis vasaras koncerta atkārtojuma koncertu 18. janvārī Sv. Andreja baznīcas zālē noklausījās ap 200 apmeklētāju. Ansambļa 12 dziedātāji iesāka un nobeidza koncertu ar dziesmu Pie tēvu zemes. Programma bija sadalīta trīs daļās, pie kam pēdējā daļā klavieŗu pavadījumus spēlēja Maŗģers Kravis, solo dziedāja Jānis Rudzītis un Arturs Bērziņš. Programmu ar humora iespraudumiem pieteica ansambļa mūzikālais vadītājs Juris Dzeguze.

● Austrumu draudzes jauniešu pirmā iesvētes mācību stundā 18. janvārī piedalījās 8 iesvētāmie mācītāja A. Brieža vadībā. Iesvētes mācību stundas notiek katru svētdienu pēc dievkalpojuma Sv. Barnaba baznīcas telpās. Iesvētes dievkalpojums 31. maijā pl. 13 Sv. Barnaba baznīcā.

● Skarboro Centenary slimnīcā 20. janvārī 83 gadu vecumā miris Richards Kronbergs. Viņš studējis tieslietas Latvijas universitātē, darbojies vaŗākās bankās un slimo kasē Rīgā. Piemiņas brīdi Rosara apbedīšanas mājā un otrā dienā izvadi uz Sv. Džēma krematoriju vadīja māc. Ā. Čops. Abas dienas sardzē pie šķirsta stāvēja Akadēmiskās vienības Austrums locekļi. Vienības vārdā atvadījās H. Vilks no Hamiltonas. Nelaikis Toronto atstāj dzīvesbiedri Liliju, meitu Ainu, znotu Elmāru Zūli, mazdēlu Gunāru, dēlu Tālivaldi, vedeklu Veru, mazdēlu Valteru un mazmeitu Lindu.

● Toronto Vestminsteres krematorijā 22. janvārī pārpelnoja 19. janvārī York County slimnīcā ar sirdstrieku mirušo 69 g. veco Kārli Namiķi, izvadot māc. J. Cālītim. Nelaikis sākuma gados darbojās DV teātrī. Viņš atstāj dzīvesbiedri Maigu Holand-Landingā, Ont., bet Toronto audžu meitu Ilgu un znotu Vairi Liepiņu.

● 21. janvārī miris 58 g. vecais Hugo Gotfrids Reinbergs. Viņš atrasts pakritis pie savas mājas kāpnēm pēc sirdstriekas lēkmes. Reinbergs piedalījies 2. Pasaules kaŗā un bijis DV Toronto nodaļas biedrs. Aizgājēju 23. janvārī Austin J. Mack apbedīšanas mājā izvadīja māc. J. Cālītis, pie šķirsta stāvot vanagu goda sardzei, DV Toronto nodaļas vārdā ar ziediem atvadījās A. Šterns. Nelaiķi pārpelnoja. Nelaikis atstāj dzīvesbiedri Katrīnu.

● Jorkas latviešu kapos 20. janvārī apbedīja 15. janvārī

Par semīgu darbu atbalvotie Sv. Katrīnu nodaļas darbinieki M. Eizāne, D. Lauris un M. Birgele saņēma DV CV atzinības rakstus, bet zelta nozīmi saņēma E. Krūmiņa. Uzņēmuma kreisajā pusē vanadžu kopas priekšniece M. Zvejniece un nod. priekšnieks J. Eglītis (trešais no labas puses). Foto: J. Ligers

Doktors slimnīcā ar ļaundabīgu audzēju mirušo 71. g. veco Kārli Drauli. Viņš dzimis Trikātē, kur apsaimniekojis savas lauku mājas. Studējis tieslietas Latvijas universitātē, cīnījies Latviešu leģionā, ievainots. Pēc atlaišanas no gūsta izceļojis uz Angliju, bet 1956. gadā pārceļies uz Kanadu, kur līdz aiziešanai pensijai strādājis stikla rūpniecībā Toronto. Darbojies DV sporta klubā, veikdams ilgus gadus arī kasiera amatu. Piederēja pie korporācijas Fr. Metropolitana. Pie aizgājēja šķirsta, kas bija klāts ar Latvijas Karogu, Kane apbedīšanas mājā ar savu karogu stāvēja korporācijas locekļi un DV Toronto nodaļas biedri. Kapsētā atvadvārdus teica Frat. Metropolitana seniors E. Fogels, bet no Toronto korporācijas kopas viceseniors V. Pētersons un no DV — O. Kļavenieks. Nelaikis atstāj piederīgos Kanadā un Latvijā. Dzīvesbiedre Irma mirusi jau 1979. gadā Toronto.

● Doktors slimnīcā 20. janvārī ar laundabīgu audzēju miris 64 g. vecais Pēteris Puļķis, dzimis 1896. g. 17. jūnijā Liepājā. 1. Pasaules kaŗā laikā cīnījies strēlniekos. Darbojās Latv. kaŗa veterānu strēlnieku biedrībā, veikdams kasiera amatu. Darbojies arī Latviešu nama valdē, Sv. Jāņa draudzes padomē un revīzijas komisijā. Aizgājēju no Rosara bēŗu nama uz Jorkas latviešu kapiem 23. janvārī izvadīja māc. I. Gaide. Pie šķirsta stāvēja strēlnieku goda sardze. Atvārdus teica biedrības goda biedre Biruta Senkēviča. Kapsētā atvadījās Strēlnieku biedrības valdes priekšsēdis A. Tirzītis un Latviešu nama pārstāvji S. Zaķe un E. Koks.

● Toronto latviešu koncertapvienības šās sezonas trešā koncertā 21. februārī pl. 20 Sv. Lorensa mākslas centrā, Town Hallē, koncertēs pianists Andris Rožkalns no Kansas, ASV. Jaunais mūziķis 24 g. vecs, dzimis ASV. Klavieŗu spēli sācis 7 gadu vecumā, bet ērģeļu spēli 14 g. vecumā. Mūzikālo izglītību baudījis Des Moines Dreika universitātē un tagad turpina Kansas Sitijas universitātē — Lawrence. Darbojas par solistu un arī pavadītāju. Dažādu talantu sacensībās ieguvis pirmās vietas: 1978. g. klavieŗu spēlē Čikagā, 1979. g. ērģeļu spēlē Kansas Sitijā. Latviešu sabiedrībā sniedzis patstāvīgus koncertus Čikagā, Milvokos, Klīvlandē, Losandželosā un Gaŗezerā.

● Gaujas (14.) gaidu un Rīgas (72.) skautu vien. atzīmēs 30 g. svētkus 15. februārī pl. 15 ar dievkalpojumu Sv. Andreja baznīcā. Pēc tam pl. 16.30 akts baznīcas zālē. Jubilejas vakarinas ar deju 14. februārī pl. 19 Latviešu centrā. Deju mūziku spēlēs Runči no Hamiltonas.

Viņu paraugam var sekot

Nozīmīgu darbu latviešu sabiedriskā dzīvē jau 30 gadus veic Sv. Katrīnu DV nodaļa. Priekšnieka J. Eglīša vadībā vākti līdzekļi aprūpes vajadzībām, gādāts par kultūrāliem sarīkojumiem, kā arī liela vērība veltīta jaunatnes piesaistīšanai un audzināšanai.

Sv. Katrīnu vanagu nod. neaprobežojas ar aktīvitāti savā vidē vien. Roka pielikta arī daudzu visas Kanadas latviešu saimes pasākumu atbalstīšanai.

Katrīnieši paraugu rādījuši arī vecās un jaunās paaudzes labā sadarbībā. Pag. gada jubilejā nodaļas rosīgākie darbinieki saņēma pelnītu atzinību no DV augstākās vadības.

J.L.

Atklātas Kultūras dienas

Latviešu kultūras dienu Toronto pirmais sarīkojums bija Tautas augstskolas ģimnazijas drāmas pulciņa iestudētā lietuviešu autora Vitauta Alanta komēdija Grāmatvedības kļūda H. Miķelsona režijā; pirmizrāde notika 24. janvārī Latviešu namā, bet atkārtojums otrā dienā.

Draudzīgā aicinājuma sarīkojumu un Kultūras dienas atklāja LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks. Savā uzrunā viņš norādīja, ka no dzimtenes trimdā līdzi paņemtās tradicijas ir vēl svarīgākas nekā dzimtenē, lai svešumā koptu savu latviskumu un nepazaudētu savu nacionālo identitāti. Latvijā bija svarīgi, lai mūsu kultūras sasniegumi, māksla un zinātne, sasniegtu mūsu dzimtenes tālākos nostūŗus. Tagad tie mums ir mūsu nacionālās izturības un pastāvēšanas jautājumi. Kultūra izveido tautu, tanī ietelp valoda un dzīves ziņa.

Lai svešumā saglabātu latviskumu, jāapzinās latviešu kultūras nozīme. Jaunā paaudze jāaudzina par latviešiem, un to var panākt ar ieaugšanu latviskā kultūrā. Tāda ir kultūras un Draudzīgā aicinājuma sakarība. Mūsu kultūras dzīves uzdevums ir ne vien rādīt mūsu sasniegumus, bet arī uzsvērt tās nozīmi tālākai pastāvēšanai, lai šis nacionālais spēka avots neaizsērētu un lai kultūras darbiniekiem būtu vajadzīgā atsaucība un viņu darbiem nākotnē nodrošināts vajadzīgais atbalsts. J. Mežaks citēja arī Skalbi un Raini. „Ir skaisti un nozīmīgi, ka latviešu Kultūras dienas Kanadā saistītas kopā ar Draudzīgo aicinājumu; tās saista mūsu pagātnes pūru ar nākotnes cerībām. Skolas un vecāku uzdevums ieaudzināt bērnus latviskā kultūrā. Tas ir garants mūsu tautas pastāvēšanai un Latvijas brīvībai", teica LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks, atklājot Latviešu kultūras dienas Kanadā.

Abiturijas klases audzēkne Anita Ābele poŗms izrādes īsumā apskatīja Draudzīgā aicinājuma nozīmi kopš 1935. g. 28. janvāŗa, kad Kārlis Ulmanis to savā dzimšanas dienā pasludināja, aicinot atcerēties savu pirmo skolu. Runātāja aicināja atmināties arī Draudzīgā aicinājuma ierosinātāju un viņa devumu savai tautai. Arī trimdā Kārļa Ulmaņa ideja ir dzīva un sakņojas pārliecībā, ka mūsu jaunajai paaudzei jāieaug latvietībā. „Šis darbs jāuzņemas vecākiem, latviešu skolai un sabiedrībai," teica klases pārstāve, citējot Draudzīgā aicinājuma ierosinātāja vārdus, kādus viņš teicis aicinājuma treša gada dienā par latviešu skolu atbalstīšanu.

Ģimnazijas direktrise V. Slavieša iepazīstināja ar gadskārtējā skolas žurnāla Sīkumi šī

(Turpinājums 13. lp.)

DV Hamiltonas nodaļas rīkotajā Jaungada sagaidīšanas ballē bija ieradušās arī Silmaču sievas no Sidrabenes, kas mēģināja izprecināt Čāpiņa dēlu. Tā kā ballē nebija ieradusies neviena piemērota „brūte", Čāpiņa dēlam bija jāiet mājā puisī. Uzņēmumā no kreisās: E. Sniķere, E. Dāboliņa, V. Alksne un M. Alksnis. Foto: J. Gailītis

SIRŽU VIRPULĪ

Sestdien, 21. februārī, pl. 20 rīko
Latviešu centra dāmu komiteja

Piedalīsies Aldas Henišas deju grupa

Spēlēs Runči

Bufete. Jaunības avots.

Ieeja $6.00.

Biļetes iepriekšpārdošanā Latviešu centrā
4 Credit Union Drive. Tel.: 759-4900.

Kultūras dienu norise Toronto

LNAK Kultūras nozares organizētās gadskārtējās Kultūras dienas Toronto šogad notiks no 24. janvāra līdz 1. martam, ietverot 10 sarīkojumus: 1 gleznu un keramikas izstādi, 2 literārus sarīkojumus, 2 teātŗa izrādes, 4 dažāda rakstūra referātus un 1 koncertu. Kultūras dienu ietvaros šogad būs iekļauts arī LNAK sarīkojumu cikls „Šī māksla ir jauna", kas risināsies no 13. līdz 15. februārim.

Kultūras dienas, patiesībā Kultūras nedēļas, 24. janvārī pl. 18.00 Latviešu namā atklās LNAK Izglītības nozares vadītājs J. Mežaks. Tās ievadīs ar Latviešu gimnazijas Draudzīgā aicinājuma atceres izrādi — lietuviešu autora Vitauta Alanta komēdiju Grāmatvedības kļūda Hugo Miķelsona režijā. Lugas atkārtojums 25. janvārī pl. 17.00 turpat.

Nākošais Kultūras dienu sarīkojums 1. februārī pl. 17.00, arī Latviešu namā. Referēs LNAK politiskās nozares vadītājs Dr. Lukss: Madrides analize, referātā apskatot, kas no mūsu viedokļa Madridē iegūts un ko šī akcija mums var dot nākotnē. Pārrunās piedalīsies arī jaunieši, visi Madrides grupas dalībnieki.

Nākošās nedēļas nogalē Toronto Latviešu biedrības referātu pēcpusdiena — svētdien, 8. februārī, pl. 14.30 Latviešu namā Kornelija Zariņa referēs par tematu — Vērtību attīstīšana; pl 17.00 tupat Latviešu preses biedrības Kanadas kopas pēcpusdiena — Jānis Sarma, Rutas Atvasaras sakārtojumā. Ar savu darbu lasījumiem piedalīsies vietējie autori. Otrā daļa būs veltīta mūsu iespiestajam vārdam pirms gadsimta maiņas — Ieskats bibliografijas retumos. To sakārtojusi Inta Purva. Paredzēts arī latviešu preses darbu klāsts, ieskaitot arī mūsu vecos iespiedumdarbus.

No 13. līdz 15. februārim keramiķes Annas Graudiņas (no ASV) darbu izstāde. Šī būs viņas 35 gadu darba jubilejas izstāde. Apritējuši 20 gadi arī, kopš keramiķe rīkojusi savas patstāvīgās izstādes. Izstādi atklās pl. 19.30 Sv. Jāņa baznīcas izstāžu telpās. Tā abas dienas būs atvērta no pl. 12.00 līdz 20.00.

Latvisko zināšanu semināra izkārtojumā 22. februārī pl. 15.00 Latviešu namā notiks vairāki īsreferāti, apskatot laiku turpmākajā desmit gadu posmā, no 1981. līdz 1990. gadam, un kādas šinī laikā varētu būt politiskās un kultūrālās plūsmas. Šo sarīkojumu vadīs prof. Dr. H. Tichovskis un Modris Lorbergs. Tanī pašā dienā pl. 17.00 Latviešu namā vēl notiks otrs, LNAK Kultūras nozares un Latviešu preses biedrības Kanadas kopas kopējs sarīkojums: Balsis un atbalsis, kuŗā apskatīs mūsu pēdējā gadā godalgotos kultūras darbiniekus. Kanadas laureāti ir māc. Arturs Briedis, prof. Ernests Reinbergs un vanadžu koris Zīle, piedaloties arī šī koŗa diriģentam Arvīdam Purvam un koŗa priekšniecei Monikai Jonānei.

Kultūras dienu resp. nedēļu sarīkojumu ciklu beigs ar Mākslinieku vienības Latvis mākslas izstādi no 27. februāŗa līdz 1. mārtam Sv. Jāņa baznīcas izstāžu telpās. Izstādi atklās 27. februārī pl. 19.30. Tā būs atvērta no pl. 12.00 līdz 20.00. Kultūras dienu šīs nedēļas programmā iekļauts arī vīru koŗa Viesturs (diriģents Jānis Barušs) gadskārtējais koncerts 28. februārī pl. 18.45 Latviešu centrā. Pēc koncerta balle.

Svētdien, 1. martā, pl. 17.00 Sv. Jāņa baznīcas izstāžu telpās vēl paredzēts referāts: Latviešu māksla stikla gleznicībā, skatos un skaņās, ko sakārtojis Leonīds Linauts. Pēc tam pārrunas ar māksliniekiem pie kafijas.

V.S.

Saulaines vasaras nometne meklē

Uz divu nedēļu posmiem vai uz visu vasaru, no 12. jūlija līdz 21. augustam.

1) Komandantu
2) Vadītājus vasaras nometnei
3) Vadītājus latviski nerunājošo nometnei.

Pieteikties līdz 1981. g. 28. februārim pie:
I. Semenovas (Mrs.)
112 Glenwood Cres., Toronto, Ontario
M4B 1K2 Tel.: (416) 751-7436

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS

Īpašn. Elza Avots

Veikali Toronto:

674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005
9 Queen St. East, pie Yonge ielas, tel. 368 5011

Lielā izvēlē īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu gatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kanva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi, atsevišķi tautu tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.

Veikali atvērti:
ceturtdien un piektd. no 9 rītā — 8 vakarā.
Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
sestdienās no pl. 9.30 rītā — 4 pēcp.

KANADAS LATVIEŠU CENTRS TORONTO

Meklējam apzinīgu kluba vadītāju ar labu latviešu valodu. Pieredze vēlama, bet nav nepiečiešama. Alga pēc vienošanās. Lūdz pieteikties rakstiski, adresējot Kluba vadītājam 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2A1. Telef. (416) 759-4900.

Latviešu Centra valde

Toronto DV Latviešu vēstures mūzejs
savam nākošam darbam
„BRĀĻU KAPI"
meklē veco strēlnieku, 4., 5., 6., 7., un 8.
bataljona (pulka) karogu fotogrāfijas.
Ja kādam tās būtu, mēs lūdzam aizdot, lai darbs kļūtu pilnīgāks. Zvanīt vai rakstīt:

A. Brumelis
210 Kirk Dr.,
Thornhill, ONT.,
L3T 3L8 CANADA.
Tālr. (416) 889-0472

vai A. Memenis
95 Gainsborough Rd.,
Toronto, ONT.,
M4L 3C3 CANADA.
Tālr. (416) 461-2927

Laipni lūdzam lasītājus kārtot
LATVIJA AMERIKĀ
1981. gada abonementa maksas.

VALDIS JEWELLERY LTD.
● DIMANTI ● PULKSTEŅI
● LATVISKAS ROTAS
Zeltkaļi
ALDONA KORMS UN TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 535-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Vecākais latviešu puku veikals
Dibināts 1952. g.
Venus
ZIEDI, SAKĀRTOJUMI UN STĀDI
katram gadījumam
Piegāde Lieltoronto pilsētas robežās
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONTARIO M6R 2L6
Tel. darbā (416) 534-4645,
pēc darba (416) 533-4037
A. Putniņš

ZIEDI UN DĀVANAS
GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRA VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDA, KOKA — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Veikals atvērts ceturtdienu vakaros līdz pl 20.
Māra Gugāns-Lūsis

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un Jūsu gaumes
Runā vāciski
Old Mill Tailors
Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535,
pie Bloor, vienu bloku rietumos no Jane.

Ausmas un Jāņa Miķelsonu
DELIKATESU VEIKALI
Toronto
eiropiešu un latviešu gaumē pašu gatavotie galas produkti un cepumi
AUSTRUMOS: 141 Danforth Ave., telef. HO5-9905
RIETUMOS: 376 College ielā — ziemeļaustrumos no Bathurst, tuvu Latv. namam. Telef. 922-1300

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

1. februārī no pl. 11:30 — 15:00 Latviešu Centrā azaids. Pl. 13:30 un 15:00 pirmo reizi Kanadā Anšlava Eglīša luga „Ferdinands un Sibila" video filmā izrādes vidējā zālē. Ieeja 4 dol., pensionāriem un skolniekiem 3 dol.

1. februārī pl. 16.00 prof. Egīla Grišļa (no Vinipegas) referāts Sv. Andreja baznīcā.

4., 18. febr., 4., 18. martā, 1., 15. aprilī pl. 1 p.p. Latviešu Centrā Reliģisku pārdomu pēcpusdienas, mācītāju J. Cālīša un I. Gaides vadībā. Kafija. Visi mīļi aicināti!

7. februārī pl. 20 Diždancis rīko Ziemas karnevālu „Starp debesīm un elli" Latviešu centrā. Galdiņi rezervējami vakaros pie V. Volmeres 469-0803 vai Diždanča dalībniekiem pirmdienu un otrdienu vakaros Centrā.

8. febr. pl. 11:30 — 15:00 azaids Latviešu Centrā.

8. februārī pl. 12.30 pēc dievkalpojuma Sv. Jāņa baznīcā draudzes pēcpusdiena ar E. Lejiņa filmu un slīdītēm — Uz svēto zemi.

8. februārī, DV namā pl. 15 E. Ātrēna referāts Kurzemes cietokšņa izveidošanās un dzīve okupētajā Latvijā pēc kapitulācijas.

8. februārī pl. 17.00 Latviešu namā LPB Kanadas kopas literāri mūzikāls sarīkojums Kanadas latviešu kultūras dienu ietvaros.

13. februārī pl. 19.30 Sv. Jāņa baznīcas zālē keramiķes Annas Graudiņas podu izstādes atklāšana.

14. februārī pl. 19 Latviešu Centrā Gaujas (14.) gaidu un Rīgas (72.) skautu vienību 30 gadu svētku vakariņas ar deju.

15. februārī pl. 15 Sv. Andreja baznīcā Gaujas (14.) gaidu un Rīgas (72.) skautu vienību 30 g. svētku dievkalpojums un pl. 16.30 svētku akts Sv. Andreja zālē. Visi laipni ielūgti.

21. februārī 19.30 Latviešu Centrā, 4 Credit Union Dr. dāmu komitejas rīkotā balle „Sižu virpulī".

21. februārī pl. 15 Latviešu namā tradicionalā pankūku pēcpusdiena. Priekšnesumos — Diždancītis. Ielūdz Latviešu nama dāmu komiteja. Ieeja brīva.

21. februārī, sestdien, pl. 20 Andris Rožukalns — klavieres Town Hallē. Koncertapvienības sarīkojums.

22. februārī pl. 15.00 Latviešu namā TLTA Latvisko zināšanu seminārs M. Lorberga un prof. Dr. H. Tichovska vadībā.

22. februārī pl. 17 Latviešu namā Balsis un atbalsis ar PBLA Kultūras fonda 1980. gada laureātu piedalīšanos. Māc. A.Briedis, E. Reimbergs, A. Purvs un M. Jonāne.

27. februārī pl. 19.30 Sv. Jāņa baznīcas izstādes telpās, 200 Balmoral Ave., Toronto, mākslinieku vienības LATVIS gadskārtējo izstādi atklās LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs. Izstāde turpināsies 28. februārī no pl. 12.00 — 20.00, 1. martā no pl. 14.00 — 20.00.

28. februārī Latviešu Centrā Vīru koŗa Viesturs koncerts.

1. martā pl. 17 Sv. Jāņa baznīcas zālē Latviešu māksla stikla glezniecība vārdos un skatos, Leonīda Linauta sakārtojumā.

8. martā pl. 15 Latviešu namā TLTA Latvisko zināšanu seminārs Jāņa Tikiņa vadībā. Referēs prof. Vilnis Šveics par tematu Ķīna šodien.

14. martā, sestdien, plkst. 20 Linda Alļe, čello, Town Hallē. Koncertapvien .sarīkojums.

20. un 21. martā Jaunības ceļš — Daugaviņas 10 gadu jubilejas sarīkojumi.

22. martā pl. 15 Latviešu namā TLTA Latvisko zināšanu seminārs R. Norīša un D. Veinbergas vadībā.

12. aprīlī pl. 18 Sv. Andreja draudzes koŗa 29. gadskārtējais koncerts.

10. maijā pl. 17 DV Toronto sieviešu koŗa Zīle 9. gadskārtējais koncerts Toronto universitātes mūzikas fakultātes ēkā (Walter Hall — Edw. Johnson Bldg.).

SIDRABENE

30. maijā Sezonas atklāšanas balle ar maija karalienes vēlēšanām. Piedalās koris „Jaunbalss" Daces Šmitas vadībā.

27. jūnijā Līgo svētku sarīkojums.

7. Latviešu dziesmu svētki Kanadā

TORONTO 1981. GADĀ no 1. — 5. jūlijam.

DV TORONTO NODAĻAS SARĪKOJUMU KALENDĀRS 1981. GADAM

31. janvārī Kabarē vakars Romas pagrabiņā.

8. februārī Ed. Ātrena referāts.

1. martā DV Toronto nod. pilnsapulce pl. 12.30.

15. martā leģionāru atceres pēcpusdiena — referāts.

28. un 29. martā delegātu salidojums.

28. martā Draudzības vakars ar deju.

1. aprīlī pl. 15 vecākās paaudzes sadraudzības pēcpusdiena.

24. oktobrī DV Toronto nod. gada svētki.

21. novembrī karavīru daudzināšana.

5. un 6. decembrī DV Ziemsvētku tirdziņš.

19. decembrī DV Toronto nod. eglītes vakars.

31. decembrī Jaungada sagaidīšanas vakars.

Laikraksta

LATVIJA

AMERIKA

atsevišķus numurus

var pirkt Toronto

latviešu veikalos

un DV grāmatnīcas nodaļās

Latviešu namā un Centrā,

kā arī spiestuvē.

Krāsains ceļojums pa Afganistānu — krāsu diapozitīvos bija interesants sarīkojums Latviešu Centrā. Attēlā no kreisas Vitauts Kalniņš, Ilze Kalniņa un Valda Zobena kārto diapozitīvus. Labajā pusē Centrā sarīkojumu daļas vadītāja Anitra Leksere un valdes locekļis Žanis Grundmanis.

Foto: J. Ligers

Vēstuļu izmaiņa

ĶIKURES UN SARMAS VĒSTULES, IZDEVIS RAVEN PUBLISHER AKA, 500 LP.

Latviešu grāmatniecībā iznākušas vairākas grāmatas ar publicētām literātu vai sabiedrisku darbinieku rakstītām vēstulēm. Ķikures un Sarmas sarakstīšanās ir plašāka nekā agrāk publicētie līdzīgi izdevumi, izveidojot krietna biezuma grāmatu ar 500 lappusēm. Sarakste sākusies 1953. gada 30. martā, kad Sarma uzņēmies laikraksta Austrālijas Latvietis kultūras daļas vadību, bet izbeidzas 1958. gda 21. novembrī, kad beidzis iznākt šī laikraksta literārais pielikums rakstītāju trūkuma dēļ. Sarakste ilgusi apmēram 5 gadus un 8 mēnešus. Vēstules parakstītas ar J. Kalniņa un E. Dzelmes vārdiem, vēlāk ar pirmajiem burtiem. Tikai dažos gadījumos pieminēti literārie vārdi Sarma un Kikure. Sākumā vēstules ir īsas, vēlāk kļūst sirsnīgākas, garākas, tematiem bagātākas, vispusīgākas.

Vairums vēstuļu piemin literāros darbus. Iztirzāts ne vien literāro darbu saturs, bet doti padomi, izvērtēts stils un rakstījuma veids, pārrunātas labāk izdevušas vietas un ieteikti labojumi mazāk veiksmīgām. Šaubu gadījumos doti uzmundrinājumi, kas gandrīz vienmēr palīdzējuši.

Cildināti un pelti citu autoru darbi visā pasaulē, ieskaitot okupētās Latvijas rakstniekus. Pieminēti dažādi literāri izdevumi, sevišķi Ceļa zīmes. Aprakstītas Latviešu preses biedrības Austrālijas kopas literārās sanāksmes, nolasītie darbi un to iztirzījumi. Vēstulēs pārrunāti arī cittautu rakstnieku darbi un to ietekme uz latviešu autoriem.

Plašāk aprakstīti Austrālijas preses kopas rīkotie iesūtīto literāro darbu godalgojumi, it sevišķi 1956. gadā. Starp iesūtītiem bija arī divi Ķikures darbi. Vairākās vēstulēs pārrunāti abu šo darbu saturs un izredzes uz godalgu. Pirmo godalgu piesprieda Ķikures stāstam Kaimiņš. Gadu vēlāk Ķikure un O .Lācis dala 2. godalgu (pirmā nav piešķirta). Aprakstīta vēl kāda cita godalgu piešķiršana, kur piedalās autori no visām zemēm. Te otro godalgu saņem Valdis Kauls, Jāņa Sarmas dēls Vitauts Kalniņš-Kalve, kas dzīvo Ņujorkā (atkal pirmā godalga nav piešķirta), kaut te piedalījušies izcili latviešu stāstinieki, kā abi Lesiņi, P. Klāns un citi

Vēstulēs aprakstīti arī citi kultūras sarīkojumi vai notikumi. Sarmas dēlam Sigurdam Kalniņam notiek gleznu izstāde 1956. gada vasarā, bet gadu vēlāk viņš jau miris. Kad vēstuļu rakstītāji sliktā gara stāvoklī, tie atceras notikumus dzimtenē vai pārsprież dažādus kultūras un sabiedriskus notikumus, arī ģimenes nesaskaņas vai savas personiskās problēmas. Vēlāk abu vēstuļu rakstītāju starpā nodibinājušās sirsnīgas attieksmes.

Jau 1957. gadā vēstulēs norādīts, ka latviešu grāmatai zūd lasītāji un ka to drīz vairs nespēs izdot. „Technisku" iemeslu dēļ vairs neiznāk Austrālijas Latviešu gada grāmata. Dažreiz vēstuļu rakstītāji nogrimst bezcerībā: „Pēc gadiem desmit viņa mūsu jaunatne būs pārgājuši austrāliešos, bet mēs būsim nekas cits kā nekam nederīgi invalidi svešā nabagmājā. Es neticu, ka kāds jaunietis, ja tas arī atgrieztos Latvijā, varēs tur

(Turpinājums 11. lp.)

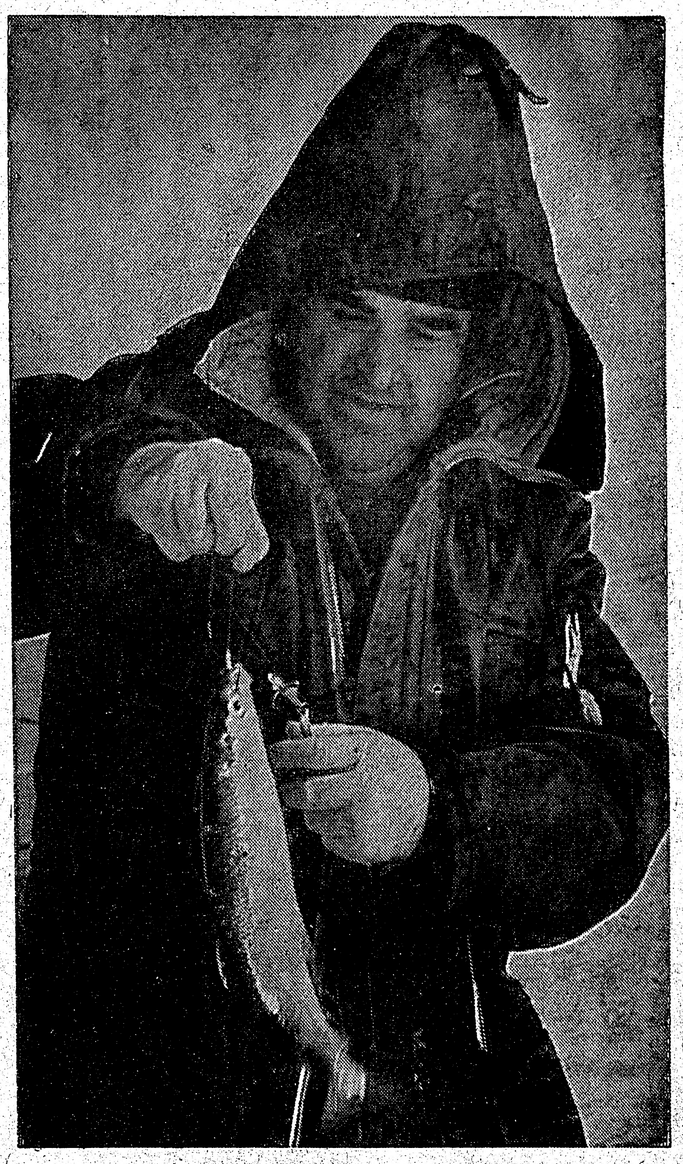

Pēc bargā aukstuma latviešu žibulētāji velk Pēteŗa lomus Simko ezerā. Ansis Mūrnieks speciālizējies uz baltzivīm.

Foto: J. Ligers

Pēc Madrides

ALA VALDES SĒDE NJUORKĀ

Amerikas latviešu apvienības valdes sēdē 13. un 14. decembrī DV namā Njujorkā priekšēža J. Riekstiņa vadībā izvērtēja Madrides akcijas rezultātus, pieņēma rezolūcijas, noklausījās biroju vadītāju ziņojumus, izstrādāja nākamā gada budžetu, apskatīja jaunas žurnāla izdošanas iespējas un atbalstīja jaunas latviešu izglītības iegūšanas iespējas.

Analizējot Polijas notikumus, V. Klīve aizrādīja, ka tā ir strādnieku, ne disidentu kustība, kuŗas pamatā poļu nacionālisms un saimnieciskās prasības. Pieņēma rezoluciju, ka Amerikas latvieši atbalsta poļu tautas brīvības centienus un vēlēšanos izveidot savas neatkarīgas arodbiedrības. Notikumi Polijā parāda komūnistiskās iekārtas sabrukumu. **ALA valde atzīst, ka neatkarīga strādnieku** kustība ir izveidojama un atbalstāma Pad. savienībā un okupētajās zemēs,īpaši Latvijā. Šāda kustība ir nozīmīgs solis brīvības virzienā. ALA aicina tautiešus izlietot visus iespējamos veidus, lai informētu tautiešus dzimtenē par šādas strādnieku kustības nozīmi un iespējām.

ALA nosoda Pad. savienības militāros draudus Polijai Padomju militārās invāzijas gadījumā. ALA aicina tautiešus rakstīt ASV valdībai, prasot visradikālākos soļus un diplomātisko sakaru pārtraukšanu, saimnieciskas sankcijas pret Pad. savienību un kultūrālo sakaru pārtraukšanu. ALA aicina rīkot attiecīgas demonstrācijas. Būsim sagatavojušies pret brīvības apspiedējiem!

Apskatot Madrides notikumus, runātāji norādīja, ka latviešiem tagad labas pieredzes internacionālos jautājumos, tautiešu materiālā atsaucība bijusi laba, arī no ALA izdots apmēram 7000 dolaru ceļu izdevumiem un citām konferences vajadzībām. ALA informācijas birojs Madridē vienmēr bijis pārpildīts; tur ieradušies ārzemju žurnālisti un delegāciju locekļi. Latvieši šoreiz parādīja lielvalstīm, ka arī Baltijas valstu jautājums jāņem vērā, nebūs miera, kamēr šis stāvoklis nebūs atrisināts. Baltijas valstu vārds šoreiz starptautiskā presā parādījās vairāk nekā agrāk.

Neapmierināja sadarbība ar Baltiešu pasaules apvienību, lietuvieši un igauņi pasākumam pievienojās tikai Madridē. P. Vasariņš nokārtojis, ka Kanadas delegācija atbalstīs baltiešu tiesības, ja to konferencē ierosinātu. Izcili panākumi bijuši 18. novembŗa sarīkojumam Madridē, kur piedalījušies 15 delegāciju pārstāvji, ieskaitot ASV delegācijas vadītāju. O. Pavlovskis bijis pieņemšanā pie ASV sūtņa Madridē.

V. Klīve ieteica katrā lielākā latviešu centrā dibināt latviešu darbinieku politiskās kopas. Intensīvi jāturpina vākt ziņas par pārkāpumiem pret cilvēku tiesībām, jāturpina pretpārkrievināšanas darbs, izmantojami 14. jūnija 40 gadi, palielināms ALA sakarnieku skaits uz 200.

Baltiešu apvienība izdarījusi aptauju. Uz 184 izsūtītām anketām atbildējuši 88, latvieši saņēmuši 47, atbildējuši 30.

Vera Jansone vēlējās nodibināt stipendiju pie ALA kādi latviešu sievietei, kas studē architektūru vai medicīnu. Viņa iemaksā 5 000 dol.; no šīs summas izmantojami augļi stipendijai, kas varētu būt ap 450 dolaru gadā. Valde piedāvājumu pieņēma. KF šogad ASV saņēmis pāri par 24 000 dolaru ziedojumos. Inž. Grietēns vēlējies, lai izsludina 500 dol. godalgu lugai par Tobago. Šo priekšlikumu nolēma nodot Latviešu institūtam.

Noorganizēta pensionāru kopa Portlandē. Centrālajām Kultūras dienām grūti atrodama vieta. Kalamazū būtu ar mieru uzņemties, tanī laikā rīkojot arī daiļamatniecības darbinieku saietu. Ir grūtības noorganizēt koncertapvienības, baidoties no financiālā riska. Nākamā gada Ziemeļamerikas meistarsacīkstes notiks Toronto. Latviešu sporta nākotne ir apdraudēta, ja komandās piedalās sveštautieši. 28. latviešu meistarsacīkšu finmāls nākamā gada 23. un 24. maijā Losandželosā.

Tā kā Amerikas latviešu ģimnazijas Kanadas projektam nav valdības atļaujas, V. Muižnieks sācis priekšdarbus speciālām ziemas studijām latviskās zinībās amerikāņu vidusskolu beigušiem, piešķirot kreditus. Divu sēmestru studijas katram studentam izmaksātu ap 3 500 dol. Lai šāds projekts īstenotos, vajadzīgi 18 studenti. Studijas notiks Rietummičigenas universitātē. Studiju ietvaros arī seminārs: „Latviešu kultūras dzīve Rīgā 1918. — 1940. gadam", kas varētu izmaksāt 1 500 dol. par studentu.

I. Spilners norādīja uz kādu līdzīgu Eiropas projektu Minsterē, kur domāts ierīkot augstskolas kursu jauniešiem, sagatavojot tos latviešu sabiedriskam un politiskam darbam. Kurss ilgtu 9 mēnešus, dzīve internātā, vajadzīgi 25 jaunieši, izmaksa 5 — 6 000 dol. par studentu. Iespējams arī vācu izglītības iestāžu atbalsts, darbība notiks PBLA protektoriātā. ALA valde nolēma atbalstīt V. Muižnieka projektu Rietummičigenas universitātē, aicinot viņu uzsākt priekšdarbus.

Izglītības biroja gadskārtējie pārbaudījumi ASV latviešu skolās notiks 25. aprilī. Latviešu vidusskolas nedrīkst beigt atrāk par trim gadiem. Mājmācībā mācās 14 skolēni trīs skolotāju vadībā.

Minsteres ģimnazijā lielākā problēma ir panākt, lai arī Vācijas latviešu bērni mācītos skolā. Minsteres skolas direktors A. Liepkalns ieņerējis apbraukāt Vācijas latviešu novietnes, aicinot sūtīt bērnus uz Minsteri...

Ierosināja paliclināt Tautas balvu no 1 000 uz 2 000 dolariem, bet par katru valdes locekli PBLA maksu pacelt no 400 uz 500 dolariem, ja pārējās apvienības tam pievienotos.

1930. g. radušies 154 jauni mūža biedri, kopējais skaits tagad sasniedz 2335. Biedru naudās ieņemts 26 482 dol., no mūža biedriem 17 900 dol., organizāciju maksas 3631 dol. Šogad ALA ziedojuma vākšanas akcijā ienācis 18 766 dol., un ziedojumi vēl vienmēr ienāk. Budžetu proponēja 241 700 dolaru apmērā, ieskaitot apgāda un Latviešu institūta budžetus. Nolēma atbalstīt Minsteres ģimnaziju, piešķirot skolēniem stipendijas 6 000 dol. apmērā.

Pēc plašām debatēm nolēma izdot vēl vienu ALA Žurnāla numuru, kas būtu pēdējais. Pēc tam žurnālu izdos privāti kāda grupa Bostonā. Žurnāls iznāks ar citu saturu un nosaukumu. Tuvākā laikā šī grupa sola izdot izmēģinājuma numuru uz 4 — 8 lappusēm jaunajā iespieduma technikā. ALA turpmāk varētu izdot gada grāmatu.

U. Bluķis ieteica vasarās rīkot vienas nedēļas semināru, uz kuŗiem ierastos kontroversu jautājumu pretinieki, iepazītos un mēģinātu pārvarēt neiecietību vienam pret otru. Pretēju reakciju radījušas „Varoņdarbu" izrādes un Lešinska raksti, kas būtu izlīdzināma. Šo tematu valde nolēma ietilpināt nākamajā gadā paredzamajā 3x3 nometnē, ja tas būtu iespējams.

K. Sventeckis apņēmās izstrādāt valdīnijas autoru honorāru jautājumos, kas dažreiz radīja neskaidrības.

ALA kongress notiks no 1. līdz 3. maijam Losandželosā Holivudas Sheraton viesnīcā un Latviešu biedrības telpās. Kongresa rīcības komitejā Dienvidkalifornijas latviešu biedrības valde un organizāciju pārstāvji.

V.I

Latviešu skola ir mūsu kultūras saglabāšanas šūpulis.
Foto: J. Liģers

GAŖEZERĀ

Latvijas ciemā, pārdodama 3 guļamistabu māja uz 1/2 akra zemes. Cena 75.000 dol. Māja būs pabeigta pavasarī. Pasteidzieties, vēl var izvēlēties krāsu, motīvus.

PUČ PUČ Co., 1020 Millard Road
Three Rivers, Mih. 49093, USA
Tel. (616) 273-8491

Vēstuļu izmaiņa

(Turpinājums no 10. lp.)

justies labi, jo viņš jau pieder citas kultūras lokam". (390. lp. 1957. gada 12. septembŗa vēstulē).

Vēstules valoda un stils labs, bet parādās angļu valodas ietekme. Lietoti austrāliešu vārdi pašenfrūti, shovas, backjards, blackberijas u.c. Dažos gadījumos lietoti nelatviski vārdi, kā pažarnieks, jāštovē, šūplāde, katzenjammers. Daudzās vietās ne palīgteikumi, ne paplašinātie teikumi nav atdalīti kommatiem, kā tas grāmatās, bieži noticis pēdējā laikā.

Uz vāka apvalka nav ne grāmatas nosaukuma, ne autora vārda, ir tikai vēstuļu un aplokšņu attēli. Izdevējs nav komentējis, kādā laikmetā vēstuļu apmaiņa notikusi, nedz arī tuvāk paskaidrojis, kas bijuši to rakstītāji. Grāmatas nosaukumā minēta Ķikure un Sarma, vēstules parakstījuši Dzelme un Kalniņš, pāris gadījumos arī Sarma. Bija vajadzīgs paskaidrojums, ka virsrakstā lietoti pieņemtie rakstnieku vārdi, vēstules parakstītas ar īstiem vārdiem vai iziciāliem. Sarma toreiz bija sešdesmitos gados, Ķikure piecdesmitos. Vēstuļu sarakstīšanās sākumā abi rakstītāji Austrālija bija dzīvojuši apmēram 4 vai 5 gadus.

Grāmatā daudz vērtīgu atziņu un padomu jauniem rakstniekiem, raksturīgi turienes apstākļu apraksti un toreizējā latviešu kultūras dzīve.

V. Irbe

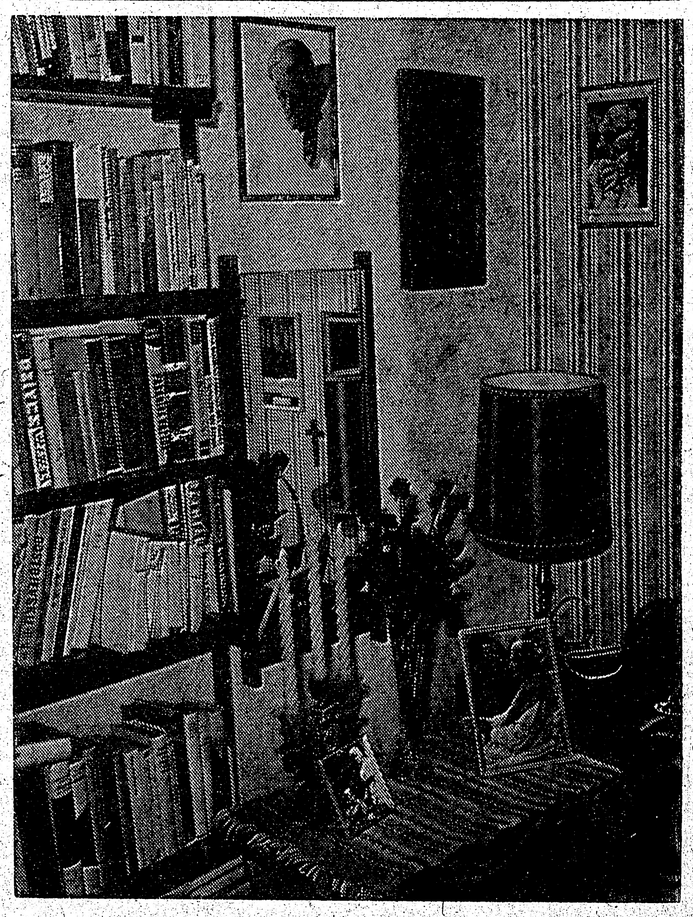

Zentas Mauriņas istaba Minsteres latviešu ģimnazijā.

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM.
PIEPRASIET TELEFONISKI.
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $3.00

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmdienas līdz ceturtdienai, iesk., no pl. 12 dienā - 12 naktī,
piektd., sestd. no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma - pārstāvis

41 Heatherote Ave., Willowdale Ave., Ont. M2L 1X9
Tel. 444 2447
Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistošai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

Fotogrāfisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.

(416) 863-1166 — BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD. — 247 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

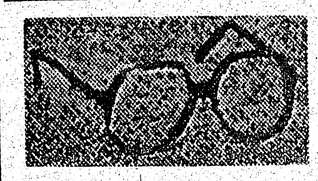

RATAS
— *IGAUŅU OPTIĶIS*
274 Danforth Avenue. Tel. 465-6251
Gatavo brilles pēc receptēm.
Zeiss ● Rodemstock ● Crist Dior rāmji.
Specialitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft).
Pulksteņi: Omega, Triosot, Bulova.
Latviešiem atlaide

Plašā izvēlē
latviska un moderna keramika, skulptūras, sienas segas
Pieņem pasūtinājumus brokastu un pusdienu traukiem (īpatnēji latviski medus dzelteni un zaļi)
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS — ZIGFRID POTERY
1425A Bloor St. W., Toronto M3P 3L6, tel. 536-8183.

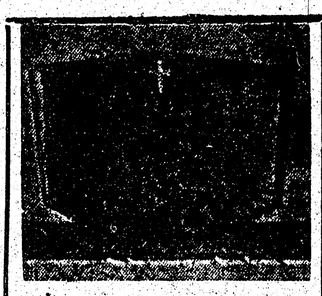

PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto M4S..1Z9
Starp Eglinton un Davisville

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
Izjusti personīgi pakalpojumi pastāvīga kapella.
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director.
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. 489-8811, 489-8002

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221-1159

Alcan Building Products Authorized Dealer

Māju īpašnieki!
Ir trīs veidi, kā var ietaupīt ar ALCAN SIDING:
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

1) **Ietaupa darbu un laiku**
2) **Instalācijas un apkures Izdevumus**
3) **Uzlabo izskatu un līdz ar to palielina mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju**

- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARKĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

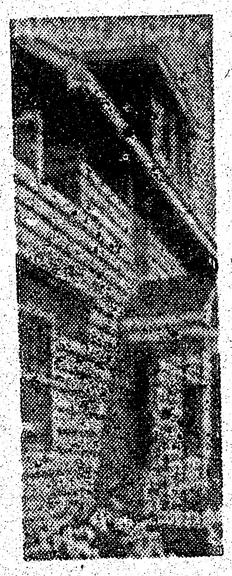

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864 *Īpašnieks Artūrs Mīme*
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1B3

RM — NSM
ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4x 1K5. Tel 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

LATVIEŠU NAMS
IZĪRĒ TELPAS
KLĀJ
VIESĪBU
GALDUS
491 College St.
Tel. 922-2931

HELLO WORLD Travel Ltd.
1843 Avenue Rd., Toronto, Ontario, Canada, M5M 3Z4
Tel: (416) 789-5304
Sīkāku informāciju un pakalpojumus ceļojumu sniedz biroja vadītāja INESE GRODNIS pa augšminēto tel.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1483, Toronto

M. LUNSKY, O.D., M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R. O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikšanās
Tālr. 921-3824
470 College St. (Pie Bathurst)
Toronto M5G 1A5

Labo visāda veida automašīnas
CRES MOTORS CUSTOM SERVICE
Latviešu uzņēmums, īpašnieks S. MIĶELSONS
253 Merton Str. (starp Yonge un Mt. Pleasant)
Tel. 485-5537
Sestdienās strādā līdz pl. 12.00

Andrejs M. Stikuts
B.A., LL.B.
ADVOKĀTS
17 Queen St. E.; #701, Toronto, Ont. M5C 1P9. Tel. 364-6970

Laikraksta
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Atklātas Kultūras dienas

(Turpinājums no 8. lp.)

gada redakcijas kolēģiju. Ziedus saņēma skolas žurnāla galvenā vad. skolotāja I. Krūmiņa — Guna Ikona un žurnāla veidotāji. V. Slavieša arī pateicās visiem Draudzīgā aicinājuma sekotājiem, kas arī šogad nebija aizmirsuši ģimnaziju, tāpat visai skolas saimei, režisoram un tēlotājiem.

Grāmatvedības kļūdu pa abām dienām noskatījās pavisam 550 apmeklētāju. Izrāžu starpbrīžos notika arī dāvāto mantu izloze, kuŗai gleznas un citus vērtīgus laimestus bija ziedojuši gleznotāja Gundega Sebre, Broadview Delicatessen veikals, A. Stikuts, V. Jansone, Z. Jurševskis, Gardenia un Venus puķu veikali, Balode uz Z. Simanovska.

Pēc izrādes tēlotājus un režisoru sumināja ar aplausiem un ziediem. Režisors H. Miķelsons pasniedza tēlotājiem atzinības rakstus par centīgu piedalīšanos drāmas pulciņā un latviešu valodas kopšanā. Tādus saņēma Pēteris Rudzītis, Elmārs Tannis, Arnis Markitants, Daina Vāgnera, Sandra Struce, Pauls Legzdiņš, Daina Gulbe un Anita Ābele. H. Miķelsons arī piemineja daudzos izrādes atbalstītājus un palīgus. Skatuves dekorātīvo iekārtu bija veidojis J. Ezergailis un E. Baumanis, gaismotājs V. Kurzemnieks, kostīmi un frizūras V. Janosone, grimētāja Z. Jansone. Nevar nenovērtēt arī režisora H. Miķelsona lielo darbu lugas iestudēšanā, kas it sevišķi iepriecina ar tēlotāju labo latviešu valodu. Abi sarīkojumi beidzās ar rotaļām, dejām un dziesmām. Bufeti vecāku padomes izkārtojumā vadīja I. Vaivare.

Ievērību izpelnījās ģimnazijas žurnāls Sīkumi, kas šogad iznāk 25. reizi ar 40 lappusēm. Ik gadus to Draudzīgā aicinājuma dienai sagatavo abitūrijas klase. Šogad galvenais redaktors bijis Aldis Liepiņš. Pārējie redakcijas locekļi: Daina Vagnere (redaktora palīdze), Aivars Tannis (techniskais padomdevējs), Sandra Liepkalne (galvenā fotografe) un fotografs Arvīds Tīģeris; galvenais mākslinieks Svens Osis, kas arī zīmējis žurnāla vāku, Rita Jente (mašīnrakstītāja) un Sandra Bernava — grafiskā mākslinieces. Saturs bagātināts ar 7 klašu grupu un audzinātāju foto attēliem, kā arī attēliem no skolas izbraukumiem, eglītes sarīkojuma u.c. attēliem no skolas dzīves. Saturā: skolotājas I. Krūmiņas un 3. kl. audzēkņa Zinta Pērkona atvadvārdi pagājušā gadā 23. decembrī mirušajai skolotāja I. Pilpei. Īsus sacerējumus ievietojuši Anita Matušēvica, Ruta Lauze, Arnolds Legzdiņš, Sandra Struce, Gundega Ķelle, Anita Ābele, Daina Gulbe, Sandra Liepkalna, Andris Bernaus, Brigita Baumane, Andris Bāders, Elga Jēkabsone, Anita Tanne, Gunārs Robežnieks, Viesturs Tauriņš, Aivars Tannis, Daina Vagnere un Mārīte. Vēl atrodami pa humora iespraudumam un ģimnazistu domu graudi.

V.S.

Jauniešu sarīkojumi Kultūras dienās

Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā sarīkojumu cikls Šī māksla ir jauna risināsies Latviešu centrā no 13. līdz 15. februārim un iekļauts LNAK organizēto Kultūras dienu sarīkojumos. Jauniešu sarīkojumi sāksies 13. februārī pl. 20.00 ar mākslas izstādes atklāšanu, ko izdarīs Ints Plampe. Izstāde būs atvērta 14. februārī no pl. 11.00 — 21.00 un 15. febr. no pl. 11.00 — 18.00. Tās pašas dienas vakarā pl. 21.00 Bop Cats (Toronto) rokmūzikas koncerts ar deju.

Sestdien, 14. februārī, pl. 11.00 azaids „Mierīgais brančs" Centra dāmu komitejas izkārtojumā un pl. 13.00 „Ievārījums acīm un ausīm", semināri par filmēšanu, piedaloties Mārim Jansonam, Ritai Dirsei (lietuviete) un citiem ar priekšlasījumiem, diapozitīvu un videolenšu izrādi. Pl. 15.00 mūzikas popurijs, kuŗā piedalās jauniešu koris Jaunbalss diriģentes Daces Šmites vadībā, un solistiem: Ritai Strautiņai (klavieres), Aldim Liepiņam (klavieres) un Elmāram Lasim.

Pēc vakariņām pl. 21.00 Dejnieku cēliens ar priekšnesumiem kabarē stilā Fifi Laroux un Franka Špināta vadībā.

Svētdienas programmā 15. februārī, pl. 14.00 „Televīzijas intervija starp labo un kreiso spārnu". To vadīšot „Rossetto fon Kāpost", bet pl. 15.30 nobeiguma sarīkojums ar skaņu lenšu mūziku.

Šo sarīkojumu galvenie rīkotāji ir Pēteris Kusmanis un Karīna Mierina.

V.S.

HAMILTONA

● Hamiltonas mednieku un makšķernieku kluba rīkotās asaru žibulēšanas sacensības 10. janvārī Simko ezerā piedalījās 12 makšķernieku. Bija auksta diena, bet lomi bija labi. Sacensībās 1. vietu ieguva Z. Kurmītis (Hamiltona: 26 asari, visi virs 8 collam), 2.v. Hilda Auptmanis un 3.v. R. Auptmanis (abi no Hamiltonas). Meistargodu par zvejas dienas lielāko asari ieguva G. Geske (Hamiltona). Sacensības vadīja T. Jansons, bet balvas uzvarētājiem pasniegs kluba gadskārtējā sarīkojumā Salc zaļais mežs 4. aprilī Hamiltonā.

MONTREALA

● Latviešu nacionālās jaunatnes apvienība Kanadā rīko Jauniešu vakaru 31. janvārī pl. 18 Montrealā, Latviešu namā. Priekšnesumos informācija par 2x2 nometni, kursiem, 5. Pasaules jaunatnes kongresu un latviešu akciju Madrides konferences laikā. Jaunieši, kas piedalījās šai akcijā, stāstīs par saviem piedzīvojumiem un iespaidiem, illustrējot ar slīdīšu izrādi. Pārrunas par tematu: Ko var darīt LNJAK, Montrealas un Otavas jaunieši viens otram?

BAZNICAS ZIŅAS

TORONTO

SV. JĀŅA DRAUDZE

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cr., Toronto, Ont. M4V 1J6, tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālrunis 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaides runas stundas kancelejā: otrdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12.30 un trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā pēc vienošanās.

1. februārī 4. Svētdiena pēc Zvaigznes dienas — dievkalpojums.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ontario M4G 1V5.

Māc. J. Cālīša jaunais runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12 un trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā iepriekš sazinoties.

1. februārī plkst. 13 dievkalpojums angļu valodā. Plkst. 13 „Pusdienas un pārrunas" iesvētāmiem un jauniešiem, ar prof. E. Grīšļa piedalīšanos. Plkst. 15 dievkalpojums. Jaunāko jaun. grupas sanāksme. Pēc dievkalpojuma prof. E. Grīšļa (no Vinipegas) referāts ar uzsvāru vidējai papaudzei.

8. februārī plkst. 11 dievkalpojums.

15. februārī plkst. 15 dievkalpojums, piedalās gaidas un skauti. Pēc dievkalpojuma gaidu un skautu vienību 30. gada svētki baznīcas zālē.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Briedis, 44 Marylin Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tel. 757-2739. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

1. februārī plkst. 13 dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

8. februārī plkst. 13 dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

15. februārī plkst. 13 dievkalpojuma Sv. Barnaba baznīcā. Tūlīt pēc dievkalpojuma nodarbību stunda jauniešu grupai.

22. februārī plkst. 13.30 dievkalpojums Grace United baznīcā Bramptonā.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6; tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Svētdienas skola visām vecumu grupām katru svētdienu pl. 15. Bībeles studiju — lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.30.

Prāvests Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., M6R 2N8, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, pulksten 13.00.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālr. 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19.30 — 21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

1. februārī pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un bībeles klase. Pl 11 draudzes dievkalpojums un padomes ievešana.

8. februārī pl. 10 dievkalpojums angļu valodā kopā ar igauņu draudzi. Pl. 11 draudzes dievkalpojums.

15. februārī pl. 10.30 bērnu dievk., svētdienas skola un bībeles klase. Pl. 11 draudzes dievkalpojums. Pl 12 — „vecāko" jauniešu sanāksme

22. februārī pl. 16 draudzes dievkalpojums. Pl. 17 draudzes vakars.

BAFALO

Māc. Artūrs Drūmiņš, P.O. Box 655 Port Colbourne, Ont. L3K 5X8 Tālr. (416) 834-6081 North Park Lut. baznīcā Starin un Vingate, Buffalo, N.Y.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latv. ev. lut. Trīsvienības dr., Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marceli Ave.

1. februārī plkst. 13.30 dievkalpojums.

8. februārī plkst. 13.30 dievkalpojums.

15. februārī plkst. 13.30 dievkalpojums. Draudzes darbinieku solījums; Dievgalds.

22. februārī plkst. 13.30 dievkalpojums.

1. martā plkst. 13.30 dievkalpojums.

8. martā (Ciešanu laika sākumā) dievkalpojums plkst. 13.30 p.p.

15. martā pl. 13.30 Lielās Lūdzamas dienas dievkalpojums.

OTAVAS MIERA DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd, tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

PRIEKAVĒSTS

Kristīgo latviešu radio raidījums katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Miķelsons, 60 Stevenson Rd., Rexdale Ont. tālr. 749-0832

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

radio raidījums

nepārtraukti 25. gada gājumā katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30 Vilnis 1270 AM

No Niagaras WHLD raidītāja Vadītājs A. Laksmanis 106 Dorset Rd. Scarboro, Ont., tālr. 261-4218 Latviešu misijas

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac. 100 Huntley St., Toronto, no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta sestd. pl. 10 no rīta Bafalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl 9.30 vakaros. Radio FM CBN 107.1 24 stundas. Tel. 889-3126

Dieva mierā aizgājis

Richards Kronbergs

dzimis 1897. gada 24. septembrī Vecsaules pag. Dzilnās, miris 1981. gada 20. janvārī Toronto, Kanadā.

Gan mīlestībā klusi
Par tevi as'ras birst. . .

Mīļā piemiņā paturēs

sieva, meita Aina Zūlis ar ģimeni, dēls Tālivaldis ar ģimeni.

Ak mosties, mosties, mana tauta,
Pie malas savus elkus liec!
Laiks uzklausīties Kristus balsi,
Nost to, kas tavu prātu jauc!

Bezmaksas kristīgu literatūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, Box 465, Surrey B.C. V3T 5B7.

ALSCO - RUSSELL
Aluminum Company

ALCAN

IERĪKO UN LABO

- Alumīnija māju sienas un jumtu pārkares (soffits)
- Ūdens noteku caurules ar neredzamiem savienojumiem 5" dimensijā
- Durvju un logu nojumes un slēģus
- Dubultdurvis (storm doors) un logus
- Apmaina logus.

Licensētu amatnieku speciālistu lietpratīgs darbs.
Bezmaksas darbu novērtējumi katrā laikā.
Pakalpojam īpašniekam tieši — bez starpniekiem.

BBB BETTER BUSINESS BUREAU MEMBER

Telefoni (416) 274-1589 vai
(416) 861-1087.

Īpašnieki: Andris Nāmgauds
Tom Russell

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM
un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19⅔ märc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00.
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu
Sestdienās no pl. 9.00 — 16.30 trešdienās birojs slēgts

Baltic Exporting Co.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M0R 2N5

Tālr. 531-3098

A. Eglītis — TV RENTALS

1708 Queen St. W., Toronto M1R 1B3

Tel. 537-1401

PAVASARA
delikatesu veikals un maiznīca
361 Roncesvalles Ave. Tel. 531-7353
Piedāvā latviešiem no pašu ceptuves pazīstamas šķirnes kūkas, maizes un dažāda veida cepumus.

ĒRGĻU LIGZDAS
MEDUS

30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ŅUJORKA

● Mazs, bet uzticīgs klausītāju pulciņš bija ieradies Egīla Kalmes sarīkojumā 10. janvārī DV namā Bronksā, spītēdams salam, kas Ņujorkā valda kopš Ziemas svētkiem. Šis laikam bija pirmais sarīkojums, kur Ņujorkas pavalsts caur amerikāņu dzejnieku un rakstnieku savienību materiāli atbalstīja sarīkojumu ar 100 dol. Egīls Kalme ir kā šīs organizācijas, tā arī Latviešu preses biedrības biedrs. Ņujorkas DV apvienības priekšnieks J. Baltiņš atklāja sarīkojumu. Par Egīla Kalmes dzīvi un darbiem referēja Viktors Irbe, norādot, ka Kalme vienmēr bijis cīnītājs. Kā karavīrs cīnījies leģionā, tagad cīnās par latviešu nacionāliem principiem, par savas grāmatas izdošanu angļu valodā, kā arī, lai atsauksmes par viņa darbiem parādītos latviešu un cittautu presē un lai viņa darbus un nopelnus atzītu centrālās organizācijas. Referents pēc tam īsumā analizēja Kalmes veikumus. Egils Kalme lasīja pusstundu garu izvilkumu no sava jaunākā vēl nepublicētā darba par kaujām Pomerānijā, bet Viktors Irbe fragmentus no iesākta romāna par leģiona tapšanu un cīņām kauju laukos. Selena Apele atskaņoja divus klavierdarbus. Pēc priekšnesumiem vanadzes pacienāja ar kafiju un atspirdzinājumiem.

● Ņujorkas vanadzes 13. un 14. decembrī rūpējās par ALA valdes sēdes dalībnieku paēdināšanu, bet 14. decembŗa vakarā arī par laureātu pēcpusdienas dalībnieku cienāšanu. Vanagi 13. decembŗa vakarā bija izkārtojuši ALAs kokteiļa stundu, bet rēķinus maksāja Ņujorkas latviešu organizāciju padome.

● Ņujorkas DV apvienība 10. janvārī DV namā rīko literāru pēcpusdienu ar mūzikāliem priekšnesumiem. Piedalās Egils Kalme un jaunie autori, kas agrāk nav publicējušies. E. Kalmes vakars plānots tādēļ, ka viņš ir pirmais latviešu rakstnieks, kas uzņemta amerikāņu rakstnieku sarakstā. Par viņa piedalīšanos maksā 100 dolaru atbalstu.

Vk

GRAND RAPIDI

● Latviešu biedrības teātŗa kopas eglītes vakarā Biedrības namā kopas priekšniece Rūta Puriņa uzrunā atzīmēja lielo zaudējumu visam latviešu teātrim sakarā ar režisora un aktiera Osvalda Uršteina aiziešanu mūžībā. Viņa arī pieminēja kopas veikumus aizvadītā darbības gadā: iestudējumu Gaidi mani atkal mājās (rež. un autors N. Š. Zemgals), kas izrādīta Grand Rapidos, Kalamazū un piedaloties teātŗa dienās Čikagā, kur iegūta 2. vieta. Pag. g. 1. nov. bijis raibais vakars. Terēze Valdmane raksturīgi attēloja tautasdziesmās kādu cilvēka dzīves posmu (ar nosaukumu Bildinājums), kad tautu dēls sāk apskatīties pēc tautu meitas. Viņa arī vadīja pašapdāvināšanos, un jaunieši dziedāja un koklēja.

● Savas mājas tuvumā 2. janvārī uz ielas pakritis 81 g. vecais Pēteris Putāns. Aizvests uz slimnīcu, viņš miris. Putāns dzimis Višku pagastā kā lauksaimnieka dēls. Piedalījies Latvijas atbrīvošanas cīņās 4. Valmieras kājnieku pulka sastāvā, atbalvots, un tam piešķirta jaunsaimniecība turpat Višku pagastā. Piedalījies sabiedriskā dzīvē un aizsargu organizācijā. Nelaikim veltīts pieminas brīdis notika Arsuloviča bēŗu namā 4 .janvāŗa vakarā. Guldīts zemes klēpī Sv. Pēteŗa un Paula kapsētā, ģimenes nodalījumā. Par aizgājēju sēro dzīvesbiedre, meita ar ģimeni, divas meitas dzimtenē, vairāki mazbērni, mazmazbērni u.c. tuvinieki un draugi.

● 30. decembrī televīzijas raidāmstacija vairākkārtīgi rādīja un stāstīja par ugunsgrēka izcelšanos Žaņa Melbārža mājā. Pēdējais nesen bija uzstādījis ar malku kurināmo krāsni, lai pastiprinātu siltumu savā mājā, ielaižot dūmvadu kamīna nodalījumā, kas dūmus savukārt ievada skurstenī. Visa sistēma pēc pārbūves nebija darbojusies ar pietiekamu drošību un, novada caurulēm vairāk sakarstot, aizdegušās skursteņim piegulošās koka daļas. Uguns skāris arī griestus, un dūmi sākuši nākt ārā pa jumta paspārnēm, ko pamanījuši kaimiņi, kas nekavējoties brīdinājuši mājas īpašnieku. Ugunsdzēsēji ierobežojuši uguns izplatīšanos. Mājai nodarīti zaudējumi par apm. $7 000. Tā bijusi apdrošināta, un īpašniekam jāsedz vienīgi neliela summa, ko nemaksā apdrošināšanas sabiedrība.

● Pensionāru saietā ar Ziemsvētku eglīti svētbrīdi vadīja māc. J. Mednis. Programmas daļā jaunieši — Vanda Daukste, Monika Daukste, Elizabete Mukāne, Inta Medne un Aniľa Sarma mūzicēja (klavieres, koklē), dziedāja un deklamēja. Ar savu devumu pievienojās vecākās paaudzes pārstāvji — Marija Lesniece, Elvīra Brūni un Miķelis Grants, kas visi labi iekļāvās kopējā svētku noskaņojumā. Biedrības priekšnieks J. Sulainis pasniedza svētku veltes — aploksnes čaklajām saimniecēm un visiem, kas sekmējuši biedrības darbu. Godināja arī šī mēneša jubilārus, 85 mūža gadus bija aizsniedzis Dr. R. Markus. Skaistu izkārtojumu bija parādījusi biedrības vadība, atvedot uz Ziemsvētku eglīti no kādas veco ļaužu mītnes jūras kapteini Voldemāru Kadiķi, kas var pārvietoties tikai braucamā krēslā. Viņam decembrī piepildījās 92 mūža gadi, un Grand Rapidos tam nav neviena piederīgā. Šī pārmaiņa Kadiķim sagādāja redzamu prieku. Kupls bija šīs dienas dalībnieku un viesu pulks — 93. Pensionāru biedru skaits tagad jau sasniedzis 114.

● 22. decembrī Mt. Carmel slimnīcā Kolumbus, Ohaio, miris bij. grandrapidietis 85 g. vecais Kārlis Šulcs. Viņu no Egebīnes bēŗu nama izvadīja uz Vudlavna kapsētu 26. decembrī prāv. J. Turks. Aizgājēju guldīja zemes klēpī blakus pirms vairākiem gadiem mirušai dzīves biedrei. Par viņu sēro meita ar znotu ASV, dēls dzimtenē, mazbērni, citi radi un draugi.

● Grand Rapidu latviešu skolas Ziemsvētku eglītes sarīkojums bija pulcinājis kopā bērnus, jauniešus, viņu mātes un tēvus, vectētiņus un vecmāmiņas. Varēja droši apgalvot, ka pensionāri sarīkojumā šoreiz ir mazākumā. Svētbrīdi vadīja skolas priekšniece māc. V. Fricsone. Skaistu uzvedumu „Kristus krusta gaismā" bija sagatavojusi skolot. Irēne Zalāne, un tas bija ainavām un saturā bagāts. Uzvedumā piedalījās visi skolas bērni, un tas izskanēja dziesmās, mūzikā, svēto rakstu lasījumos, rādot arī baletu. Šo uzveduma sagatavošanā bija palīdzējuši pārējie skolotāji un jaunieši — Monika Daukste, Anita Sarma un Ingrīda Zirne. Pēc priekšnesumiem skolas vecāku padomes priekšsēde Ilze Runka pateicās visiem, kas sekmējuši šī sarīkojuma labu izdošanos, un izdalīja dāvanas skolotājiem.

V.Z.

Pārdodams

jauns maskrat ādas kažoks, melns, ar minka apkakli.
Zvanīt 438-5700.

Meklē īrēt māju,

mājas daļu vai dzīvokli 2 personām, var būt arī mēbelēts. Zvanīt 225-2106 vai šīs avīzes kantorim. Tel.: 466-1514.

OPTICAL STUDIO
R. Sahrid, Optician

VACU OPTIĶIS

Speciālizējies kontaktlenžu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.

1586 Bloor St. W., Toronto, vienu bloku no Latviešu kreditsab. Dundas . Bloor nodaļas. Tel. 535-6252.

Vīta vāra viesībām.
Tel.: 491-9465.

Latviešu aģentūras ir pelnījušas jūsu atbalstu, jo tikai latviešu aģentūras atbalsta latviešu sabiedrisko pasākumus.

Vaid. Bebris
Beaverbrook Insurance & Real Estate Ltd.
1682A Victoria Park Ave., Scarborough
759-0266; 759-2771

Arnolds Bērziņš
Berzins Realty Ltd.
72 Northdale Rd. Willowdale, Ont. M2L 2M1
445-5325

Ilmārs Jankovskis
Skyline Real Estate Ltd.
2100 Dundas St. West, Toronto
533-8553

Jūsu apdrošināšanas lietas būs labi un ērti nokārtotas ar šo latviešu aģentūru palīdzību — Zvaniet pēc izvēles.

Bolšteins paliek Gaŗezerā

Gaŗezera padome pēdējā sēdē, kas galvenokārt bija veltīta vidusskolas un bērnu nometnes direktoru izraudzīšanai un šo iestāžu darbībai, noteica arī atalgojumu darbiniekiem un izdebatējas kārtējās saimniecības lietas.

Pēc Gaŗezera noteikumiem padome abus direktorus izrauga un pieņem darbā uz 2 gadiem, Līdzšinējais vidusskolas direktors A. Bolšteins savā darbā bija jau nokalpojis 10 gadus un līdzšinējais bērnu nometnes direktors A. Vinters — 2 gadus. Abiem viņiem darba līgumi izbeidzās šogad.Uz darba piedāvājumiem, kas tika izsludināti laikrakstos, vidusskolas direktora darbam pieteicās līdzšinējais direktors A. Bolšteins un A. Vinters. Uz vakanto bērnu nometnes direktora vietu nepieteicās neviens.

Pēc apm. 2 stundu gaŗām pārrunām, aizklāti balsojot, par vidusskolas direktoru nākamājiem 2 gadiem ievēlēja Arvīdu Bolšteinu. Nometnes direktora vieta vēl palika vakanta. Padome nolēma aplikantus meklēt ar sludinājumiem laikrakstos. Uz administrātora darbu, kā to ziņoja prezidents A. Tīdemanis, pieteikumu iesniedzis līdzšinējais saimniecības pārzinis V. Ārums, bet pieteikšanās termiņš vēl nav beidzies. Padome noteica nākamā gada atalgojumus, kas ir par apm. 11% lielāki nekā šinī gadā. Administrātoram maksās 730 dol. mēnesī. Saimniecības pārzinim — naudā 1 024 dol. mēnesī, lietošanā ģimenes māja ar apkuri, apgaismošanu un telefonu, slimības, sociālā un bezdarba apdrošinājumi. Biroja sekretārei — naudā 710 dol. mēnesī un arī visi apdrošinājumi, tāpat kā saimniecības pārzinim. Kasierei — 250 dol. mēnesī. Skolotāji par mācību stundu saņems no 3 līdz 4,50 dol.

Starplaikā Kantonas draudze Ohaio izpirkusi 3 akcijas (jauns biedrs), Vilmingtonas draudze — 1, DV apvienība Kalamazū — 2, Latviešu Tautas deju apvienība — 2 un Lansingas draudze — 1 akciju. Vēl pārdošanā ir 138 akcijas. Draugu saimei ar 200 dol. iemaksu pievienojies U. Šmidchens. Dr. H. Kuplis Draugu saimei papildus iemaksājis vēl 1 000 dol.

Lielākie ziedojumi saņemti no Puč - Puč Co. — $1 278, Voldemāra Richtera piemiņai 1 035 dol .ar novēlējumu mūzeja vitrīnes izbūvei, Olgas Šīmanes piemiņai — 769, no kuŗiem 621 Dziesmu dienu rīkošanai, Alīnas Grīnbergas piemiņai — 250 bibliotēkas vajadzībām ,Gaŗezera vdusskolas absolventi iemaksājuši 200 pulksteņa un Kronvalda zālēs vēsinātāja iegādei, Klīvlandes Miera draudze ziedojusi 100, M. Grietēns — 50 ambulances vajadzībām un Saginavas latv. draudzes dāmu komiteja nodevusi 50 dol. Testamenta novēlējušā no mirušās Alvīnes Zvaneres saņemts 200 dol. un dažādas mantas, no Zelmas Zaķes — krāsu televīzija un dažādas citas mantas.

Prezidents A. Tīdemanis ziņoja, ka laikā no 27. sept. iepirkti dažādi būvmateriāli par 4.545 dol. un izmaksāts strādniekiem 2.199 dol.

V. Miķelsons ziņoja, ka mirušā Augusta Caunes piederīgie izteikuši vēlēšanos, lai viņa piemiņai iemaksāto summu izlietotu mūzeja paplašināšanai. Arī mūzeja direktors O. Grīns šo ierosinājumu atbalsta. Mūzeja paplašināšanu atbalsta mirušā V. Richtera piemiņas novēlējums. Padome pēc pārrunām vienojās mūzeja paplašināšanu vēl neuzsākt, bet skaidrot iespējas par jaunās mūzeja ēkas būvi, kuŗu ierosinājusi A. Grundmane.

Par Gaŗezera ārstu 1981. gadam apstiprināja Dr. A. Dimantu un atvēlēja lietot telpas jaundibinātam korim Mazais novadiņš mēģinājumiem.

Sēdē padomes priekšsēža Dr. Z. Zadvinska vienībā piedalījās visi 9 padomes locekļi.

V. Boķis

MONTREALA

● Kārtējā sanāksmē 8. janvārī Montrealas pensionāru skaits aukstā laika un slimību dēļ bija tikai 30. Slimnīcā ārstējas A. Timbers un Elza Blachina. Dzimšanas dienas bērnu janvārī bija 4, ar apaļu gadu skaitu — 85 — svaica Jāni Hūnu.

Gada sākumā ziņas vēstī, ka apvienībā ir 54% vīriešu un 46% sieviešu. Lielākais dalībnieku skaits ir vecumā starp 70 un 75 gadiem, visvecāko grupā, starp 85 un 90 ir 8 dalībnieki, visvairāk dzimušo ir 1908. gadā.

● Montrealas latviešu bibliotēka pārvietojusies uz jaunām telpām Latviešu Namā un atvērta pensionāru sanāksmju laikā, jo gandrīz vienīgie lasītāji ir pensionāri. Pēdējā laikā saņemti lielāki dažādu gadu izdevumu grāmatu krājumi.

● Latviešu Nama gadskārtējā pilnsapulce notiks 1. martā plkst. 15.00 pašu namā ar parasto darbas seku.

P.A.

KALAMAZŪ

● Ziemas svētku izskaņai decembŗa beigās Imanuela luterāņu draudze bija sarīkojusi B. Richteru ģimenes koncertu, kuŗā piedalījās Ināra un Bils Richteri ar saviem bērniem Lindu, Ēriku un Vili. Koncertā dziedāja gan solo, gan kopdziesmas, spēlējot arī ērģeles, klavieres, ģitaru un čello. Programmā vienu dziesmu dziedāja arī latviešu valodā. Starp amerikāņu klausītājiem bija arī vairāki latvieši. Linda Richtere studē mūziku Rietummičiganas universitātē un ir jau vairākkārt koncertējusi latvieši publikai Kalamazū un apkārtnē.

● 31. decembŗa vakarā Latviešu biedrība bija rīkojusi jaungada sagaidīšanas sarīkojumu. Telpas piemēroti bija greznojis un deju mūziku pārzināja A. Bārzdelis. A. Znatnāja gadu mijā nolasīja pašsacerētu stāstījumu, papildinot to ar J. Poruka dzejoļiem. Biedrības priekšnieks V. Miķelsons īsumā raksturoja pagājušo gadu un, saskandinot tradicionālo vīna glāzi, apsveica visus klātesošos. Sarīkojums bija labi apmeklēts. Bija arī cieminai no Grand Rapidiem. Gunārs Liepiņš laimēja augļu grozu un pudeli. **V.B.**

LAIKRAKSTAM **LATVIJA AMERIKĀ**

125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $35.00

☐ 6 mēnešiem $18.00

☐ 3 mēnešiem $9.00

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čeku lūdzu rakstīt uz

LATVIJA AMERIKA PUBLISHING, LTD. vārda

Mūžībā aizgājis būvinženieris

Edgars Kļaviņš

dzimis 1913. g. 23. jūlijā Bauskā,

miris 1980. g. 29. decembrī Rīgas Jūrmalā.

Par dārgo aizgājēju sēro

Sieva, meitas, brālis un brālēni ar ģimenēm Latvijā, Zviedrijā, Kanadā un Urugvajā.

Dieva mierā aizsaukta mūsu mīļā sieva un māte

mag iur.

Aurēlija Adela Taškāne

dzim. SKRINDA

Dzimusi 1913. g. 29. decembrī Rēzeknē,

mirusi 1981. g. 8. janvārī Vinipegā, Kanadā.

Izvadīta uz Vinipegas Bruksaides kapiem 1981. g. 12. janvārī.

Es esmu augšamcelšanās un dzīvība...
Jāņa 11. 25.

Sēro

Vīrs, dēls, radi un draugi Latvijā un svešumā.

Piemin Kurzemes cietoksni

Ziemas svētku kauju atceres un cīnītāju salidojumu Saulainē 10. janvārī ievadīja svētbrīdis pie Kritušo karavīru pieminekļa māc. E. Ķerģa vadībā. Lielo jundu dziedot baritonam A. Vītolam..

Egļu vainagu no bij. Kurzemes cīnītājiem nolika vltn. E. Šķobe, bet no DV Toronto nodaļas M. Lorbergs.

Svētrunas tekstam Palieciet ticībā, esiet vīri un kļūstiet stipri, piesaistījās salidojuma viesa E. Šķobes uzruna, norādot, ka vēstures ritumā latviešu tauta arvien ir zaudējusi lielu skaitu savu locekļu, bet arvien ir gudri pratusi sevi saglabāt. Šajās sevis aizsardzības un saglabāšanas cīņās latviešu karavīrs ir lietājis gan ozolvāles un zobenus, gan arī patšautenes un bruņotos ratus. Izšķirīgais faktors arvien bijis dziļa saknošanās savas tautas kultūrā, tikumā un nacionālajā gaŗā. Šādi izaudzinātais latviešu cīnītājs pārdzīvoja divus pasaules karus.

E. Šķobe atstāstīja arī tipiskus gadījumus no Kurzemes cietokšņa cīņu laikiem, kā arī pēckapitulācijas perioda, kad viņš pats slēpās Kurzemes mežos.

Runas beigās E. Šķobe aicināja „neļaut latviešu svētozolu birzīm pieaugt ar piepēm," kā to veicina okupantu varas mudinātie „kultūras mainītāji" un „kultūras darbinieki". Viņš arī aicināja latviešu virsniekus saglabāt savus zobenus cīņai, nevis lietot tos žagaru smalcināšanai.

Salidojumu ar dziesmām kuplināja baritons Alberts Vītols un kuplejists Miervaldis Pavasars, bet dzeju — Modris Lorbergs. B. Tiltiņa bja gādājusi par skaistiem galda greznojumiem M. Tikiņas vadībā klātajam mielasta galdam.

Goda sardzē pie svētugunsstāvēja bij. Januma pulka karavīrs Alfrēds Udenāns no Detroitas un Arvīds Reichmanis, bij. Kociņa pulka karavīrs.

Svētbrīža un salidojuma 40 dalībnieki ar aplausiem sveica tālāko viesi vanadžu priekšn. A. Liepiņu no Anglijas, par viņas vēsti un DV Centrālās valdes sveicieniem.

(mo)

Izdevīgs laiks

pasūtināt spalvu un dūnu

segas, pēļus spilvenus,

kā arī gulamos maisus un žaketes un izdarīt to labojumus.

Zvanīt 787-9021.

BALTIJAS ✠ JŪRAS ☭ MEISTARSPIEGS

(6. turpinājums)

Valdība bija ļoti kuteklīgā stāvoklī, kad vēlāk pierādījās, ka nozagtā formula par 1000 kroņām pārdota padomju sūtnei Stokholmā Aleksandrai Kolontajai. Kanarisa aģenti mēģināja pierādīt, ka formulas nozagšana izdarīta ciešā saziņā ar Volvēberu. Tas bija aplams pieņēmums. Volvēbers patiesībā nemēdza ielaisties kopējos pasākumos ar zviedru komūnistiem. Labi paēdušos, labi atalgotos un mietpilsoniskās ērtībās izlepušos zviedru komūnistus Volvēbers vienkārši nicināja.

Viņš laikam nekad arī nepiedos zviedru biedriem 1929. gada maija solidāritātes demonstrāciju. Dienā, kad pēc Kremļa pavēles visas pasaules darba ļaudīm ar sarkaniem karogiem un skaļiem saukļiem bija jāiziet ielās un atklāti jāapliecina sava padevība bārdainā žīdu žurnālista Kārļa Marksa aplamajām idejām, zviedru komūnisti palika mājā. Tie nebija grozījuši politiskos uzskatus, bet tajā dienā Stokholmā lija lietus, un zviedru kompartijas vadoņi 1. maija demonstrāciju vienkārši pārlika uz nākošo svētdienu...

Volvēbers bija piegādājis zviedru iestādēm pietiekami daudz materiālu, lai pulkveža Plung-Hartunga galvenos palīgus Zviedrijā — Martinu Baolti un Aleksandru Bogu kā nevēlamus izraidītu uz Vāciju. Atriebjoties Volvēberam, Hartungs sagatavoja zviedru kompartijas galvenās mītnes un partijas laikraksta redakcijas uzspridzināšanu. Bumba sprāga noteiktā laikā, nogalinot 5 telpu apkopējus, bet neviens no Volvēbera aģentiem tajā laikā nebija namā. Brīdī, kad kompartijas mītne dega gaišās liesmās, Volvēbers bija tālu ziemeļos, jo Kremlis bija pavēlējis noorganizēt radioziņotāju tīklu gar Ziemeļnorvēģijas, Zviedrijas un Somijas krastmalu.

Uz vācu slepenā dienesta piegādāto ziņu pamata zviedri izdarīja plašas kratīšanas Gēteborgas komūnistu partijas mitekļos. Apcietināja biroja vadītāju Rēdstedu un telegrafa ierēdni Eriku Paulsenu. Policija atrada daudz dinamīta, un Paulsens atzinās, ka ziņojis par vācu tirdzniecības kuģu kustību Gēteborgas ostā uz Pad. savienību.

Apcietināto vietā Volvēbers prata ātri novietot jaunus Kremļa spiegus. Šos aģentus deva Ļeņingradas spiegu skola. Viens no galveniem šīs skolas mācības spēkiem bija latvietis Rijats. Līdz pat 1937. gadam kominterna spiegu skolā Ļeņingradā bija vairāk kā desmit latviešu „profesori". Liktenīgā gadā daudzi no tiem pēkšņi pazuda, un neviens neuzdrošinājās jautāt par to likteni. Vairāki tomēr palika. Tā arī A. Avotiņš un E. Kere vēl kara sākumā bija Ļeņingradā. Ļeņingradas spiegu akadēmija savā laikā uz Latviju, lai tur pāraorganizētu un aktīvizētu visu komūnistu pagrīdes organizāciju, nosūtīja Klaipēdas kalēja dēlu Kazi Kentautu. Nevienam nevarēja ienākt prātā, ka kautrīgais lietuvietis, kas dzīvoja vienā no Rīgas priekšpilsētām, ir viens no fanātiskākiem komūnistiem un ka viņa civīlsieva, melnmatainā Kristinaite, bija viena no spējīgākajām Ļeņingradas spiegu akadēmijas absolventēm.

Pirms došanās uz Latviju, Kristinaite Kremļa uzdevumā bija sekmīgi darbojusies Rumānijā un Grieķijā. Tā bija Kristinaite, kas, drīz pēc ierašanās Latvijā, Daugavpilī spiegu darbā iesaistīja kādu armijas kapteini, kas Kominternam Rietumeiropas kartotēkā bija pazīstams ar „Pāvela" vārdu. Sarkanarmijai iesoļojot Latvijā, kapteinis „Pāvels" pēkšņi pazuda bez pēdām.

Un tā bija atkal Kristinaite, kas komūnistu spiegu tīkla darbā ievilka arī „Pāvela" kundzi, pēc tautības krievieti. Kapteiņa „Pāvela" kundzi daba bija ne tikai apveltījusi ar izcilu skaistumu, bet arī ar iabskanīgu balsi. Divus gadus pirms kara sākuma kapt. „Pāvela" kundze Marija pārmaiņus darbojās Prāgā un Romā. Ir zināms, ka tagad jau piecdesmitgadīgā skaistule kā 2. pasaules kara laikā tā arī šodien ir uzticama Kremļa pavēļu pildītāja.

Kentauts un Kristinaite pēc uzdevumu veikšanas Latvijā saņēma pavēli doties uz Lietuvu. Te no jauna apstiprinājās vecu vecā patiesība, ka spiegu mūžs nav garš un ka mirstība viņu rindās vienmēr ir augsta. Lietuviešu drošības iestādes abus Kremļa aģentus notvēra un ar tiesas spriedumu Kristinaite un Kazis Kentauts par tēvijas nodevību samaksāja ar savām dzīvībām. Kremlis labi zināja, ka vienmēr jārēķinās, ka no trijiem izsūtītiem aģentiem divi ies bojā. Bīstamiem uzdevumiem no Rīgas uz Kaunu devās neievērojams žurnālists Paļeckis.

Varbūt ka tā bija tikai sagadīšanās, ja lietuvietis Paļeckis oficiāli uz Kaunu devās kā kāda laikraksta pastāvīgais korespondents. Laikrakstam viņu bija ieteicis kāds latviešu profesors. Tas pats profesors iepriekš laikrakstam bija ieteicis kādu jaunu latviešu literātu, zemu pieri, neuzticīgi glūnošām acīm. Šis jaunais cilvēks prata apbrīnojami labi savos sacerējumos izpatikt pūļa zemākajiem instinktiem. Publicēšanās laikrakstā īsā laikā jauno cilvēku padarīja par populāru rakstnieku — viņa vārds Vilis Lācis. Jūs maldītos, ja iedomātos, ka lietuviešu un latviešu tautas lielākos nodevējus — Paļecki un Lāci, — Kremļa pavēlei klausot, protežēja bēdīgi slavenais bakteriologs Kirchenšteins. Nē, tas bija cits vīrs. Kad Latvijas ģenerālstāba pulkvedis — leitnants Gredzens nejauši bija nācis uz pēdām mistiskajam latviešu profesoram un ziņoja par to savai tiešajai priekšniecībai, pretizlūkošanas daļas ierēdnis norādīja, ka tā esot politiskās pārvaldes lieta. Pulkveža ziņojums politiskajai pārvaldei palika bez ievērības, jo inspektors Aperāns negribēja ticēt, ka cienījamais profesors varētu būt nākamais brīvās Latvijas faktiskais kapracis.

Kremlis drīz vien dabūja zināt, ka pulkv. Gredzens un insp. Aperāns zina pārāk daudz.

(turpinājums sekos)

Divi no viņiem bija Volvēbera aģenti. (Abvehr archīvs)

Sarīkojumā spēlēja pensionāru orķestris... (Latviešu humors).

GAŖEZERAM

1981. gada sezonai vajadzīgi darbinieki

Administrācijā :

Dzintaru pārzinis no 18. maija līdz 13. septembrim
Dzintaru pārziņa palīgs/dze un veļas mazgātuves pārzinis/e no 15. jūnija līdz 30. augustam
Ambulances māsa no 29. jūnija līdz 16. augustam
Bibliotēkāre no 29. jūnija līdz 23. augustam
Biroja izpalīdze (mašīnrakstītāja) no 1. jūlija līdz 23. augustam
Saimniecības strādnieki:
divi no 18. maija līdz 14. jūnijam
seši no 15. jūnija līdz 30. augustam
divi no 31. augusta līdz 27. septembrim

Pludmales darbinieki : No 29. jūnija līdz 23. augustam

Pludmales atbildīgais vadītājs/ja
Pludmales vadītāja/jas palīgs/dze
Pludmales sargi

Pludmales atbildīgajam vadītājam, viņa palīgam un pludmales sargiem ir jābūt vecākiem par 18 gadiem.

Virtuves darbinieki :

Saimnieces palīdzes
Virtuves strādnieces —
astoņas (8) no 15. jūnija līdz 23. augustam un
astoņas (8) no 3. jūlija līdz 23. augustam

Bērnu nometnē : no 1. jūlija līdz 16. augustam

Zēnu un meiteņu vecākie audzinātāji
Zēnu un meiteņu audzinātāji
Zēnu un meiteņu audzinātāju palīgi
Skolotāji un nodarbību instruktori

Vasaras vidusskolā : no 1. jūlija līdz 16. augustam

Administrācijas izpalīgs
Vecākie zēnu un meiteņu audzinātāji
Zēnu un meiteņu audzinātāji

Visiem darbiniekiem brīvs novietojums Gaŗezera telpās un brīvs uzturs Gaŗezera virtuvē un Gaŗezera padomes noteiktais atalgojums.

Pieteikties nekavējoties, bet ne vēlāk par 1981. g. 28. februāri, rakstot:

Latvian Center Garezers, Inc.
57732 Lone Tree Rd.
Three Rivers, MI 49093

Tālrunis Gaŗezera birojā (616) 244-5441.

CAS Cadillac Architectural Services

Velta Bērziņš
Gary Butcher

1203 Sheppard Ave. E.
Willowdale, Ontario
M2K 1C9

(416) 493-9131

1981

Šim jaunajam autiņam iet līdzi 15 km elektrības pievads. (Vācu humors)

A. Sedasdēls

ES ATCEROS...

(turpinājums)

Kad pēc viena gada atkal atgriezies uz Latviju pie saviem lidotājiem, viņš lietuvju virsniekiem teicis sirsnīgu atvadīšanās runu lietuvju valodā.

Bijušie Lietuvas armijas virsnieki savu draudzību un kopību bija paņēmuši līdz arī svešumā, to kopdami un stiprinādami savā apvienībā ar ,,Ramoves'' vārdu. Te Naujokas atkal uzrausa kādu sirsnīgu mirkli Latvijas aizsargu un Lietuvas šauļu (aizsargu) attiecībās. ,,Ramovi'' vadīja bijušais Lietuvas Šauļu priekšnieks pulkvedis Saladžius. Ar Naujokas starpniecību radās izdevība iepazīt šo Lietuvas dēlu un patriotu, kas savai dzimtenei bija daudz upurējis kā Lietuvas brīvības cīņās, tā arī miera laika apstākļos. Pulkvedis ar prieku un labu atmiņu gaisotnē stāstīja par saviem Rīgas apciemojumiem, kuŗos izveidojis un nostiprinājis īsti kareivisku draudzību ar Latvijas aizsargu priekšnieku ģenerāli Praulu.

Naujokas ar lietuvjiem raksturīgo sīkstumu un uzņēmību loloja cerības izlauzties no pēlēkā ikdienas darba. Apguvis valodu, viņš atsāka ķīmijas studijas un tās arī nobeidza. Bet tad jau viņam uzglūnēja atpūtas gadu tuvums, un iegūto izglītības pakāpi viņš vairs neizmantoja. Naujoka centība un būŗu nodaļas priekšstrādnieka mudinājumi arī mani noskaņoja apgūt kaut ko tādu, kas norautu masku no sejas un padarītu mani noderīgu kādam labākam darbam. Kad ar teicamām sekmēm beidzu mācības kursu, Johnsons tomēr atrada kādu ieganstu, lai mani arī turpmāk noturētu krāsu putekļos un šķidrumu kodīgās smakās... Tā nu ar lietuvju kapteini palikām kādu laiku līdzīgās pozicijās un kopīgi sūcām vērmeles svešajās mājās.

Jūnija sākumā iznāks E. Baloža grāmata

KOSMOZOFIJA

Tā ir autora filozofija par cilvēka dzīvi un nāvi, par Dievu un elli, par auru un karmu.

Pirmo reizi publicēta 1934. g. latviešu valodā Latvijā — izņemta no apgrozības. Autors 1937. g. izdeva grāmatu vācu valodā.

Viena grāmatas latviešu valodas kopija ģimenē saglabāta un to izdod par jaunu Kanadā.

Grāmatas cena, pasūtinot līdz 15. maijam, 20 dol., vēlāk 24 dol. Atkalpārdevējiem 20% atlaide, ja pasūtina vismaz 10 eks.

Grāmata pasūtināma:

c/o I. Balodis, Amber Printers & Publishers Ltd., 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu man piesūtīt ..... eksemplārus Kosmozofija

Uzvārds, vārds .....

Adrese .....

.....

Pievienoju $.....

Maksājumiem lietot bankas vai pasta naudas pārvedumus (money order), pievienojot pārsūtīšanas izdevumiem 2 dol.

Bērzaine arī ziemā — aicina ciemā

Vēl tikai priekš dažiem gadiem šim aicinājumam nebūtu nekāda seguma, jo ziemā Bērzainē gandrīz nebija nemaz iespējams uzturēties. Aukstās telpas, aizsalušie ūdens vadi un izlietnes uzturēšanos ziemā padarīja neiespējamu.

Mūsu bēgļu lizdā ielidoja tālu nests un ilgi nesatikts sāpju putns no pašu zemes. Viņš bija no Ziemeļvidzemes novada, kopīgi drasējām zilajā artileristu ierindā. Ilgi šaudījies pa svešumu, līdz atradis zaru, kur uzmesties. Un tieši mūsu tuvumā.

Ja visiem ceļš ārpus īstajām mājām bija ass un berza kājas, seržantam Drostam tas izrādījās pārlieku traģisks, parastas izturības cilvēkam turpat vai neizturams. Viņa kādreiz smaidīgajā sejā bija padzisis jebkuŗš atspulgs no dzīva cilvēka apmierinājuma vai prieka.

Ar sievu un trim bērniem viņš bija apmeties kādā bēgļu nometnē Drēzdenē ar lielām bēgļu straumēm gan no Baltijas jūras krastiem, gan no citām sarkano apsēstām vietām. Šai rietumu mākslas, kultūras un vēsturiskās gaisotnes apņemtajā lielpilsētā nebija neviena iestādījuma vai fabrikas dūmeņa, kas izpūstu gaisā kodīgus kvēpus, ražojot kaŗa vajadzībām. Kādā naktī virs aptumsinātās Elbas skaistules gaisā ierēcās lidmašīnu simti, ārprāta priekā sēdami nāvi. Uzbrukumi vairākos viļņos tie lepno, nevainīgo un kaŗa bēgļiem pārblīvēto pilsētu vienā mirklī pārvērta neaprakstāmā postažā. Uguns mēles kā milzīgas sarkanas čūskas šaudījās gruvešiem klātās ielās un degošo māju skeletos. Cilvēki saļima pānikā: lai glābtu dzīvību, daudzi metās Elbas upē. To nepārbriduši, viņi noslīka atvaros.

Šai civilizētās pasaules uzsūtītā Bērtuļa naktī arī seržants Drosts bija zaudējis visu savu ģimeni...

Nu viņš bija palicis viens ar mūžos nedziedināmām sāpēm. Viņam bija daudz grūtāk iedzīvoties un pierast pie svešajām mājām, no kuŗām reiz gaisā bija pacēlušies nāves putni, lai iznīcinātu arī viņa ģimenes lizdu...

(Turpinājums sekos)

Šogad Ziemas svētku viesus sagaidīja siltas, labi iekārtotas telpas, kas radīja omulību, jau ienākot pārnakšņošanas istabās. Tikpat patīkams bija konstatējums par gaišām un ar visu nepieciešamo katrā stāvā iekārtotām virtuvēm. Arī mazgāšanās problēma visumā atrisināta, jo katrā istabā ir ūdens izlietne un katrā stāvā duša.

Viesiem tagad ir izvēle — uzturēties zālē, televīzijas istabā vai klubā, kuŗa vecajai telpai pievienota liela gaiša telpa, kur ērti pie galdiem novietojas apm. 35 personas. Vēl pirms gada šī telpa bija oglēm pieputējis pagrabs, un liekas neticami, ko būvju vadītājs ar saviem palīgiem te ir izveidojis. Tā klubā tagad vienā laikā var uzturēties apm. 50 personu, un aiz letes iekārtota moderna virtuve. Liekas, ka tagad tiešām vairs nav problēma Bērzainē rīkot sanāksmes 40—50 dalībniekiem, tos ērti izvietojot un aprūpējot ar visu nepieciešamo sēdēm un maltītēm. Jāpievienojas prāvesta Rozīša svētku dienā teiktajam, ka Bērzaine kā gaismas pils ir pacēlusies no jauna!

Visu to sakot, nevar nepieminēt šī ,,brīnuma'' autoru Sirdsvaldi Spurdziņu, kas jau vairāk nekā gadu uzturas Bērzainē ,,laulības'' atvaļinājumā. Strādādams 12—15 stundas diennaktī ar gadījuma palīgiem, visu šo ,,brīnumu'' ar visminimālākajiem līdzekļiem viņš panācis. Nevarētu aizmirst gandrīz viņa ikdienas palīgus: Imantu un Laimu Kāpiņus un Rūdolfu Auzu, kuŗi gandrīz katru dienu ir Bērzainē un palīdz Spurdziņam, kur vien iespējams.

Lai apmeklētāju sirsnīgākais paldies viņiem visiem!

Tā kā šoreiz ieradāmies svētku priekšvakarā, zināms satraukums bija manāms visā Bērzainē, jo visi gaidījām Ziemas svētkus un lielākā daļa arī Jauno — 1981. gadu. Bijām braukuši no Hamburgas, Minsteres, Kaizers-Lauternas, Ludvigsburgas, Etlingenas, Memingenas, Berlīnes, Augsburgas, gan tuvākajām vietām, lai kopā svinētu Kristus dzimšanas svētkus un sagaidītu Jauno gadu.

Svētku pirmajā dienā Bērzainē ieradās prāv. Rozītis un sirsnīgā mājas dievkalpojumā apm. 40 dalībniekiem teica dievvārdus. Viņš pieminēja mūsu pašreizējo nedrošo politisko stāvokli, mūsu dzimtenes apspiestību un drosmīgos jauniešus, kas iestājas par latviešu tautas brīvību dzimtenē un arī Madrides konferencē.

Pēc dievkalpojuma, kamēr saimniece Helma Tipse, kas bija ieradusies ar savu ģimeni no Etlingenas, gatavoja svētku mielastu, pārējie pakavējās vēl pie kafijas galda.

Prāv. Rozītis vēl pirms došanās uz savu dzīves vietu Eslingenā iesvētīja jauno kluba telpu, vēlēdams, lai tā kalpotu draudzībai, kur risinātos pārrunas, skanētu dziesmas, kas visas ir cilvēcīgas lietas un kam vieta mūsu dzīvē. Prāvests lūdza neaizmirst vientuļos tautiešus, aicināt un uzņemt tos mūsu visu vidū. Šīm lietām lai kalpotu jaunās gaišās Bērzaines telpas.

Tā kā prāv. Rozītim bija jādodas uz prāv. Teriņa apbedīšanu Stokholmā, viņš nevarēja piedalīties kopējā svētku mielastā, kuŗā pulcējās apm. 30 viesu un mājas iemītnieku. Mielasta laikā notika pašapdāvināšanās, bija dāvanas draugiem un Bērzainei, kas radīja tuvību visu klātesošo starpā.

Kā lielāko svētku dāvanu pārvaldnieks un Bērzaines izbūves darbu vadītājs S. Spurdziņš varēja klātesošiem paziņot Freiburgas pilsētas būvvaldes atļauju pārbūvēt Bērzaines saimniecības ēku, piebūvēt 6 jaunus 3 istabu dzīvokļus un uzcelt jaunu sanāksmju zāli — apm. 150 personām. Viņa paša iecerē vēl ir arī plāksne — piemineklis brīvības cīnītājiem.

Viss tas prasīs daudz darba un līdzekļu, bet vērojot Spurdziņa sīkstumu, neatlaidību un arī latviešiem piemītošo spītu savu nodomu īstenošanā, rodas pārliecība, ka dažu gadu laikā tas viss arī tiks sasniegts.

Lai viņam un visiem Bērzaines cēlējiem un atbalstītājiem vislabākās sekmes!

A. J. Bērziņš

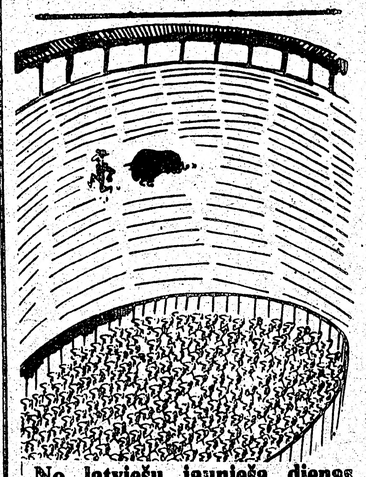

No latviešu jaunieša dienas grāmatas: ,,Madridē redzējām neparastu vēršu cīņu...''

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION

R. R. S. P. iemaksas līdz piektdienai, 1981. gada 27. februārim

Aizņemieties no Kreditsabiedrības par 14.50 % un noguldiet R. R. S. Plānā, samazinot 1980. gada nodokli apmēram par 300 dolariem. Samaksātie procenti ir no ienākuma atskaitāmi.

VISLABĀKIE AIZDEVUMI AR VISZEMĀKĀM LIKMĒM IR LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBAI

Hipotēkas 14.00 % — 15.00 %
Personīgām vajadzībām 15.00 % — 15.50 %

BIROJI:

TORONTO: 491 College St., Tel. 922-2551
1539 Bloor St. W., Tel. 533-9415

Jauns birojs: KANADAS LATVIEŠU CENTRĀ
4 Credit Union Dr. M4A 2N8 Tel. 751-8982
Atvērts: Ceturtd. no 14:00 — 20:00
Piektd. no 16:00 — 20:00

HAMILTONĀ: 16 Queen St. N., Tel. 527-4344
LONDONĀ: R. Bērziņš

VISI BIROJI PIRMDIENĀS BŪS SLĒGTI.

(6. turpinājums)

Tad Džoness turpināja:

„Pēc Skobeļeva parādīšanās es atvilkos malā un ierāvos sevī kā ezis. Kaut kas bija sagandēts un sajaukts. Viens otram sniedzām roku ar aizdomām, citam pagriezām muguru. Savās sapulcēs vīstījām dūres un kliedzām kā kaujas pozicijās, ejot uzbrukumā. Ko vieni bija uzcēluši, to otri centās nojaukt."

„Un pie visa vainīgs bija šis Skobeļevs?" Kalums neticīgi iejautājās, it kā pazobodamies.

„Ielej, man trīc roka!" Džoness aplaizīja sausās lūpas un turpināja:

„Man liekas, ka es viņu redzēju. Tas bija kādā pēcpusdienā. No mājas tur pretim, pāri ielai, iznāca melns kungs augstā cilindrā un baltiem cimdiem. Trūka tikai melna apmetņa ar sarkano oderi un spieķis rokā, lai atgādinātu angļu šausmu filmās redzēto fantomu, šo viņu iemīļoto murgu tēlu. Šādu Melno kungu dzirdēju arī Rīgas skaņu platē, laikam Raimonda Paula. Zini, melnais mēris, par ko te kādreiz rakstīja avīzēs un strīdējās."

„Nē, nezinu vis."

„Nu labi, nezini. Visu nevajaga zināt. Es jau par daudz zinu. Jā, Rīgas skaņu platē. Tur Melnais kungs dziedāja: Kad tu pret mani — es pret tevi; kad es pret tevi — tu pret mani..."

„Kāpēc Melnais un nevis Sarkanais kungs?"

„Nu, melnais mēris. Jā, un tad šis Melnais kungs iekāpa savos drūmajos ratos un aizjoņoja pa vientuļo ķīniešu ielu. Pēc tam es arvien paraudzījos pa logu, vai atkal nestāv melnie rati. Savādi likās, ka tie vienmēr stāvēja pie tās pašas mājas. Tā bija dzīvokļu māja, tādad dzīvajiem. Kam tad šie drūmie rati? Reiz nenocietos un gāju tos tuvāk papētīt. Nebija šaubu, kam tie kalpo. Ielej, man trīc roka!" Džoness atkal snaicījās pēc glāzes. „Kur mēs palikām?"

„Pie melnajiem ratiem."

„Jums patīk šie rati? — kāda balss it kā no augšienes man jautāja. Augšstāva logā ieraudzīju kādas sievietes niknu seju. Es nezināju, ko atbildēt kā vienīgi — Hai!"

„Vai tagad arī līķratus sāks apzagt?" viņa nelaipni jautāja.

„Viss iespējams!" Es nekaunīgi atsaucos.

„Pēc tāda jūs arī izskatāties. Es zvanīšu policijai, ja jūs tūliņ nelasīsities projām!" Sieviete gandrīz jau kliedza.

„Nomierinaities, kundze, es nedomāju jūs apzagt," es teicu.

„Ko tad, pavizināties? Pacietieties, gan jau arī jūs aizvizinās. Un tagad tūliņ pazūdiet!" sieviete aizcirta logu.

„Un vairāk jums nekas nebija zināms par šiem ratiem un Melno kungu?" Kalums interesējās.

„Tā šos ratus tur aizvien redzu. Nav šaubu, ka tajos brauc Skobeļevs," Džoness vairs tikko turējās savā krēslā. Tad viņš it kā atģidās:

„Jā, es tev iedevu to pieclatnieku"...

„Vai man tas būtu jādod atpakaļ?"

„Nē, paturi vien, es tikai tāpat iejautājos. Atmiņa kļuvusi vājāka. Man vēl ir otra Mildiņa, labāka."

„Vai tad pirmā jums bija neuzticīga, ka vajadzēja atdot man?"

„O, ne — viņa man kalpoja ļoti labi, bet tai otrai nāk līdz arī sava svētība." To teicis, Džoness rādīja otru sudraba pieclatnieku:

„Paskaties, kas uz tās apmales rakstīts. Man vājas acis."

Kalums grozīja naudas gabalu pirkstos un pētīja apmales uzrakstu: „Dievs, svētī Latviju. Tie ir mūsu valsts himnas pirmie vārdi," viņš teica.

„Paskaties, kur atrodas vārds Dievs," Džoness aicināja.

„Tieši virs Mildas galvas," Kalums pārliecinājās.

„Nu redzi, un visām Mildiņām uz galvas Dievs nestāv, tavai nav. Tādas Mildiņas bija retums, un zinātāji Latvijā tās vienmēr medīja," Džoness zināja paskaidrot. „Un tagad apgriez savu Mildiņu otrādi, ar galvu uz leju. Tā, un tagad aizsedz ar pirkstiem viņas vainagu un vārpas. Vai neizveidojas kāda vīrieša galva, kuŗas degunu veido Mildiņas zods, bet smakru — viņas deguns."

„Jā, kāda galva tiešām saskatāma," Kalums atzina, apbrīnodams Džonesa attapību, līdzīgu tai, kā viņš bija graizījis, savienojis un pētījis dažādu personu fotografijas, lai atrastu Skobeļevu.

„Zini, kas tajā apvērstajā Mildiņā, — tikpat kā ar kājām gaisā, saskatāms?" Džoness jautāja un tūliņ arī atbildēja: „Ulmaņa seja! Tā to Latvijā kādreiz teica. Viņa ģīmetnē matos bija saskatāms arī Latvijas karogs."

„Ja labi grib, var jau visu ko ieraudzīt," Kalums atminējās, ka savā laikā karalienes matu sakārtojumā dolara zīmē daži saskatījuši vai pašu nelabo.

Tad Džoness nolika savu Mildiņu veikala skatlogā.

„Kāpēc tai tur vienmēr jāstāv?" Kalums interesējās.

„Ja tā tur nebūtu stāvējusi, tu mani nekad nebūtu atradis. Manā studijā dažreiz satiekas arī mūsu jaunieši un uzpīpē zālīti," Džoness teica.

6

Kalumam neizgāja no prāta ķīniešu iela un Džonesa stāsts par Skobeļevu, tāpat jaunieši, kas nāk pie viņa pīpēt zālīti. Citi to sauca par to pašu kaņepīti, kas Latvijā auga gandrīz pie katras mājas, pāri cilvēka galvai. Kalums to nepiedzīvoja, jo bija ieradies šinī pasaulē pēc latviešu lielās izklīšanas. Viņš zināja tikai no nostāstiem, cik garšīgs bijis kaņepju sēklu sviests un cik stipras bijušas no kaņepju šķiedrām vītās virves.

Cik nepraktiski gan toreiz bijuši mūsu tēvi un tēvutēvi, tā izniekodami pasaules dārgāko mantu! Citas tautas bijušas daudz gudrākas. Franči vēl tagad dzīvo no saviem vīniem un konjakiem, kuŗus pazīst visa pasaule, tāpat skoti ar savu viskiju. Turkiem un grieķiem sava tabaka, pat Kubas salai savi visā pasaulē iecienītie cigāri. Mēs turpretim bijām smagi strādājuši, barodami bagātos angļus un citas tautas ar savu lēto sviestu un bekonu un izcirzdami savus mežus, lepni runādami par mūsu zaļo zeltu, kad tanī pašā laikā nebijām pratuši izmantot visas iespējas, kādas piedāvājusi mūsu zemīte. Pat italieši ar savu picu un ķīnieši ar saviem ēdieniem tagad iekaŗojuši visu izlepušo Ziemeļameriku.

Visu to pārdomājot, ejot par ķīniešu ielu, Kalums bija apstājies pie Džonesa foto studijas. Vai logā vēl gul tur ieliktā Mildiņa? Jā, tā turpat vēl bija starp citiem neciliem krāmiem, tikai apgriezusies otrādi, ar seju uz leju. Kalums skaidri atminējās, ka Džoness to bija ielicis logā ar seju virspusē. Vai tas būtu kāds norunāts signāls un kam? Katrā ziņā šis vecais vīrs bija interesants. Kalums kopš pēdējās tikšanās vairs nebija viņa miteklī iegriezies, lai neradītu aizdomas, ka vēlas viņu izsekot, un lai tas neierautos arī pret viņu kā adatains ezis. Arī drūmos ratus, kuŗos brauca Skobeļevs, ķīniešu ielā vairs neredzēja. Varbūt tos varēja redzēt tikai pa Džonesa mājas logu?

Kalums iegriezās tuvējā ķīniešu restorānā un pasūtināja dažus ķīniešu ēdienus, par kuriem nupat bija domājis, tāpat kā par franču vīniem un skotu viskiju. Varbūt ka Mildiņa Džonesa logā ar sava novietojuma stāvokļa maiņu signālizēja jauniešiem, kad tie atkal varēs ierasties sapīpēt kāroto zālīti. Brīnums, ka policija vēl nebija šo vietu uzodusi, ja tā nebija tikai Džonesa fantazija. Šis vecais vīrs vispār bija apvīts ar lielu misticismu.

Kalums pasūtināja ķīniešu restorānā uz liesmas ceptas cukurotas ribiņas ar izdiedzēto graudu asniem, kas atgādināja tārpu murskuļi un citām ķīniešu piedevām. Viņš atminējās Džonesa stāstīto par iesalam izdiedzētiem miežu graudiem. Varbūt ka senie latvieši kaut ko mācījušies arī no ķīniešiem vai ķīnieši no viņiem kā divas vecas kultūras tautas? Kalumam gan šoreiz būtu labāk garšojis poļu boršč̄s Žirbinska restorānā nekā tārpiem līdzīgie izdiedzēto graudu dzinumi. Domājot par to, viņš atkal atminējās Stefāniju un mazo Alvīnīti, kas bija sēdējusi viņam klēpī un apbrīnojusi viņa bārdu.

(turpinājums sekos)

Edvarts Tūters

Skanoša diena

Šī diena bij skanoša diena!
Jau agri, agri no rīta
Aiz loga skanēja saulstari —
Priecīgi, gaiši un dzidri.
Tad atlidoja šurp kardināls,
Apsēdās trimdas ābelē manā
Un ar jestri skanīgu dziesmu
Iemeta sirdī man liesmu ...
Liesmu,
Kas kvēloja tur ilgilgi!

Ap pusdienu lāstekas pilēja —
Mirdzoši, skanoši jautri.
Un, tik tikko dzirdami
Skanēdams,
Saira sniegs pats no sevis.

Pret vakaru, diena kad aizgāja...
Skanēdams atplauka mēness.
Tad man piekususē sirds —
Visu šo skaņu lutekle,
Arī skanēt sāka —
Pielijusi laimes.

...Šī diena bij skanoša diena.
Dievs dos,
Būs sapņiem laimīga nakts.

* * *

Lūcija Cauka

Nepateiktie vārdi

Tie vārdi, ko atturēju,
ko nepaspēju tev teikt,
tie tagad skumdina mani
un skanēt negrib beigt.

Tie visi ir mīļi vārdi,
(šo vārdu man tik daudz!)
lai tevi tie vienmēr apņem
un tavu vārdu sauc.

Lai tie pie tevis atnāk
jau rīta agrumā,
lai silda tavu dienu
un paliek vakarā.

Un naktī sapņu šūpās,
vai kad tu nomodā,
šie nepateiktie vārdi
lai tavā tuvumā.

Londonā, 1980. g.

* * *

Aizsila Zīlīte

Rīts un vakars

Laiks kā vēja spārniem trauc,
Velti atpakaļ to sauc.
Te ir dienas rīts,
Te vakars.
Atkal rīts,
Un atkal vakars.

Mainās dienas,
Mainās gadi,
Mainās dzīves seja.

Dzīve tevi līdzi sauc,
Un tu viņai līdzi trauc,
Steigdamies un kūleņodams steigā
Ņemdams, zaudēdams,
Un atkal jaunu ņemdams.
Visu skaisto satvert vēlies.
Visu gūt tu gribi
Jau no dzīves rīta sākot.

Tālu paliek mūža rīts.
Nenāk viņa vietā cits.

Mūža rīts ir tikai viens,
Tāpat mūža vakars viens,
Un abus tos ir Dievs tev devis.

amber

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS LTD.
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO

466-1514; 465-7902

ROKAS-
GRĀMATA
PENSIONĀRIEM

PAKALPOJUMI UN PROGRAMMAS
ONTARIO PROVINCĒ

Ontario pensionāriem nu ir sava pakalpojumu un programmu rokasgrāmata.

Ontario provinces pensionāri ir daudz devuši mūsu provincei,tādēļ, lai nodrošinātu viņiem veselīgāku un aktīvāku dzīvesveidu, Ontario prov. valdība nule izdevusi brošūru ,,Rokasgrāmata pensionāriem'' (,,Guide for Senior Citizens''). Šai noderīgajā rokasgrāmatā aprakstīts par lielu vairumu pensionāriem pieejamiem pakalpojumiem un programmām Ontario provincē.

Rokasgrāmatā ietelp informācija par veselības kopšanas programmām, palīdzību dzīvokļa sagādē, nodokļu atvieglinājumu piešķīrumiem (tax grants), vietējiem sabiedriskiem klubiem un centriem un daudziem citiem Ontario prov. pensionāriem interesējošiem tematiem. Līdz februāŗa beigām visiem Ontario prov. pensionāriem, kuŗi saņem vecuma pensiju, piesūtīs šo rokasgrāmatu.

Pārējiem, kas vēlētos šo brošūru saņemt, lūdzam rakstīt:
Ontario Government Publications Centre, 5th Floor,
880 Bay Street, Toronto, Ontario M7A 1N8

Ontario prov. valdība — darbojamies lai palīdzētu iedzīvotājiem

Ontario

Margaret Birch,
Provincial Secretary
for Social Development
William Davis, Premier

Soda nometņu ceļvedis

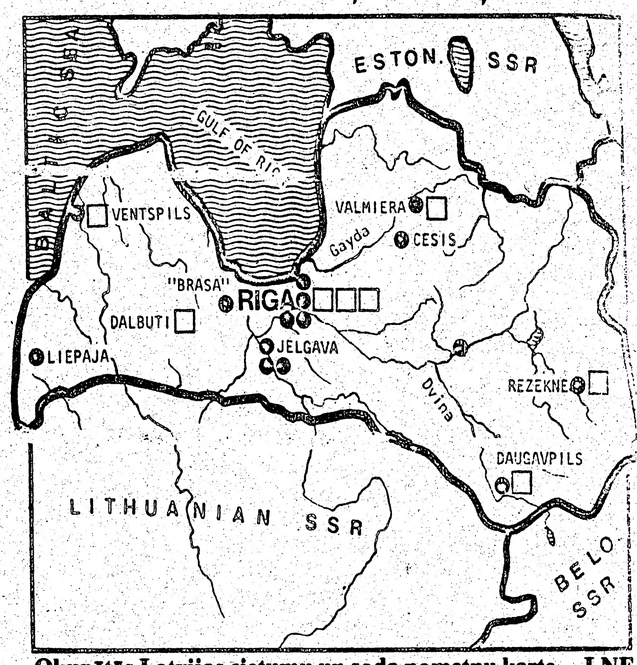

Okupētās Latvijas cietumu un soda nometņu karte. LNF

(turpinājums)

KGB grib izspiest atzīšanos. Šis cietums atrodas Sur—Paterejas ielā, tur var nokļūt ar 1. un 2. tramvaja līniju.

Cietums ir arī KGB namā — 500—600 politiskajiem ieslodzītiem. Adrese: Pagari ielā 21, kādreizējā biržas ēkā.

Tartū 100,000 iedzīvotāju, ir stingrā režīma nometne 800—900 ieslodzītiem, kuŗus nodarbina militāros būvdarbos. Nometnes komandants ir majors Kapustins. Uz dienvidiem no Tartū kāda psīchiatriska slimnīca, kuŗā ievietoti daži t.s. ,,buržuāziskie nacionālisti''. Uz dienvidiem no Tallinas atrodas vēl divi nometnes — Waselmā, kur 1500 īpašās darbnīcās gatavo bagarmašīnas Tallinai, un stingrā režīma nometne ar 600—800 ieslodzītiem, kas strādā akmeņlauztuvēs. Pēdējā darba apstākļi ļoti smagi. 30 km uz dienvidaustrumiem no Tallinas Charkū nometne sievietēm (300—400), kam jāslīpē pogas. Šis darbs ļoti kaitīgs plaušām. Paldisku līcī, kā jau zināms, ir viena no nāves nometnēm, kur ieslodzītiem jātīra atomzemūdeņu motori. Izstarojumi strādnieku noved nāvē.

Pa to laiku, tā lasāms Ceļvedī, Tartū universitātē profesors Juri Sarma, kuŗa speciālitāte citādi domājošu ievietot nervu slimnīcā, pētī neuroleptikas preparātu, jaunu medikamentu, kas šos citādi domājošos pārvērtīs idiotos. Tāda izskatās mierīgā un draudzīgā Igaunija, ko padomju vara ārzemniekiem rāda kā ,,tautsaimniecības paraugu''.

* * * * *

Visplašākā informācija ir par Lietuvu. Kas tūristiem būtu jāzina par šo Baltijas zemi? — Līdz 1939. gadam Lietuva bijusi brīva, bet tagad padomju okupēta zeme, kur tūrists var atrast 11 koncentrācijas nometnes un septiņus cietumus. Viļņā vien, šai vēsturiskajā galvaspilsētā pašā centrā, ir 4 cietumi un trīs koncentrācijas nometnes, no tām viena mazgadīgiem, bet Lukišku cietumā īpaša nodaļa sievietēm ar zīdaiņiem. Ziemeļrietumos no Viļņas Paņevežos var apmeklēt lielu sieviešu darba nometni — vairāk nekā 2,000 mātes ar maziem bērniem (2 gadus vecus bērnus jau atņem), ieslodzītās nodarbinātas tekstilrūpniecībā — gatavo uniformas, maskēšanās ietērpus un patronsomas.

Braucot no Viļņas uz Kaunu, ir stacija Proviniški. Tieši blakus dzelzceļa stacijai redzami sargu torņi un kaŗavīriem apsargāta zona, kur ieslodzītie krauj dēļus un baļķus, kas domāti mēbeļrūpniecībai un kādam koku apstrādāšanas kombinātam. Šīs divas rūpniecības apkalpo 2 lielas darbu nometnes, kas atrodas kādu kilometru no stacijas. Ap 3000 strādnieku līdz pārgurumam nodarbināti popētu mēbeļu, elegantu jachtu, kokā grieztu suvenīru un kokgriezumiem izrotātu medību šauteņu spalu ražošanā. Tūrists pa ceļam var pamanīt mežmalā novietnes, kur tām ,,hangarus'' ceļ ieslodzītie.

Šauļos ir divi nometnes, katrā vairāk nekā 1,000 apcietināto, kas nodarbināti būvdarbos un lokālajā rūpniecībā. Vairāk nekā tūkstoš ieslodzīto atrodas Alitas pilsētā, 60 km uz dienvidiem no Kaunas. Jonavā — 35 km uz ziemeļaustrumiem no Kaunas vairāk nekā 5000 ieslodzīto ceļ ķīmisku kombinātu, par palīgstrādniecēm tur nodarbina arī sievietes, kas novietotas īpašā joslā nometnē.

Visā Lietuvā tūrists var redzēt nometnes un cietumus, ja arī ne tik daudz kā aiz Urāliem. Un lietuvieši paši var izstāstīt, ka nav gandrīz ģimenes, kur kāds piederīgais nebūtu racis ogles Vorkutā vai zeltu Kolimā, strādājis Noriļskas raktuvēs, racis ogles Kazachstanā vai līdis mežājus Krasnojarskā un Irkutskas taigās.

Viļņa. — Seko jo smalks apraksts par pašu pilsētu (tādi ir par Maskavu, Ļeningradu, Minsku, Ķijevu, Odesu, Erevanu, Alma-Atu). Tā kā diezgan daudz latviešu brauc arī cauri Viļņai, tad paraugam atstāstīsim tieši šeit Ceļvedī. Viļņai šodien esot 410,000 iedzīvotāju. Pievienots Viļņas centra plāns. Seko teksts: Viens no skaistākajiem pilsētā ir Ģedimina laukums.

(turpinājums sekos)

Vašingtonas...

The Presidential Inaugural Committee
requests the honor of your presence
to attend and participate in the Inauguration of
Ronald Wilson Reagan
as President of the United States of America

(beigas no 1. lp.)

sakarus ar reliģisko radikāļu parlamentāriešu pārstāvjiem, bija atrasts īstais ceļš. Un arī tad, lai nu kā Kārters taisnotos, beigu beigās amerikāņiem bija jāpieņem ajatolas Komeini diktāts.

Kaut arī ķīlnieki tagad atbrīvoti, Salindžers norāda, ka amerikāņu prestiža atgūšana islāmā pasaulē būs ļoti grūts uzdevums. Vēl grūtāk būs atgūt šīs stratēģiski svarīgās telpas tautu draudzību. Protams, ka Vašingtonas grūtības Vidējos austrumos nāk par labu tikai Padomju savienības politiskām dēkām un ekspansijas mēģinājumiem. Rēgena ārlietu ministram Heigam viena acs būs jātur nomodā par notikumiem Vecajā kontinentā, bet ar otru aci jāseko ne vien Irānas, bet arī Irakas, Sīrijas, Saudi Arābijas un mazāko valstu likteņiem šajā ASV vitālām interesēm tik svarīgajā telpā.

Ņemot vērā, ka prezidents Rēgens, kā arī viņa ārlietu ministrs Heigs droši vien izvairīsies no impulsīvu izšķirīgu lēmumu pieņemšanas, bet gan izveidos ciešu sadarbību ar Senātu un Tautas vietnieku namu, citiem vārdiem, svarīgos lēmumos ar tautas vēlēto pārstāvju starpniecību būs kontaktā ar tautas vairākumu, var rēķināties ar amerikāņu ārpolitikas stabilizāciju. Varbūt tas ir tieši pareizais ceļš visu sarežģīto problēmu atrisināšanā un arī prezidentūras prestiža un cieņas nodrošināšanā. Vašingtonā neviens nešaubās, ka, uzklausot lietpratēju dažādos ieskatus, izšķirīgs vārds beigās tomēr vienmēr piekritīs prezidentam. Tas neizslēdz to, ka Rēgens savam kabinetam piešķīris lielas pašiniciātīvas un izrīcības tiesības. Visas zīmes liecina, ka Vašingtonas varas gaiteņos tomēr izšķirīgi soļi vedīs uz Baltā nama Ovālo darba kabinetu — jaunā Savienoto valstu kapteiņa Rolanda Rēgene komandtiltu.

Noslēgumā lai atļauts pavēstīt, ka pazīstamais republikāņu partijas darbinieks Voldemārs Korsts un viņa dzīves biedre kļuvuši par republikāņu partijas mūža biedriem. Reizē šis cienījamais latviešu sabiedriskais darbinieks plāno drīzu ceļojumu uz Vašingtonu, kurā viņam būs dota iespēja tikties ar ārlietu ministru Heigu un arī pašu prezidentu Rēgenu. Šajā vizītē Korsts varēs jauno maiņu Vašingtonā informēt par mūsu politiskiem centieniem tālāko notikumu attīstībā Austrumeiropas telpā.

Jācer, ka Voldemāra Korsta prestižu novērtēs pareizi visa latviešu sabiedrība un arī mūsu pašu vēlēto sabiedrisko iestādījumu augstākās vadošās amatpersonas. Madrides konferences demonstrācijas nenoliedzami pievērsa pasaules uzmanību mūsu centieniem, bet mēs nedrīkstam pārāk ilgi gozēties nelielo panākumu saulītē. Tāpat nav vēlama Madrides akcijas atūdeņošana ar parallēlismu un nevajadzīgu vokālu atkārtošanos.

Arī mums, tāpat kā visiem amerikāņiem, jāspēj pretī pirmie soļi jaunam sākumam — pozitīvai mērķtiecīgai tālākai nacionāli politiskai aktīvitātei, kuŗā samulsumam un laipošanai vairs nebūtu paredzēta vieta.

Aleksandrs Ķegumnieks

Amerikāņu tauta ar gavilēm sveic prezidenta Rēgena ēras sākumu.

Režīms ...

(Nobeigums no 2. lp.)

Svarīgākā no apsūdzībām bija ietverta ASV otra delegācijas vadītāja vietnieka Voren Zimermaņa (Warren Zimmerman) 15. decembŗa runā par 8. principu — tautu pašnoteikšanos. Tā izraisīja arī visasāko padomju protestu. Zimermans uzsvēra, ka ASV neatzīst Baltijas valstu nelegālo okupāciju un norādīja uz 45 baltiešu memoranda parakstītāju vajāšanām tieši Madrides konferences laikā. Lai pārvarētu šo neērto un nepatīkamo situāciju, padomju delegāts Ribakovs savā tūlītējā atbildē bija spiests atsaukties uz Ku-kluks-klana slepkavībām ASV, uzsveŗot, ka šeit runājot par dažiem nenozīmīgiem matiem, kamēr ASV nocērtot galvas cilvēkiem. Runātājs salīdzināja Baltijas valstu stāvokli ar Aļasku un Teksasu attiecībā pret ASV.

Zimermans savā atbildē norādīja, ka Aļaska pievienošanos ASV izteikusi brīvās vēlēšanās un jautāja, vai Pad. savienība to pašu nevarētu atļaut Baltijas valstīs. Par šo ASV un Pad. savienības saskriešanos plaši ziņoja AP, Reuters un UPI aģentūras, jo rietumu delegācijas, neņemot vērā padomju iebildumus, par slēgtajā sēžu zālē runāto nekavējoties informēja internacionālo presi.

Ievērojot konferences pirmā posma gaitu, jāšaubās, vai Pad. savienībai būs izdevies panākt tādu noskaņojumu, kas atļautu konferences turpinājumā delegācijām ticēt kaut cik nopietnai padomju domai par ticamu atbruņošanos, atslābumu un pasākumiem, kas radītu uzticību. Režīmam, kas neuzticas saviem pilsoņiem, neuzticas arī pilsoņi. Vēl mazāk tādam režīmam drīkstētu uzticēties ārzemēs.

Jūlijs Kadelis

Toronto laikraksta „Sun" karikatūrista Donato „Amerikāņu sapnis" ne vien ieguvis pasaules slavu, bet tagad arī piepildījās.

Grand Rapidu kreditsabiedrības atbalsts

Latviešu kreditsabiedrības Grand Rapidos, ar nodaļu Kalamazū, paplašinātā valdes sēdē priekšsēdis T. Zeltiņš ziņoja par paveikto aizvadītā darbības gadā un iecerēm nākotnē. Kreditsabiedrības saimniecība, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, pārskata gadā nav daudz mainījusies. Pašreizējais biedru skaits 687. Noguldījumu pieaugums par 10,000 dol., sasniedzot kopsummu 1,419,000 dol. Bilance pieaugusi par 20,000 dol, sasniedzot 1,586,800 dol. Pag. gadā izdevies piedzīt ap 6,000 dol., kas bijuši norakstīti zaudējumos; un 16 gados vēl skaitās norakstīti zaudējumos apm. 17,000 dol.

Latviešu biedrības valde solījusies piebūvēt telpu kreditsabiedrības archīva vajadzībām. Minsteres latviešu ģimnazijai atsevišķi tautieši un organizācijas ar kreditsabiedrības starpniecību līdz šim nodevuši ziedojumos 5,152,47 dol., kas nosūtīti pēc piederības. Būtu vēlams, lai atbalstu šai pilna laika mācības iestādei brīvajā pasaulē vēl kāpinātu un organizācijas iespējamās summas paredzētu savos budžetos. Atzina, ka sakarā ar procentu likmēm un svārstībām naudas tirgū, pagaidām ierobežojami zināma veida aizdevumi, izdarot tālākus pētījumus. Priekšsēdis T. Zeltiņš ziņoja par tīro atlikumu, kāds radies, kad izdarīti visi statūtos paredzētie pieskaitījumi kapitāliem. Atlikumu — 2,450 dol. sadalīja kultūrālu, izglītības un nacionālpolītisku mērķu atbalstam: Gaŗezeram — 500 dol., Kalamazū latviešu skolai — 250 dol., Grand Rapidu latviešu skolai — 250 dol., Minsteres latviešu ģimnazijai — 150 dol., Nac. Fondam Zviedrijā — 100 dol., Pareizrakstības vārdnīcas izdošanai — 150 dol., ALA Kultūras fondam — 50 dol., stipendijām skolu un kursu apmeklēšanai — 500 dol. un balvām skolu beigušiem absolventiem — 500 dol. Šis piešķīruma projekts vēl jāapstiprina kreditsabiedrības gada sapulcē, kas notiks 22. martā pl. 1.30 d. Latviešu biedrības namā.

V. Zirnītis